

NƏ QƏDƏR Kİ MÜSTƏQİL
AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİ VAR,
AZƏRBAYCAN XALQI VAR,
HEYDƏR ƏLİYEV ÜRƏKLƏRDƏ
YAŞAYACAQDIR!

iki sahil

VAHİD AZƏRBAYCAN UĞRUNDA!

www.ikisahil.az / www.ikisahil.tv

GÜNDƏLİK İCTİMAİ-SİYASİ QƏZET

Nº 165 (7420) / Çərşənbə, 11 sentyabr 2019-cu il

Prezident İlham Əliyev:

**Biz sosialyönümlü
dövlətin yaradılması
istiqamətində
çox böyük uğurlara
nail olmuşuq**

Dövlətimizin başçısı prioritetləri açıqlayarkən bu əminliyi ifadə edir ki, sosial sahə daim diqqətdə olacaq

“ƏSRİN MÜQAVİLƏSİ” - 25

**Yeni neft
strategiyasının
təntənəsi**

Nəsimi - 7 böyük ozandan biri

Bax: səh. 3

Bax: səh. 4

Mətyu Brayza:

**Ermenistan hökumətinin
mövqeyi məzmunlu
danışqlar aparmağa
imkan vermir**

Bax: səh. 4

ATƏT PA-nın sədri:

**Nikol Paşinyanın
səsləndirdiyi
bəyanat danışqlar
prosesinin gedişinə
zərbə vurur**

Bax: səh. 14

POMPEONUN GİZLİ
DANIŞIQLARI:

**ABŞ Avropada
niyə fəallaşır?**

6

**Amulsar qızıl mədəni ətrafında
siyasi xaos davam edir**

7

Nəsimi Festivalının proqramı açıqlanıb

16

**İsti Yupiterin atmosferində
ilk dəfə kalium tapılıb**

Prezident İlham Əliyev:

Biz sosialyönümlü dövlətin yaradılması istiqamətində çox böyük uğurlara nail olmuşuq

Dövlətimizin başçısı prioritetləri açıqlayarkən bu əminliyi ifadə edir ki, sosial sahə daim diqqətdə olacaq

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev ötən il andıçmə mərasimində 15 ilin uğurları fonunda prioritetləri açıqlayarkən bildirmişdir: **“Bu gün də Azərbaycan iqtisadiyyatı inkişaf edir. Biz dünyada baş vermiş böhranlar zamanı da bu böhranlardan ən az itkilərlə çıxıb gəlmişik. Artıq bu böhranlar arxada qalıb və iqtisadi sabitlik, maliyyə sabitliyi, əlbəttə ki, həm investisiya iqliminə müsbət şərait yaradır, həm də biznes mühitini daha da yaxşılaşdırır. Gələcək illərdə biznes mühitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində əlavə addımlar atılacaq, iqtisadi islahatlar dərinləşəcək. İqtisadi sahədə tam şəffaflıq təmin edilməlidir, bütün xoşagəlməz hallara son qoyulmalıdır. Bütün iqtisadi qurumlar dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində olan müsbət təcrübəni tətbiq etməlidirlər.”** Bu rəqəm də açıqlanmışdır ki, bu illər ərzində sahibkarlara 2 milyard manatdan çox güzəştli şərtlərlə kreditlər verilmişdir. Həmin kreditlərin, həmçinin sahibkarların öz vəsaitləri hesabına yüzlərlə, bəlkə də minlərlə yeni müəssisə yaradılıb, qeyri-neft sektorunun inkişafı təmin edilib. Ölkə Prezidenti hədəflər sırasında bu mühüm məsələni də diqqətə çatdırmışdır ki, Azərbaycan iqtisadiyyatının dayanıqlı inkişafı təmin ediləcək, neft-qaz amilindən asılılıq azaldılacaq.

Ölkəmizdə iş yerlərinin yaradılması daimi prosesdir. 2004-cü ildə regionların inkişafına dair ilk Dövlət Proqramının icrasına başlanandan bu günə bir milyon 900 minə yaxın yeni iş yeri yaradılıb. Dövlətimizin başçısı bunu belə əsaslandırır ki, bəzi başqa ölkələrdən fərqli olaraq bizdə əhali artır. Bu da iqtisadi inkişafın təzahürüdür. Hər il Azərbaycanda əhalinin sayı 100 mindən çox artır. Buna görə də iş yerlərinin yaradılması daimi proses olmalıdır. Bundan sonra da işsizliyin ən aşağı səviyyədə saxlanılmasına çalışacağıq.

Məhz bu məqsədə çatmaq üçün atılan addımlar uğurlu nəticələrə müşayiət olunur. Dövlət Statistika Komitəsinin açıqlamasına əsasən, cari ilin birinci yarısında ölkədə 92 min yeni iş yeri yaradılıb. İş yerlərinin 28,9 faizi qeyri-dövlət sektorunda yaradılıb. Bu da ölkədə sahibkarlığın inkişafından xəbər verir. Regionlarda infrastruktur layihələrinin icrası, o cümlədən yol-nəqliyyat, elektrik, qaz və su təchizatı infrastrukturunun yenilənməsi işləri görülür və bu gün də davam etməkdədir. Təbii ki, sahibkarlığın inkişafında bu kimi addımlar əsasdır.

Hazırda özünüməşğulluğun təminatının prioritetliyi, ailə təsərrüfatlarının inkişafına göstərilən dəstək də hədəf kimi irəli sürülən qeyri-neft sektorunun inkişafına xidmət edir. “Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış” İnkişaf Konsepsiyası, eyni zamanda, müxtəlif istiqamətləri əhatə edən Strateji yol xəritələri hədəflərə yüksək səviyyədə nail olmağa stimül verir. Strateji Yol Xəritə-

sində hədəf kimi adambaşına qeyri-neft ixracının 2025-ci ildə ən azı 450 ABŞ dollarına çatdırılmasının əsasında da qeyri-neft sektorunun, qeyri-neft sənayesinin azı üç defədən çox artımı dayanır. Bunun əsas şərti isə ölkə iqtisadiyyatında rəqəbatqabiliyyətli qeyri-neft sektorunun, aqrar sahənin inkişafına nail olmaqdır. Hədəfə çatmaq üçün qeyri-neft sənayesi və kənd təsərrüfatı, o cümlədən fındıqçılıq, üzümçülük və şərabçılıq, tütünçülük, pambıqçılıq, baramaçılıq, ipekçilik sahələrində, turizm və tranzit potensialının genişləndirilməsi və digər sektorların inkişaf etdirilməsi üçün qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, biznes və investisiya mühitinin davamlı olaraq yaxşılaşdırılması təmin edilir, dövlət dəstəyi artırılır, iqtisadi zonalar, sənaye parkları yaradılır, inzibati prosedurlar sadələşdirilir. O da məlumdur ki, 2015-ci ildə ölkə Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən imzalanan “Sahibkarlıq fəaliyyətinin xüsusi razılıq (lisenziya) tələb olunan növlərinin sayının azaldılması, xüsusi razılıq (lisenziya) verilməsi prosedurlarının sadələşdirilməsi və şəffaflığının təmin edilməsi haqqında” Fərmana əsasən sahibkarlıq subyektlərində lazımsız yoxlamaların aparılması 2 illik müddətinə dayandırılmışdır. Bu müddət cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2021-ci ilədək uzadıldı. Daim qeyd olunduğu kimi, əgər inkişaf etmiş ölkələr sırasında addımlamağı əsas hədəf seçmişikse, dünyanın qabaqcıl ölkələrinin təcrübəsindən bəhrələnmək, idarəçilik sistemində təkmilləşmə aparmaq mütləqdir.

Görülən bu işlərin nəticəsidir ki, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin “Made in Azerbaijan” brendinin təşviqinə dair qəbul etdiyi qərarla ölkəmiz dünyanın 170-dən çox dövləti ilə ticarət əlaqəsi yaradıb. Tərəfdaşlar artıqca istehsal edilən qeyri-neft məhsullarının çeşidi də çoxalır. Statistik məlumatlara diqqət yetirərsək, bu gün Azərbaycan artıq 167 yeni növ məhsulun ixracına başlayıb. İxrac olunan qeyri-neft məhsulla-

rının çeşidi 3 minə 500-ə çatıb.

2013-2020-ci illəri əhatə edəcək mərhələdə Azərbaycanın hədəfi inkişaf etmiş ölkələrlə eyni sırada addımlamaq, qeyri-neft sektorunun hərtərəfli inkişafına nail olmaqdır. Göstərilən məqsədə çatmaq üçün bazar iqtisadiyyatı şəraitində sağlam rəqəbatı təmin edən düşünülmüş dövlət tənzimlənməsi, enerjiden səmərəli istifadə və yüksək əlavə dəyər yaradan ixrac yönümlü iqtisadiyyata transformasiya və sosial-iqtisadi sahələrin inkişafına kompleks yanaşma ölkəmizdə də əsas prinsiplər kimi diqqət mərkəzində saxlanıldığından daim bu istiqamətdə ciddi addımlar atılır. Təcrübə göstərir ki, belə bir sistem yalnız sahibkar təşəbbüsünə və sərbəst rəqabətə əsaslanan bazar münasibətləri şəraitində mümkündür. Bu səbəbdəndir ki, xarici investorların maraq göstərdiyi ölkəmizdə dünya təcrübəsindən istifadəyə diqqət artırılır, sağlam investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə mühüm işlər görülür. Sahibkarlar onlara yaradılan şəraitdən məmnun qalaraq, “Made in Azerbaijan” brendinin təqdimatına öz töhfələrini verirlər.

Göründüyü kimi, hər addımın əsasında insan amilinə dəyər dayanır. **“Biz sosialyönümlü dövlətin yaradılması istiqamətində çox böyük uğurlara nail olmuşuq”** söyləyən dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirir ki, bütün işlərimiz sistemli şəkildə, proqramlar əsasında aparılır və aparılacaq. Bazar iqtisadiyyatı prinsiplərinə xüsusi önəm verilən ölkəmizdə aztəminatlı ailələrin sosial müdafiəsi prioritetdir. Sosial ədalət prinsipinə sadiqliyin göstəricisi olaraq əmək haqqı islahatları davamlı proses kimi daim diqqətdə saxlanılır. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin cari ilin ötən dövründə təsdiqlədiyi iki sosial paket deyilənlərə bariz nümunədir. İcrasına başlanan ikinci sosial paket çərçivəsində minimum əməkhaqqı üzrə 950 min, digər sahələr üzrə isə 400 min nəfərin maaşı artdı. Bütövlükdə maaş artımının ümumi əhatə dai-

rəsi 1 mln 350 min nəfərdir. İşsizlik və yoxsulluq problemlərinin həlli dövlət siyasətində əsas yer tutur. Hazırda hər iki göstərici 5 faiz səviyyəsindədir. “ASAN xidmət”in fəaliyyəti, həmçinin ABAD mərkəzlərin yaradılması bazar iqtisadiyyatının əsas aparıcı qüvvəsi olan sahibkarlığın inkişafını təmin edir. Ailə biznesinə asan dəstək kimi dəyərləndirilən ABAD mərkəzlərin yaradılması və fəaliyyətlərini genişləndirmələri hər bir ailənin öz məhsulu ilə tanınmasına geniş imkanlar açır ki, bu da öz növbəsində sosial müdafiənin təminatıdır. Məhz bu hədəflər iqtisadiyyatın aynası kimi dəyərləndirilən dövlət büdcəsinin formalaşdırılmasında da özünü göstərir. Dövlətimizin başçısı bildirir ki, qarşıdakı ilin dövlət büdcəsi arxada qalan ilin dövlət büdcəsindən kəmiyyət və keyfiyyət baxımından daha üstün olmalıdır. 2019-cu ilin dövlət büdcəsi də sosialyönümlülüüyü ilə diqqət çəkir. Bu artımlar ölkəmizin iqtisadi imkanlarına əsaslanır ki, bunlar da öz növbəsində təkmil islahatları bir zərurətə çevirir. Birinci mərhələdə, yeni, müstəqilliyimizin ilk illərində yaşanan iqtisadi böhranın aradan qaldırılmasında ölkəmizin malik olduğu təbii resurslardan səmərəli istifadə vacib amilə çevrildi. Ulu öndər Heydər Əliyevin iqtisadiyyatın inkişafını neft amili ilə bağlamaq düşüncəsi və gələcəyə hesablanmış siyasətinin nəticəsi idi. Artıq son 15 ildən artıq dövrdə atılan addımlar neft kapitalının insan kapitalına çevrilməsinin zərurət olduğunu ortaya qoydu. İqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində atılan addımlar enerji sektorundan asılılığı minimuma endirir. Artıq ÜDM-də özəl bölmənin payı 75 faiz təşkil edir. Azərbaycan iqtisadiyyatı Cənubi Qafqaz regionu iqtisadiyyatının 85 faizinə sahibdir. Davamlı inkişaf öz növbəsində yeni texnologiyaların tətbiqini zərurətə çevirir. Andıçmə mərasimində cənab İlham Əliyev bu məqamı da qeyd etmişdir: **“Bu illər ərzində biz yeni texnologiyalara böyük diqqət vermişik. Azərbaycan**

dünyanın məhdud sayda üzvü olan kosmik klubuna daxil oldu... Azərbaycan bu sahədə də liderlik nümayiş etdirir. Bu, onu göstərir ki, biz gələcəyə baxırıq və gələcək də elmi-texnologiya inkişafı ilə bağlıdır. Məhz buna görə biz təhsilə, elmə diqqət veririk, növbəti illərdə daha da böyük diqqət göstərməliyik. Çünki hər bir dövlətin uğurlu inkişafı texnologiya təminatı əsasında olur. Biz ən müasir texnologiyaları Azərbaycanda tətbiq etməliyik. Buna nail olmaq üçün bizdə hazırlıqlı kadr potensialı olmalıdır, bu istiqamətdə bundan sonrakı illərdə işlər görülməlidir.”

Görülən işlərin nəticəsidir ki, yüksək texnologiyalara əsaslanan və rəqəbatqabiliyyətli məhsul istehsal edən müəssisələrin sayı artır, yerli tələbat ödənilməklə ixrac potensialı gücləndirilir. Azərbaycan öz daxili tələbatını daha böyük həcmdə daxili istehsal hesabına təmin edir, digər tərəfdən vətəndaşların alıcılıq qabiliyyəti artır. Ölkə Prezidenti İlham Əliyev əminliklə bildirir ki, dünya bazarında mövqeyimiz möhkəmləndikcə, Azərbaycan məhsullarına tələbat çoxaldıqca nailiyyətlərimiz də artacaq. Sənaye parklarında və zonalarında müasir müəssisələrin fəaliyyətə başlaması, aqroparkların, heyvandarlıq komplekslərinin, bitkiçilik təsərrüfatlarının yaradılması və digər işlər yaxın illərdə qeyri-neft sektorunda istehsal və ixrac potensialını daha da artıracaq. Sahibkarlar aparıcı beynəlxalq sərgilərdə iştirak edir. İxrac məsələləri müştəkil qaydada, kompleks şəkildə həll edilir. Bu sahədə yeni əlaqə vasitəsi olan “Azexport” portalının yaradılması, Azərbaycanda istehsal olunan məhsullar barədə ətraflı məlumatların xarici investorlara çatdırılması yeni metod kimi sərfəlidir. “Azexport” portalının fəaliyyəti nəticəsində ixrac edilən məhsulların həm coğrafiyası genişlənir, həm də çeşidi getdikcə artır. Statistika əsasən, cari ilin 6 ayında Azərbaycanın ixracı 9,98 milyard dollar təşkil edib və bu, ötən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 1,3 milyard dollar çoxdur. Nəticə olaraq “Made in Azerbaijan” brendi dünyada tanınır və şöhrət qazanır. Bunun nəticəsidir ki, ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafına diqqət daha da artır. Pambıqçılıq, baramaçılıq, tütünçülük, üzümçülük inkişaf etdirilir. Fındıq, pambıq, barama, sitrus meyvələri, xam ipek ixracatı üçün ipliyn istehsalına başlanması yeni ixrac sahəsinin yaradılmasını təmin edir. Təkcə ötən il Azərbaycanda 10 xalça emalatxanası yaradılıb. Prezident İlham Əliyevin imzaladığı Sərəncama əsasən, “Azərbaycan Respublikasında xalça sənətinin qorunması və inkişaf etdirilməsinə dair 2018-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı” qəbul olunub. Naxçıvan Muxtar Respublikasında, Qobustan rayonunda xalça istehsalı emalatxanalarının tikintisi, təchizatı və infrastrukturunun yaradılması haqqında sərəncamlar bu qədim el sənətinə göstərilən diqqətdir. Beləliklə, Azərbaycan xalçalarının dünya bazarına çıxarılması üçün mühüm baza formalaşdırılır. Bu il daha 10 bölgəmizdə “Azərxalça”nın filiallarının yaradılması nəzərdə tutulub. Bütün bu addımlar ölkəmizin ixrac coğrafiyasının genişləndiyini təsdiqləyir.

✍ Yeganə Əliyeva,
“İki sahil”

Nəsimi - 7 böyük ozandan biri

50 il öncə ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə böyük Azərbaycan şairi İmadəddin Nəsiminin (1369-1417) 600 illik yubileyi keçirilmiş, bununla həm ölkəmizdə, həm də xaricdə onun həyat və yaradıcılığına maraq artmışdı.

Ana dilimizdə yaratmış olduğu mükəmməl poeziya nümunələri yüz illər boyunca ozanların, muğam ustalarının dilindən düşməyərək milli mədəniyyətimizin inkişafına misilsiz töhfələr verən qüdrətli sufi şairin əlyazmalarının tədqiqi həmin vaxtdan etibarən genişlənmiş, əsərləri kütləvi tirajla çap edilmişdi. Təsədüfi deyil ki, İmadəddin Nəsiminin təbliğində xüsusi yeri olan film də məhz ulu öndər Heydər Əliyevin sovet Azərbaycanında hakimiyyətdə olduğu zamanda - İsa Hüseynovun (Muğanna) ssenariyi əsasında rejissor Həsən Seyidbəyli tərəfindən 1973-cü ildə çəkilmiş, başrolun ifaçısı, o dövrdə gənc olan istedadlı aktyorumuz Rasim Balayevin yaratdığı obraz xalqımız tərəfindən böyük sevgi ilə qarşılanmışdı.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun "Facebook" sosial şəbəkəsində paylaşıldı.

ğı statusda yer alıb.

Əli Həsənov bildirib ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2004-cü il yanvarın 12-də imzaladığı "Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında" Sərəncama əsasən işıq üzü görən, oxuculara təqdim və ölkə kitabxanalarına hədiyyə edilən nəşrlər arasında, heç şübhəsiz, Nəsiminin əsərləri də yer almışdı. Hər kəsə o da yaxşı məlumdur ki, dövlətimizin başçısı Nəsimi irsinin müasir humanitar düşüncənin tələbləri kontekstində aktuallığını, milli mədəni-mənəvi dəyərlərin təbliği baxımından xüsusi əhəmiyyətini nəzərə alaraq içərisində olduğumuz 2019-cu ili "Nəsimi ili" elan edib. Prezidentin bu Sərəncamından irəli gələrək il ərzində xalqımızın ədəbi və fəlsəfi fikir tarixində dərin iz qoymuş şair haqqında çox sayda elmi və mədəni tədbir keçirilib, araşdırmalar aparılıb, o cümlədən kütləvi informasiya vasitələrində sanballı məqalələr dərc olunub. Tədbirlər

davam edir.

Prezidentin köməkçisi qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə mütəfəkkir şair İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə bir gündə respublikamızda 650 min ağac əkiləcək. Bu barədə yayılan açıqlamadan xəbərdarsınız ki, böyük şairin dünya əhəmiyyətli poeziyasının beynəlxalq aləmdə təbliği, xatirəsinin əbədləşdirilməsi, Azərbaycanın ədəbi və mədəni irsinin tanınması məqsədi daşıyan bu nəcis təşəbbüsü respublikamızın bütün bölgələrində ictimaiyyət nümayəndələri, həmçinin dövlət və hökumət qurumlarının, diplomatik korpusun, icra hakimiyyətləri orqanlarının, qeyri-hökumət təşkilatları

nın təmsilçiləri və könüllü gənclər qoşulacaqlar. "Zənnimcə, "Nəsimi ili"ne gözəl töhfələrdən birini də "Youtube" kanalındakı hesabına yerləşdirdiyi son bəstəsi ilə soydaşımız, Azərbaycan əsilli Britaniya sənətçisi Sami Yusif verdi. Onun "Şur" muğamının ladları üzərində geizşərək ərşəyə gətirdiyi "Nəsimi" kompozisiyası sosial şəbəkələrdə qısa

zamanda populyarlaşdı və böyük rəğbətlə qarşılandı. Müntəzəm olaraq Azərbaycan gələn, ötən ilin sentyabrında Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə gerçəkləşən Nəsimi - şeir, incəsənət və mənəviyyat festivalında iştirak etmiş Sami kimi məşhur, açıq konsertlərinə yüz minlərlə tamaşaçı toplanan bir sənətçinin klassik poeziyamızın pərəstişkarı olması, mənəvi dünyamızın incilərini yeni və peşəkar formada bütün dünyaya yayması, əlbəttə, təqdirəlayiqdir. Onun xalq çalğı alətlərimizin müşayiəti ilə, milli, klassik və müasir musiqi elementlərini sintez edərək, xanəndə Təyyar Bayramovun, digər sənət adamlarımızın ifasından, bacarığından uğurla yararlanaraq hazırladığı parçanı internetin verdiyi imkanlar sayəsində işə gələn yolda dinlədim. Bir dinləyici kimi zövqümü oxşadı. Odur ki, türk dünyasının 7 böyük ozanından biri sayılan Nəsiminin "Sığmazam" rədifli qəzəlinin bu cür ecəzkar, ovsunlayıcı musiqiyə çevrilməsinə əmək sərf etmiş hər kəsə təşəkkür edir, böyük məmnuniyyətlə videosunu sizlərlə - öz "Facebook" dostlarımla paylaşırım. Paylaşırım həm də ona görə ki, Heydər Əliyevin və İlham Əliyevin Nəsimi kimi tarixi şəxsiyyətlərini, mütəfəkkirlərini cəmiyyətimizin və bütün dünyanın nəzərində ucaltmaqla standart məkan qəliblərinə sığmadıqları barədə qənaətimi bir daha sizlərlə bölüşüm".

Siyasi partiyaların və QHT-lərin iştirakı ilə dəyirmi masa keçiriləcək

Bu gün Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bir sıra siyasi partiyaların və qeyri-hökumət təşkilatlarının birgə təşkilatçılığı ilə "Siyasi partiyalar siyasi proseslərə xarici müdaxilə cəhdlərinə qarşı" mövzusunda dəyirmi masa keçiriləcək. SİA-nın verdiyi məlumata görə, tədbir "Park Inn Hotel"də saat 11.00-da keçiriləcək.

Yeni Azərbaycan Partiyası tədbirdə qonaq qismində təmsil olunacaq. Lakin buna baxmayaraq bezi saytlar yanlışlığa yol verərək səhvən tədbirə informasiya dəstəyi göstərməyi öz üzərinə götürən Yeni Azərbaycan Partiyasını dəyirmi masanın təşkilatçısı kimi qələmə veriblər.

Naxçıvanda Aşura mərasimi

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev deyib: "Bizim mənəvi, islami dəyərlərimiz nəsilərdən-nəsilərə keçib, yaşayıb, bu günlərə gəlib çatıb. Bunlar bu gün də xalqımızın, millətimizin ən böyük mənəvi sərvətidir".

Bu gün muxtar respublikada dini-mənəvi dəyərlərimiz qorunub yaşadılır, İslam elmi cəhətdən öyrənilir və təbliğ edilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, sentyabrın 10-da Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vəlif Vəlifov Naxçıvan şəhərindəki Cümə məscidində keçirilən Aşura mərasimində iştirak edib.

Mərasimdə "Qurani-Kərim"dən ayələr oxunub, dualar edilib, ehsan verilib.

Dindar Ağalar Bayramov deyib: Muxtar respublikamızın inkişaf edir, abadlaşır, quruculuq işləri aparılır. Bununla yanaşı, mənəvi dəyərlərimiz də qorunur, yeni məscidlər tikilir, dindarlar üçün ibadət şəraiti yaradılır. Aşura mərasimlərinin İslamın dəyərlərinə uyğun qeyd olunması da bu tədbirlərin davamıdır. Ağalar Bayramov dini-mənəvi dəyərlərimizin yaşadılması sahəsində həyata keçirilən tədbirlərə görə muxtar respublika dindarları adından Ali Məclisin Sədrinə minnətdarlıq edib.

Məhərrəm ayının 10-cu günü - Aşura İslam tarixinə İmam Hüseyn və tərəfdarlarının haqq uğrunda şəhadətə yetişdiyi gün kimi daxil olub. İmam Hüseyn islahatçı olub, insanları doğruya dəvət edib, bu yolda öz həyatını və yaxınlarını qurban verib. Bu mənada Aşura mərasimləri yalnız yas tutmaq deyil, həm də İmam Hüseynin yolunun davamıdır. Məhərrəm ayının 10-cu günü - Aşura İslam tarixinə İmam Hüseyn və tərəfdarlarının haqq uğrunda şəhadətə yetişdiyi gün kimi daxil olub. İmam Hüseyn islahatçı olub, insanları doğruya dəvət edib, bu yolda öz həyatını və yaxınlarını qurban verib. Bu mənada Aşura mərasimləri yalnız yas tutmaq deyil, həm də İmam Hüseynin yolunun davamıdır. Məhərrəm ayının 10-cu günü - Aşura İslam tarixinə İmam Hüseyn və tərəfdarlarının haqq uğrunda şəhadətə yetişdiyi gün kimi daxil olub. İmam Hüseyn islahatçı olub, insanları doğruya dəvət edib, bu yolda öz həyatını və yaxınlarını qurban verib. Bu mənada Aşura mərasimləri yalnız yas tutmaq deyil, həm də İmam Hüseynin yolunun davamıdır.

Səhiyyə Nazirliyi: Əli Əhmədovun donor olması üçün heç bir əks-göstəriş aşkarlanmayıb

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən Trend-ə verilən məlumata görə, sentyabrın 6-da Yeni Azərbaycan Partiyasının mənzil qərargahında YAP icra katibliyi də daxil olmaqla, Bakı və Abşeron üzrə rayon təşkilatının nümayəndələri qanvermə aksiyasında iştirak edib. Həmin aksiyada B.Eyvazov adına Elmi-Tədqiqat Hematologiya və Transfuziologiya İnstitutunun Mərkəzi Qan Bankının təcrübəli tibb işçiləri tərəfindən könüllü donor olmaq istəyən şəxslərdən qan götürüldü:

"O cümlədən YAP sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov həmin aksiya zamanı qan verərək donorluq edib. Digər donör kimi, Əli Əhmədov da həkim müayinəsindən keçib, donor olmaq üçün heç bir əks-göstəriş aşkarlanmayıb. O, dəfələrlə qan verdiyi üçün, qanverməyə tam yararlı olması müəyyən edilib və qan götürülüb. Qanvermə prosesi tam normal keçib. Səhiyyə Nazirliyinin 10.07.2006-cı il tarixli 112 nömrəli əmrinə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 6 mart tarixli 61 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş 4 Nəli əlavənin (Donorun tibbi müayinədən keçməsi, qanın, qan

komponentlərinin götürülməsi qaydası) 1.11. bəndinə əsasən (1.11. Donorun yaş həddi 18-65 arasında olmalıdır. 65 yaşdan sonra ilkin donorluğa cəlb olunma qərarı cavabdeh həkimin rəyi əsasında verilir bilər.) 65 yaşdan yuxarı donörə həkim rəyinə əsasən həm təkrar qanvermədə, həm də ilkin qanvermədə iştirak edərkən donor ola bilərlər".

Mətyu Brayzə:

Ermənistan hökumətinin mövqeyi məzmunlu danışıqlar aparmağa imkan vermir

Ermənistan hökumətinin mövqeyi məzmunlu danışıqlar aparmağa imkan vermir. Bu mövqə Azərbaycan üçün tamamilə qəbul edilməzdir.

Bu sözləri Atlantik Şurasının siyasi şərhçisi, ABŞ-ın Azərbaycandakı keçmiş səfiri, ATƏT-in

Minsk qrupunun sabiq həmsədri Mətyu Brayzə söyləyib.

Siyasətçi Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın qəribi bəyanatlar verdiyini bildirib: "Onun bəyanatları bir-birinə ziddir. Gah deyir Dağlıq Qarabağ müstəqildir, gah da deyir Ermənistanın bir hissəsidir. Mən vasitəçi olsaydım buna açıq şəkildə etiraz edib istefa verərdim. Bu mövqə ilə irəliləyiş əldə etmək mümkün deyil. Bu, ədalətli deyil".

Gürcüstan parlamentinin sədri:

Azərbaycan ilə strateji əməkdaşlıq bizim üçün çox vacibdir

Azərbaycan bizə dost və qonşu ölkədir. Eyni zamanda, bizim üçün vacib tərəfdaşdır. Azərbaycan ilə strateji əməkdaşlıq bizim üçün çox vacibdir. Mən bu əməkdaşlığın yüksək səviyyədə qorunub saxlanması üçün əlimdən gələni edəcəyəm.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikri jurnalistlərə müsahibəsində Gürcüstan parlamentinin sədri Arçil Talakvadze söyləyib.

Parlament sədri Azərbaycana rəsmi səfərinin planlaşdırıldığını bildirərək deyib: "Hazırda Gürcüstan parlamenti bir sıra vacib qanunlar üzərində işləyir. Gərgin iş qrafikimiz var. Biz seçki qanunvericiliyi sahəsində islahatlar həyata keçiririk və konstitusiyaya düzəliş edirik. Bu, bütün ölkə ərazisində ictimai müzakirələrin keçirilməsini tələb edir. Amma mən qonşu ölkələrə, o cümlədən Azərbaycana səfər planlaşdırıram. Regional əməkdaşlıq Gürcüstan üçün çox vacibdir və biz bu regionun bir hissəsiyik. Qonşu ölkələrlə strateji əməkdaşlığın yüksək səviyyədə qorunub saxlanması üçün əlimdən gələni edəcəyəm".

Dövlət Neft Fondunun 20 illiyinə həsr edilmiş poçt markaları dövriyyəyə buraxılıb

Neqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən "Azərmarka" MMC Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun (ARDNF) 20 illiyinə həsr edilmiş poçt markalarını tədavülə buraxıb.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, buraxılış 6 markadan ibarət kiçik vərəq şəklində hazırlanıb. Vərəqin ölçüsü 142x123 millimetr, markanın ölçüsü 28x40 millimetrdir. Markanın üzərində ARDNF-in loqotipi və "20 il. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondu. 1999-2019" sözləri yazılıb. Arxa fonda qrafik şəkildə fondun binası, neft nasosu və neft buruğu təsvir olunub.

Dizayneri Nəriman Məmmədzadə olan poçt markaları 80 min tirajla Belarusun Bobruysk şəhərində çap olunub, həmçinin 600 ədəd Birinci gün zərfi və xüsusi xatirə möhürü də hazırlanıb.

Atəşkəs 23 dəfə pozulub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin məlumatına görə, Tərtər rayonunun işğal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Şıxlar, Yusifcanlı, Füzuli rayonunun Qərvənd, Qaraxanbəyli, Kürdlər, Horadiz kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy və Tərtər rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

Prezident İlham Əliyevin modern sosial siyasətinin qloballığı və əhəmiyyəti ondadır ki...

İndi yalnız bölgənin deyil, həm də dünyanın ən aparıcı ölkəsinə çevrilmək iddiasını ortaya qoyan Azərbaycan dövləti bu niyyətini gerçəkləşdirmək üçün zəruri olan siyasi, sosial və iqtisadi prioritetləri yarada bilib. Daha doğrusu, ötən illər ərzində ölkəmiz iqtisadi qüdrətini hərbi, sosial və mədəni gücə çevirməyi bacarıb. Nəticə isə çox qürurvericidir: Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dünyada nümunə göstəriləcək bir inkişaf modeli formalaşıb. Bu, modern Azərbaycan dövləti modelidir. Bu modelin çox diqqətçəkici istiqamətlərindən biri də sosial sahədir. İlham Əliyevin modern sosial siyasətinin qloballığı və əhəmiyyəti ondadır ki, inkişafyönlü prinsiplərə söykənir.

Azərbaycan dövlətinin sosial siyasətinin fəlsəfəsi iqtisadi inkişafın nəticələrini əhalinin rifah halını yüksəltməyə yönəltməkdir. Bu prinsip indi daha geniş şəkildə davam etdirilir. Bir sözlə, dövlətimiz daim öz vətəndaşına qayğı ilə yanaşır, onun rifahının yüksəldilməsini, sosial problemlərinin həllini prioritet vəzifə kimi görür və bu istiqamətdə məqsədyönlü siyasət həyata keçirir. Xüsusilə də şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlilləri və onların ailə üzvləri daim dövlətin diqqət və qayğısı ilə əhatə olunur, bu kateqoriyaya aid olan insanlara mənzillər, avtomobillər verilir, güzəşt və müxtəlif kompensasiyalarla təmin edirlər.

Beləliklə, sosial sahə üzrə görülən işlər bir tərəfdən Azərbaycan dövlətinin gücünü, digər tərəfdən də Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin effektivliyini, reallaşdırılan islahatların yüksək praktiki nəticələr verdiyini göstərir. Yeni 2019-cu ilin əvvəlindən başlayaraq dövlət başçısının imzaladığı Fərman və sərəncamlar əsasında reallaşdırılan böyük sosial tədbirlər paketi bütün kateqoriyalardan olan vətəndaşların rifah halını yüksəldib.

Cənab Prezidentin 2 sosial paketi ümumilikdə 3 milyondan çox vətəndaşı əhatə edib. İki sosial paket çərçivəsində reallaşan uğurlu göstəricilərə nəzər yetirdikdə bunu aydın şəkildə görə bilərik. Beləliklə, iki sosial paket milyonlarla insanı əhatə etməklə onun maliyyə tutumu bu il üçün 2,3 milyard manat, gələn il üçün isə 3 milyard manat hesablanıb. Bu isə o deməkdir ki, Azərbaycanda bir il ərzində iki dəfə minimum əməkhaqqı və minimum pensiya artırılıb. Ölkəmiz bu göstərici üzrə MDB-də müvafiq olaraq 1-ci yerdə qərarlaşıb.

Bütün bunlar ölkə vətəndaşlarının güzəranının yaxşılaşdırılması üçün atılan növbəti addımdır və sosial rifahın yüksəldilməsinə dair həyata keçirilən ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlərin miqyasının getdikcə artdığını göstərir. Şübhəsiz ki, bu islahatların başında Azərbaycan vətəndaşının maraqları və onun rifah halının yaxşılaşdırılması, həmçinin sosial ədalət və humanizm prinsipləri durur. Digər sahələrdə də həyata keçirilən islahatlar, əhalinin yaşayış səviyyəsinin yaxşılaşdırılması üçün göstərilən səylər onu deməyə əsas verir ki, bunlar ölkənin dinamik inkişaf etməsinə və yoxsulluğun daha da azalmasına səbəb olacaq.

Prezident İlham Əliyevin sosial islahatlarla bağlı ilin əvvəlindən başlayaraq

imzaladığı Fərman və sərəncamlar onu deməyə əsas verir ki, 2019-cu il böyük sosial səmərəlilik ilidir və ölkəmizin tarixinə sosial islahatlar ili kimi yazılacaq. Birinci sosial paketdəki artımlar ciddi uğurlarla zəngindir. Belə ki, minimum əməkhaqqı 130 manatdan 180 manata yüksəldi, 600 min işçinin əməkhaqqısı artırıldı, 14 kateqoriyaya aid şəxslər üzrə sosial müavinətlər 100 faiz artdı, 9 kateqoriya üzrə Prezidentin aylıq təqaüdü orta hesabla 100 faiz artdı, 450 min nəfərin əməkhaqqında 30 faiz, 150 min nəfərdə isə 25 faiz artım oldu, 223 min insanın pensiya təminatı yaxşılaşdırıldı, 100 minə yaxın tələbənin təqaüdü artırıldı, minimum pensiyalar 116 manatdan 160 manata yüksəldi, Milli Qəhrəmanlar üçün Prezident təqaüdü 1000 manatdan 1300 manata qaldı, səhid ailəsinə verilən təqaüd 242 manatdan 300 manata qaldırıldı, Əfqanıstan şəhidlərinin ailəsinə verilən müavinət 300 manat oldu, 2 yeni təqaüd növü təsis edildi, 800 mindən çox insanın problemləri həll edildi, çoxmənzilli binalardakı mənzil probleminin həlli 300-400 insanı əhatə etdi, 3 milyona yaxın insan dövlətin sosial təşəbbüslərinin icrasından faydalandı, sosial məsələlərin həllinə ümumilikdə 1,6 milyard manat vəsait yönəldirildi. Bununla da

həmin artımlardan 830 min insan yararlandı.

İkinci sosial paketdən isə 1 milyonədək insan yararlanıb. Bu paketdə dövlət büdcəsindən daha böyük maliyyə vəsaiti ayrılıb. Bu paketdə minimum əməkhaqqı 180 manatdan 250 manata yüksəlib, 1 milyon 350 min işçinin əməkhaqqısı artırılıb, 950 min nəfərin (600 min dövlət, 350 min qeyri-dövlət sektoru) maaşı, o cümlədən büdcədən maliyyələşən 400 min nəfərin vəzifə maaşları 20-50 faiz yüksəlib, artım üçün büdcədən illik 780 milyon manat əlavə vəsait ayrılıb, minimum əməkhaqqının məbləği 92,3 faiz artırılıb, minimum əməkhaqqı yaşayış minimumunu (180 manat) 40 faiz üstələyib. Digər önəmli fakt odur ki, 750 min pensiyaçıya verilən vəsait isə oktyabrın 1-dən artırılmaqla pensiyaların minimum məbləği 160 manatdan 200 manata çatdırılacaq. Bu artım 660 min nəfər pensiyaçıya əhatə edəcək. Bununla pensiyaların minimum məbləği il ərzində 72,4 faiz artırılmış olacaq. Ümumiyyətlə, iki sosial paketin 2 illik maliyyə tutumu 5,3 milyard manat olacaqdır.

Əminliklə deyə bilərik ki, bu islahatlar ölkədəki sabitliyin, iqtisadi inkişafın nəticəsidir və davamlı olacağı şübhəsizdir.

Elçin Zaman,
"iki sahil"

ATƏT PA-nın sədri:

NİKOL PAŞINYANIN SƏSLƏNDİRDİYİ BƏYANAT DANIŞIQLAR PROSESİNİN GEDİŞİNƏ ZƏRBƏ VURUR

Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Dağlıq Qarabağ ilə bağlı səsləndirdiyi bəyanat münafişinin nizamlaşdırılmasına və danışıqlar prosesinin gedişinə zərbə vurur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri jurnalistlərə açıqlamasında ATƏT PA-nın sədri Giorgi Tsereteli söyləyib.

ATƏT PA-nın sədri de-

yib: "Düşünürəm ki, münafişinin həllinə nail olmaq məqsədi daşımayan və ölkələr arasındakı müzakirələrə töhfə verməkdən uzaq olan bu cür bəyanatların səsləndirilməsi hər zaman sülh prosesinə zərbə vurur.

ATƏT məkanında, Cənubi Qafqazda mövcud olan Dağlıq Qarabağ münafişisi bütün dünyanın, eləcə də bizim təşkilatımızın diqqət mərkəzindədir. Biz daha çox konstruktiv bəyanatlar

əşitmək istəyirik və konkret addımlar gözləyirik".

Onun sözlərinə görə, münafişinin ədalətli həllinə nail olmaq üçün fikir ayrılıqlarını və fərqli düşüncələri bir araya gətirib ortaq dil tapmaq lazımdır. Dağlıq Qarabağ münafişisinin tənzimlənməsinə yalnız beynəlxalq hüquq çərçivəsində nail olmaq mümkündür.

“Əsrin müqaviləsi” - 25

Yeni neft strategiyasının təntənəsi

Ölkəmiz müstəqillik əldə etdikdən sonra iqtisadi sahədə mövcud çətinliklərin qarşısının alınması üçün neft və qaz hasilatının artırılması vacib məsələlərdən idi. Belə bir çətin şəraitdə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan, ağır vəziyyətə düşmüş bir dövlətə başçılıq etməyə başlayan ulu öndər Heydər Əliyev nəinki bu dövləti qoruyub saxlamağa və dirçəltməyə nail oldu, həm də dünya iqtisadiyyatını yenilənmiş Azərbaycanla hərtərəfli əməkdaşlığın perspektivli olduğuna inandırma bildi.

Ümummilli Liderin göstəriş və tapşırığı ilə xarici neft şirkətlərini Azərbaycanın neft sənayesinə birgə işə cəlb etmək üçün müxtəlif səviyyələrdə danışıqlar aparılmağa başlandı. Bunun nəticəsi olaraq “Əsrin müqaviləsi” ərsəyə gəldi.

Dünyanın ən nəhəng neft şirkətləri ilə SOCAR-ın işbirliyi rəsmiləşdirən və sonralar “Əsrin müqaviləsi” adlandırılan bu sənədin imzalanması Ümummilli Liderin böyük müdrikliklə işləyib hazırladığı neft strategiyasının həyata keçirilməsi, neft sənayesinin yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyması, iqtisadiyyatın digər sahələrinin də dirçəlişi üçün geniş yollar açdı və Azərbaycanın çiçəklənən bir diyara çevrilməsi yolunda ilk mühüm addım oldu. Təkcə Azərbaycan yox, dünya ölkələri üçün də böyük strateji əhəmiyyət daşıyan “Əsrin müqaviləsi” ilə dünyanın neft sənayesi tarixində yeni bir dövr başlandı. Sonralar “Əsrin müqaviləsi” dünyanın 19 ölkəsinin 41 neft şirkəti ilə 30-dək sazişin imzalanmasına yol açaraq ilk növbədə Azərbaycan dövlətinin qüdrətlənməsinə və xalqımızın rifahının yüksəlməsinə, inkişafa əsas vəsilə oldu. Müqavilə Azərbaycanın bir dövlət kimi dünyada nüfuz qazanmasına, dünya iqtisadi sistemində qoşulmasına və beynəlxalq aləmdə mövqeyinin möhkəmləndirilməsinə şərait yaratdı.

Təsədüfi deyil ki, imzalanmasından üç il sonra “Əsrin müqaviləsi” öz iqtisadi bəhrəsini verdi: 1997-ci il noyabrın 12-də “Çıraq-1” platformasında ilk neft hasil edildi və Bakı-Novorossiysk kəməri ilə nəql edilmiş

yə başlandı. 1999-cu ilin aprelinde ikinci xətt - Bakı-Tbilisi-Supsa kəməri işə düşdü. 2002-ci il sentyabrın 18-də əsas ixrac boru xəttinin - Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) kəmərinin təməli qoyuldu. 2005-ci il mayın 25-də kəmərin Azərbaycan hissəsi, həmin ilin oktyabrında Gürcüstan hissəsi istifadəyə verildi, 2006-cı ilin 28 mayında Azərbaycan nefti Türkiyənin Aralıq dənizi sahilindəki Ceyhan limanına çatdı. İyulun 13-də BTC-nin açılışı keçirildi. Bu, 1994-cü ilin 20 sentyabrında başlanan yolun, Ulu Öndərin neft strategiyasının təntənəsinin nəticəsi idi.

Bu gün böyük enerji ixracatçısına çevrilmiş Azərbaycanda hasil olunan karbohidrogen ehtiyatları neft-qaz boru kəmərləri, terminallar və dəmir yolu vasitəsilə Avropa və dünya bazarlarına çatdırılır. Dünyada gedən iqtisadi proseslərin, nəhəng enerji layihələrinin fəal iştirakçısına və mərkəzinə çevrilmiş Azərbaycanın beynəlxalq aləmə inteqrasiyası ilbəil daha da sürətlənir, ölkəmiz dünyanın enerji təhlükəsizliyinə mühüm töhfələr verir.

Beynəlxalq neft-qaz kəmərlərinin yeni şəbəkəsinin formalaşmasında fəal iştirakının təmin edilməsi iqtisadiyyatımızın gələcək inkişafı üçün çox mühüm əhəmiyyətə malikdir. “Əsrin müqaviləsi”nin imzalanmasından bu günədək reallaşan regional və beynəlxalq miqyaslı infrastruktur layihə-tikinti işlərinin davamı olaraq, Avropanın enerji təchizatında mühüm rol oynayan və son illərdə öz geosiyasi və iqtisadi əhəmiyyəti ilə seçilən Cənub Qaz Dəhlizi və

onun əsas seqmentlərindən olan TANAP, TAP kimi iri transmilli layihələrin reallaşdırılmasında Azərbaycanın söz sahibinə çevrilməsi və əhəmiyyətli paya malik olması, XXI əsrin layihəsi hesab edilən “Şahdəniz-2” layihəsinin reallaşdırılması da əsası “Əsrin müqaviləsi” ilə qoyulan böyük neft strategiyasının məntiqi davamıdır. Bu layihələr bir tərəfdən Azərbaycanın vacib iqtisadi və enerji tərəfdaşı kimi dünyada mövqelərini möhkəmləndirirsə, digər tərəfdən gələcəkdə qaz ixracı hesabına da böyük gəlirlər əldə edəcəyinə təminat verir.

Ulu Öndərin əsasını qoyduğu neft strategiyasının Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi istiqamətində 2017-ci ilin sentyabrında daha bir tarixi saziş imzalandı. Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə Bakıda Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda “Azəri”, “Çıraq” yataqlarının və “Günəşli” yatağının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və neft hasilatının pay bölgüsü haqqında düzəliş edilmiş və yenidən tərtib olunmuş Sazişin imzalanması mərasimi keçirildi. Sazişi Azərbaycan Hökumətinin, SOCAR-ın, BP, “Chevron”, “Inpex”, “Statoil”, “Exxon-Mobil”, “TP”, “Itochu” və “ONGC Videsh” şirkətlərinin rəsmiləri imzaladılar. Həmin sənədə əsasən, neft yatağının işlənilməsi 2050-ci ilə qədər uzadıldı. “Yeni əsrin müqaviləsi” adlandırılan bu sazişin imzalanmasından sonra ölkəmizə xarici investorlar tərəfindən 3,6 milyard dollar həcmində bonus ödənilib. Digər tərəfdən, SOCAR-ın “AzAÇQ” şirkəti podratçı kimi müqavilənin icrasında iştirak edir. Üçüncüsü, SOCAR-ın payı 11,6 faizdən 25 faizə qaldırılıb və bununla da Azərbaycana çatacaq mənfəət neftinin səviyyəsi 75 faiz təşkil edir. Müqavilənin Azərbaycana fayda verən əsas şərtləri onu göstərir ki, respublikamızın gələcək inkişafı, ölkənin maliyyə imkanlarının genişləndirilməsi üçün imzalanmış bu sazişin çox böyük əhəmiyyəti var.

“Əsrin müqaviləsi” Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi öz sərvətlərinə sahib çıxmaq, milli mənafeələrini, iqtisadi və strateji maraqlarını müdafiə etmək əmində olduğunu təsdiqləyən tarixi sənəddir. Bu gün Azərbaycanın enerji siyasəti regional müstəvidən çıxaraq global müstəviyə yüksəlib. Azərbaycan neft-qaz ixrac edən ölkə kimi dünya birliyi üçün etibarlı tərəfdaş, enerji təhlükəsizliyi məsələlərində isə fəal subyektdə çevrilib.

Orxan Vahidoğlu,
“iki sahil”

“SHELL” “ŞAHDƏNİZ” QAZ SATIŞ MÜQAVİLƏSİNİ QİSMƏN “ENGİE”DƏN ƏLDƏ EDİB

“Shell”, “ENGİE”, Azərbaycan Qaz Təchizatı Şirkəti və “SOCAR ENGİE”yə məxsus olan “Şahdəniz” qaz təchizatı müqaviləsinin “SHELL Energy Europe Limited”ə transfer edilməsinə dair razılıq əldə ediblər.

Hər iki şirkət (“ENGİE” və “SHELL ENERGY EUROPE”) daha əvvəl 2013-cü ildə imzalanmış müqaviləyə əsasən, Azərbaycanın “Şahdəniz” yatağından qaz təchizatını təmin etmişlər. Son müqaviləyə əsasən, “SHELL ENERGY EUROPE ENGİE”nin 25 illik müqaviləsini almaqla istehlakçılarının qaz təminatını əhəmiyyətli dərəcədə artırır. “ENGİE” “Şahdəniz”in önəmli alıcısı olaraq qalır və özünün uzunmüddətli mövqeyinin dinamik optimallaşdırılmasını həyata keçirir.

Sentyabrın 5-də imzalanmış transfer müqaviləsi TAP layihəsinin tamamlanmasından sonra İtaliyaya qədər Azərbaycan qazının nəqlini nəzərdə tutur.

“EXXONMOBİL” SATIŞ HESABINA MALİYYƏ BAZASINI GÜCLƏNDİRİR

İspaniyanın “REPSOL SA” neft şirkəti Meksika körfəzində ABŞ-ın “ExxonMobil” korporasiyasına məxsus bəzi dərinsulu aktivləri 1 milyard dollara almaq üçün danışıqlara başlayıb.

Bu “ExxonMobil” şirkəti üçün göyendüşmə olub. Belə ki, şirkət hazırda satışı sürətləndirməklə nağd pul ehtiyatını artırmağı və iri layihələri maliyyələşdirməyi planlaşdırır.

“Reuters” agentliyi 2018-ci ilin payız-qış aylarında “ExxonMobil”in 9 aktivini satışı çıxaracağını açıqlamışdı. Şirkətin “Julia” neft yatağında payının 50%-ni, “Heidelberg” yatağında 9,4%-ni, “Lucius” yatağında 23%-ni satacağı məlum idi.

“ExxonMobil” bütün diqqətini Qayana və Braziliyada ofşor, Permian hövzəsində və Yeni Meksikada quru əməliyyatlara yönəltməyi nəzərdə tutur.

“ExxonMobil”in baş icraçı direktoru Darren Vuds cari ilin əvvəllərində 2021-ci ilədək aktivlərin satışından 15 milyard dollar əldə etməyi hədəfə aldıklarını açıqlamışdı.

QƏRBİ SƏHRADA KƏŞFİYYATA BAŞLANILACAQ

Misirin Neft və Mineral Resurslar Nazirliyi Qərbi Səhrada neft və qaz kəşfiyyatı ilə bağlı iki yeni müqaviləyə imza atıb.

Nazir Tarek Əl-Molla Misirin “EGPC” korporasiyası və “ENPEDCO” şirkəti ilə müqavilə imzaladıklarını açıqlayıb.

O bildirib ki, Misir yeni geoloji strukturlar axtarışındadır və xüsusi qərbi Səhradakı potensial yataqlara diqqəti yönəldib.

“ENPEDCO” müqaviləyə əsasən, 4 milyon dollar sərmayə yatıraraq, orada dörd kəşfiyyat quyusu qazacaq.

QAZ ZAVODUNDA PARTLAYIŞ

Venesuelanın Miranda ştatında təbii qaz doldurma zavodunda güclü partlayış baş verib. Ətraf ərazilərdə yaşayan 6500 nəfər təxliyyə edilib.

Bir nəfər fəhlənin yaralandığı, tələfat olmadığı bildirilir.

Hadisənin səbəbləri araşdırılır.

Ölkədə solçuların gündəlik qəzeti olan “Morning Star” partlayışı terror kimi qiymətləndirib və qəzetdə ABŞ-ın tətbiq etdiyi blokada və sanksiyaların Venesuelanın sənayesi üçün böyük çətinliklər törətdiyi vurğulanıb.

Xatırladaq ki, ABŞ-ın neft xidmətləri şirkətləri Venesuelanı bir-bir tərk edib. Orada kəşfiyyat və hasilat aparan neft nəhəngi “Chevron” işini yarımcı qoyaraq ölkədən gedib. Hazırda Venesuelanın “PDVSA” dövlət enerji şirkəti Çin “CNPC” şirkəti ilə və Rusiyanın enerji şirkətləri ilə əməkdaşlıq edərək, hasilatı yüksəltməyə səy göstərir.

Hikmət Babaoğlu:

Kimisə siyasi keçmişinə görə fərqləndirmək və hədəf göstərmək doğru deyil

“Hansısa əlamətlərə görə, cəmiyyətdə insanları fərqləndirmək doğru deyil, zərərli. Çünki cəmiyyət o zaman güclü olur ki, orda insanlar müxtəlif əlamətlərinə görə ayrılır, tam əksinə ortaq dəyərlər tapılaraq onun ətrafında birləşdirilir. Xüsusən siyasi müstəvidə bunu etmək nəticəsi proqnozlaşdırıla bilməyən hadisələrə gətirib çıxara bilər ki, bu da yol-verilməzdir”.

Bu fikirləri Milli Məclisin deputatı, “Yeni Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu deyib.

Hikmət Babaoğlu bildirib ki, Azərbaycanın müstəqillik tarixinin ilk illərində müxtəlif əlamətlərinə görə insanların fərqləndirildiyinin və nəticə etibarilə də Azərbaycan cəmiyyətinin, Azərbaycan siyasi sisteminin birliyinin, vahidliyinin pozulmasının şahidi olmuşuq. Hazırkı mərhələdə Azərbaycanı güclü edən məhz onun birliyi.

“Ona görə də, düşünürəm ki, eyni siyasi komanda təmsil olunan, sonradan bu və ya digər səbəblərdən vəzifədən getmiş insanlar haqda, yaxud vaxtilə Azərbaycan cəmiyyətində müxtəlif fərqli siyasi dəyərləri mənimsəmiş, sonra isə ümumi konsolidasiya nəticəsində milli birlik, milli maraqlar ətrafında birləşmiş keçmiş siyasi partiya üzvlərini, onun rəhbərliyini nədəsə ittiham etmək, əvvəlki mövqeyinə görə onlara qarşı ayr-seçkilik mövqeyində durmaq tamamilə yersizdir, doğru deyil. Çünki siyasi sistemin də gücü, milli gücün də ifadəsi məhz konstruktiv konsolidasiya nəticəsində mümkün olur ki, hazırda Azərbaycan belə bir yüksək həmrəylik mərhələsinə gəlib çatıb. Bunu pozmağa yönəlmiş hər bir addım, deyilən hər bir fikir ümumi milli maraqlarımız kontekstində düzgün qəbul edilə bilməz və doğru deyil. Bu günlərdə bəzi deputatların adından səsləndirilən fikirlər də məhz bu kontekstdə dəyərləndiriləndə doğru hesab edilə bilməz. Baş Nazirin müavini, YAP Sədrinin müavini-İcra katibi Əli Əhmədov da bu məsələ ilə bağlı haqlı olaraq öz mövqeyini bildirdi və bunun yolverilməz olduğunu dilə gətirdi. O bildirdi ki, hər bir insan bu gün hər hansı bir siyasi komandada vəzifədə təmsil oluna bilər, sabah həmin siyasi komandanın sırası üzvü ola bilər. Onun vəzifəsinin dəyişməsi əqidəsinin dəyişməsi, milli maraqlardan kənarda durması kimi səciyyəli deyil. Eyni zamanda, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov da bu məsələlərə toxunaraq bu cür fikirlərin yanlış olduğunu dilə gətirdi. Mən düşünürəm ki, hər iki mövqə tamamilə doğrudur. Kimisə siyasi keçmişinə və sosial statusuna görə fərqləndirmək və hədəf göstərmək doğru deyil”-deyə, H.Babaoğlu vurğulayıb.

Amulsar qızıl mədəni ətrafında siyasi xaos davam edir

Amulsar qızıl mədəni-nin “Lydian Armenia” şirkəti tərəfindən işlədilməsi ilə bağlı davam edən proseslər erməni cəmiyyətində hökumətlə xalq arasında fikir ayrılığının yaranmasına səbəb olmuşdur.

Amulsar qızıl mədəni ətrafında siyasi xaos davam edir. Ermənistan hökumətinin düşdüyü isterik durum Nikol Paşinyanın ictimai nüfuzuna mənfi təsir göstərməkdədir. “Demokratik” siyasi elita Qərb sərmayəsi və xalq iradəsi arasında manevr etməkdə davam edir.

Nikol Paşinyan layihəyə neqativ yanaşan xalqın qarşısında aciz qalıb. Layihə baş tutmayacağı təqdirdə Qərbin dəstək və etimadını itirəcək, nəticə etibarilə Ermənistanın investisiya mühiti pisləşəcək və etibarsız tərəfdaş imici formalaşacaq.

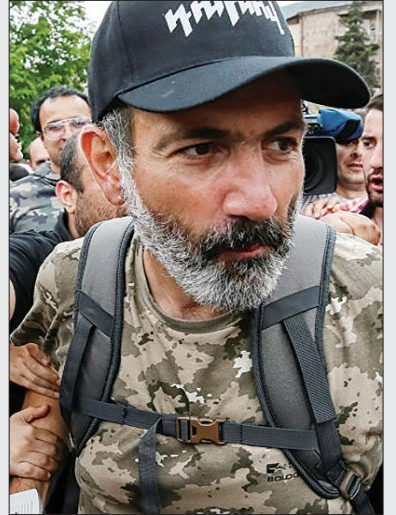
Layihənin icrası Ermənistanda Rusiya biznesinin tam sıxışdırılaraq Qərb kapitalına üstünlük verilməsi demək olardı.

Ümumiyyətlə, Paşinyan hakimiyyətə gəldikdən sonra Rusiya kapitalını sıxışdırmaq üçün addımlar atılıb. Siyasi hakimiyyət Amulsarın fəaliyyətə başlamasının işsizliyin azalmasına kömək edəcəyini, sosial-iqtisadi vəziyyətin yaxşılaşdırılmasına xidmət edəcəyini iddia edir, müxalifət və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri bununla razılaşmır. Müxalif qruplar qızıl mədənin fəaliyyətə başlamasının ətraf mühit və su təchizatına ciddi dərəcədə zərər vuraçağı qənaətinə gəlir.

Bir müddət əvvəl baş verənlərlə bağlı “1in.am” portalı yazırdı: “Əlbəttə, hökumət hansısa bir dönüşlə mədənin istismarı haqqındakı qərarını dəyişməzsə Amulsar məsələsi Ermənistanda inqilabsonrası durumda, ən azı, bir prinsipial sınıma-dönüşə səbəb olacaq. Mədənin istismarı haqqındakı qərarın reallaşdırılması faktiki olaraq yeni hakim qüvvəni və uzun illər ərzində keçmiş rejimə qarşı

şü mübarizə aparmış, inqilab dövründə isə öz dəstəyi ilə bu qüvvəni praktiki olaraq tamamlamış vətəndaş fəalları və ya təbəqəsini bölür. Beləliklə, inqilab mərhələsinin “yekun protokolu”, ən azı siyasi və vətəndaş komponentlərinin ayrılması şəklində təsbit olunur. İnqilabdan sonra ən çox toxunulan və yaygınlaşan suallardan biri o idi ki, inqilabla hakimiyyətə siyasi-mülki “blok” gəlibsə, vətəndaş, qeyri-hökumət sektoru necə olacaq? Çünki fəal vətəndaş mövqeyində olanların böyük hissəsi- mütləq əksəriyyəti ya birbaşa hakimiyyətdə təmsil olunmağa, ya da onun sıx və açıq tərəfdarı olmağa başlamışdı”.

Amulsar qızıl mədəni ilə bağlı hökumətin qeyri-adekvat reaksiyası müxalifət partiyaları tərəfindən tənqid edilməkdədir. Daşnaksütyun partiyası xalqın istəyinin təmin edilməsi məqsədi ilə referendumun keçirilməsi barədə çağırış etmişdir. Layihənin parlamentdə səsə qoyulması, ölkənin ən böyük partiyası olan hakim “Mənim Addım” Alyansı daxilində parçalanmaya səbəb olması gözlənilir. Müxalif “Çiçəklənən Ermənistan” partiyası isə ictimai konsensusa əsaslanaraq qərar verilməsinin vacib olduğunu vurğulamış və aksiyaçılara qoşulan partiyaların lideri Naira Zöhrabyan əhalinin etirazı olacağı təqdirdə, Amulsar qızıl mədəninə aparılacaq fəaliyyətə qarşı çıxacaqlarını söyləmişdir. Parlamentin digər qrupu olan “İşıqlı Ermənistan” partiyası isə digərlərindən fərqli olaraq radikal davranmamış və əhalinin narahatlığını bölüşdüyünü qeyd etmişdi. Radikal “Sasna Tser” partiyasının nümayəndəsi Qaregin Çuqaszyan isə bir neçə gün öncə Nikol Paşinyanla görüşündə Amulsar layihəsi ilə bağlı atılacaq hər hansı bir səhv addımın onun siyasi karyerasına son qoyacağını açıq şəkildə bildirmişdi. “Fitch Ratings” beynəlxalq reyting agentliyi hesab edir ki, Amulsar qızıl mədənin ətrafında mübahisənin həll olunmaması Ermənistanda xarici investisiyalar üçün problem yaradır: “Amulsar qızıl mədəni ətrafında ekoloji mübahisə-

nin həlli üzrə mövcud qeyri-müəyyənliklərin azaldılması ixrac və xarici investisiya artımına gətirə bilər”.

“Global Justice Now and War on Want” təşkilatının məlumatına əsasən, bu ilin əvvəlində Böyük Britaniya qeydiyyatlı “Lydian International” şirkətinin hökuməti beynəlxalq məhkəmədə 2 milyard dollarlıq iddia qaldıracağı ilə hədələməsi, sonda hökumətin şirkət lehinə qərar alması ilə nəticələnmişdir. Sentyabr ayında Paşinyanın Vaşinqtona gözlənilən səfərində Amulsar qızıl mədəni ilə bağlı məsələnin ABŞ-Ermənistan münasibətləri kontekstində gündəm mövzusu olacağı haqda məlumatlar yayılmaqdadır. ABŞ-ın Ermənistandakı keçmiş səfiri Riçard Mil mediaya açıqlamasında Paşinyan hökumətinin “Lydian” şirkətinin lisenziyasını ləğv edəcəyi halda bunun, ABŞ-Ermənistan münasibətlərinə xələf gətirəcəyini və xarici investorları qorxudacağını bildirmişdi.

Bütün bunlar bir daha sübut edir ki, Amulsar qızıl mədəni ətrafında baş verənlər bu gün Nikol Paşinyan iqtidarı üçün çox ciddi problemə çevrilib.

Zahid Rza, “iki sahil”

Bu “seçkilər” də kriminal qondarma rejimin növbəti şousudur

Azərbaycan Respublikasının işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ bölgəsində 2019-cu il 8 sentyabr tarixində “yerli özünüidarəetmə orqanlarına seçkilər” adı altında növbəti “seçki şousu” keçirildi. Sözsüz ki, burada hər kəsə çox yaxşı belli olan bir reallıq var: hərbi təcavüz, işğal, etnik təmizləmə, qanunsuz əməllər halında hansı “seçkidən” danışsansa danış, nə bu hazırlanan tamaşa, nə də onun nəticələri beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınmır və tanınmayacaq.

Sözsüz ki, bütün ölkələr Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın tərkib hissəsi olduğunu bəyan edirlər. Bu son hadisələrdən sonra

Avstraliyanın Xarici İşlər Nazirliyi rəsmi internet sahifəsində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bu ölkə tərəfindən dəstəkləndiyini və Dağlıq Qarabağın “müstəqil dövlət” kimi tanınmadığını bəyan etdi. Başqa bir misal, Almaniya XİN-i erməni mətbuatında guya ki, qondarma rejimin Almaniya-dakı torpaq seçkilərində müşahidəçi qismində iştirakına dair məlumat cavab olaraq yazılanların əsassız olduğunu səfirliyimizə bildirmiş və Almaniyanın nə Dağlıq Qarabağı, nə də orada keçirilən “seçkiləri” tanımadığını vurğulayıb.

Politoloq Yeganə Hacıyeva qəzetimizə açıqlamasında bildirdi ki, bu “seçkilər” Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının, qanunlarının və beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin açıq şəkildə pozulması, Ermənistanın cinayətkar fəaliyyətinin gizlədilməsi üçün növbəti

manipulyasiya və növbəti dəfə beynəlxalq ictimaiyyəti belə təxribatla üz-üzə qoymaq deməkdir: “Çünki Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində istənilən seçkilərin keçirilməsini Ermənistanın beynəlxalq səviyyədə növbəti təxribatı, konfliktin həlli prosesinin və prosesə cəlb olunmuş beynəlxalq təşkilatlar və onların səyləri, təşəbbüsləri və s. kimi fəaliyyətinin Ermənistan tərəfindən sobataj edilməsi kimi qəbul etmək lazımdır. Hər şeyi öz adı ilə çağırmaq lazımdır, bu “seçkilər” də bundan öncəkilər kimi Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan ərazilərində formalaşdırıldığı kriminal qondarma rejimin uğursuz legitimləşdirmə cəhdlərindən biridir. Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işğalı Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün pozulması ilə bərabər, həmçinin region üçün Avropa Birliyi və qlobal təhlükə-

sizlik üçün qısamüddətli və uzunmüddətli hesabda geniş təhdidlər yaratmaqdır”.

Politoloq onu da qeyd etdi ki, Dağlıq Qarabağ konfliktinin regionun neqliyyat-kommunikasiya imkanlarını limitləməsi ilə paralel, Ermənistanın işğalı altında olan Azərbaycanın Dağlıq Qara-

bağ bölgəsinin strateji Cənubi Qafqaz regionunda qlobal təhlükəsizliyə hansı səviyyədə təhdid olması haqqında rəyləri isə həm bizim, həm də son illər dünyadakı qlobal təhlükəsizlik və strateji araşdırmalar mərkəzlərinin hesabatlarında yer alıb: “Təkcə 2019-cu il ərzində bir neçə təhlükəsizlik və strateji araşdırmalar mərkəzinin bu istiqamətdə hesabatlarını, britaniyalı araşdırmaçı Harold Keynin nəşr etdirdiyi “Narko Qarabağ” (“Narco Karabakh”) kitabının dərcini, Dağlıq Qarabağdakı qanunsuz rejimin Ermənistan dövlətinin dəstəyi ilə mövcud olan və Yaxın Şərqdən Avropa Birliyinə qədər uzanmış olan narkotik, silah və insan alveri şəbəkəsinin ifşası, ekoloji layihələr adı altında Dağlıq Qarabağ bölgəsinin təbii sərvətlərinin talan edilməsi və s. xatırlatmaq yerinə düşür. Ən əsası isə Ermənistanın bu cinayətkar şəbəkənin fəaliyyətini gizlətmək üçün apardığı manipulyasiyaları qlobal təhlükəsizlik üçün, Avropa Birliyinin təhlükəsizlik mühitinə və onun enerji təchizatı marşrutlarına basdırılmış mina rolunu oynayır”.

Məsumə Babayeva, “iki sahil”

Nəsimi Festivalının proqramı açıqlanıb

ŞEİR.
İNCƏSƏNƏT.
MƏNƏVİYYAT.

Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə sentyabrın 28-dən oktyabrın 1-dək keçiriləcək Nəsimi - şeir, incəsənət və mədəniyyət Festivalında bir sıra yeniliklər olacaq.

İkinci ildir təşkil olunan festival çərçivəsində Bakıda və şairin doğulduğu Şamaxıda 30-dək tədbir keçiriləcək.

Festivalda bu il ilk dəfə Nəsiminin seçilmiş qəzəlinə bir sıra tədqiqatçı və şeir bilicisi öz şərhini verəcək, həmin təfsirlərin müzakirəsi olacaq. "Mən ki, dərvişəm, fəqirəm, padşahi-ələməm" qəzəlinə Azərbaycan, Rusiya, İran, Türkiyə və Misirdən 10-dan çox müəllif öz təhlillərini təqdim edəcək. Festivalda beynəlxalq miqyasda tanınmış nəsimişünaslar, şairlər, alimlər və filosoflar mühazirələrlə çıxış edəcəklər. Rusiyalı psixoloq Aleksey Sitnikov, ABŞ-dan olan tədqiqatçı Alan Qodlas, İtaliyalı şair David Rondoni, Azərbaycan əsilli, Böyük Britaniyada yaşayan filosof və rəssam Zeyqəm Əzizov mühazirələrində Nəsimi fəlsəfəsi ilə keçmiş və müasir dövrə aid müxtəlif nəzəriyyə və konsepsiyalar arasında paralellər aparacaqlar. Festival çərçivəsində, həmçinin almaniyalı alim, tanınmış nəsimişünas Mixael Hess və Böyük Britaniyada yaşayan tədqiqatçı, azərbaycanlı Orxan Mirqasımovun Nəsimi və hürrüflik haqda kitabları təqdim ediləcək.

Bu ilki festivalda kino sahəsində dinlərarası dialoq üzrə məşhur beynəlxalq SIGNİS mükafatına layiq görülmüş filmlərin nümayişi olacaq. Finlandiyalı rejissor Aki Kaurisməkinin "Ümidin o biri üzü" filmində fərqli dinlərə, mədəniyyətlərə və həyat tərzlərinə malik insanların anlaşması və dostlaşması əksini tapıb.

Silsilə tədbirlər çərçivəsində sentyabrın 28-də "İçərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsi və İslam Tarixi, Mədəniyyəti və İncəsənəti Araşdırma Mərkəzinin (IRCICA) birgə təşkilatçılığı ilə "El sənəti" I Bakı Beynəlxalq Ənənəvi Sənətkarlıq Festivalı da start götürəcək.

Nəsimi festivalı çərçivəsində bu il həm də uşaq evləri və internat məktəblərinin sakinləri və məzunlarının iştirakı ilə "Ümidin yaradılması" sosial-mədəni layihəsi həyata keçiriləcək. Layihə üzrə dizayn kurslarına cəlb olunmuş 30 iştirakçı öz arzularını təsvir vasitəsilə əks etdirib və onların el işləri sonra köynəklər üzərinə köçürülüb. Bu köynəklərin festival çərçivəsində nümayişi və satışı

təşkil olunacaq. Layihənin məqsədi uşaq evləri və internat məktəblərinin sakinləri və məzunlarının yaradıcılıq qabiliyyətlərini inkişaf etdirmək və onlara məşğulluq imkanları yaratmaqdır.

Festival günlərində Bakı və Şamaxıda bir sıra sərgilər də olacaq: sentyabrın 28-də Bakıda Şirvanşahlar sarayında açılacaq "İrfani sirlər" sərgisində Azərbaycan, Türkiyə, Fransa və Özbəkistandan olan 10 rəssam və heykəltəraşın əsərləri nümayiş etdiriləcək. Saray ərazisini əhatə edən ekspozisiyada mədəniyyət və ruh təkamülünün sirlərinə həsr olunan videoart, qrafika nümunələri, instalyasiya və kinetik obyektlər təqdim olunacaq.

Sentyabrın 30-da "Qala" Arxeoloji-Etnoqrafik Muzey Kompleksində "Daşın nəğməsi" IV Beynəlxalq heykəltəraşlıq simpoziumu, "Qala" Dövlət Tarix-Etnoqrafiya Qoruğunda isə VIII Beynəlxalq "Tullantıdan sənətə" sərgisi açılacaq.

Qala qəsəbəsində istifadəsiz sənaye anbarının divarları üzərində işlənmiş rəsm əsərlərindən ibarət "Danışan divarlar" incəsənət layihəsinin ictimai təqdimatı olacaq. Bu layihə çərçivəsində Azərbaycan, Braziliya, Cənubi Afrika, İspaniya, Niderland və Fransadan olan rəssamların "urban/street art" (şəhər/küçə incəsənəti) janrında yaratdıqları əsərlər, Buzovna və Mərdəkan qəsəbələrindən olan yaradıcı uşaqların rəsmləri əsasında divar panosu da nümayiş olunacaq.

Festival çərçivəsində Heydər Əliyev Mərkəzində Türkiyənin tanınmış rəssamı Ahmet Güneştekinin fərdi sərgisi açılacaq. Rəssamın məşhur "Ölümsüzlük otağı" ("Ölümsüzlük odası") əsəri də ekspozisiyada nümayiş olunacaq. Oktyabrın 1-də açılışı olacaq sərgi 2020-ci il martın 31-dək davam edəcək.

Şamaxı rayonunda isə "Şamaxı antologiyası" (1468, Britaniya Muzeyi, London) əlyazmasına dair sərgi açılacaq. XV əsrdə Şamaxının mədəni mərkəz olduğunu, burada yüksək kitab mədəniyyətinin mövcudluğunu nümayiş etdirən bu şeir məcmusu Azərbaycan miniatur sənətinin ən gözəl incilərindəndir. Əlyazmadakı miniaturlər sərgidə müxtəlif üsul və texnikalarla təqdim olunacaq.

Şamaxıda, həmçinin İmadəddin Nəsimiyə həsr olunan müasir incəsənət instalyasiyasının açılışı olacaq. Yüngül metal hissəciklərdən hazırlanan əsərin müəllifi rəssam Rəşad Ələkbərovdur.

Nəsimi Festivalı çərçivəsində bir sıra elan olunmuş müsabiqələrin nəticələri də açıqlanacaq:

Azərbaycan Milli Xalça Muzeyinin söz ustasına həsr etdiyi xalça eskizi müsabiqəsinin yekun sərgisi açılacaq. Ekspozisiyada müsabiqənin qalibi olan 3 əsər əsasında toxunan xalçalar, təqdim edilən işlər arasından münəvver heyətinin seçdiyi xalça eskizləri nümayiş olunacaq. Həmçinin Mədəniyyət Nazirliyinin "SÖZ" layihəsinin gənc şairlər arasında elan etdiyi Nəsimi ruhunda, yaxud bilavasitə onun şeirlərinə nəzərə alan ən yaxşı poetik əsər müsabiqəsinin nəticələri açıqlanacaq.

Festival çərçivəsində müxtəlif ölkələrin incəsənət xadimləri və qruplarının ifasında mədəniyyət axtarışlarını, dinlər və mədəniyyətlərarası dialoqu tərənnüm edən musiqi proqramları və tamaşalar da təqdim olunacaq. Bu proqramlarda ayrı-ayrı dövrlərə aid ruhani və müasir musiqi nümunələri səslənəcək, fiziki imkanları məhdud insanların sağlamlıq şəxslərlə bərabərlik və birgəliyin ifadəsi olan rəqsləri nümayiş etdiriləcək.

Festival çərçivəsində Almanyanın "Horizonte" ansambli, Əfqanıstanın "Zəhra" Orkestri, Kanadanın "Klara Furey" rəqs qrupu, Böyük Britaniyanın "Candoco" və "Lost Dog" rəqs qrupları, Estoniyanın "Tallinn Oğlanlar Xoru", İsrailin "Dudu Tassa & the Kuwaitis" qrupu maraqlı proqramlar təqdim edəcək.

Sentyabrın 29-da Şamaxının Meyseri kəndində Xalq artisti Nəzakət Teymurova Nəsimi poeziyası əsasında muğamlardan ibarət proqramla çıxış edəcək.

Həmin gün Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasında isə Azərbaycanın tanınmış caz musiqiçisi Salman Qəmbərovun "Səməmi dialoqlar" layihəsi çərçivəsində Fransadan Mişel Qodar (serpent ifaçısı), Almaniya Marqrit Buxberger (barokko repertuarlı müğənni) və çinli Vu Vey (şənq ifaçısı) ilə birgə ifaları təqdim olunacaq.

Festival çərçivəsində sentyabrın 30-da Maqşud İbrahimbəyov Yaradıcılıq Mərkəzində səhnələşdirilmiş poeziya axşamı keçiriləcək.

Həmin gün Opera və Balet Teatrında isə Çinin Anhui əyalətinin Huicin Teatrının təqdimatında "İztirablı könül" tamaşası nümayiş olunacaq. Ənənəvi XVIII əsr üslubunda olan tamaşa özündə teatr sənəti və musiqi, eləcə də akrobatika və pantomim elementlərini birləşdirir.

Festivalın bağlanış mərasimi oktyabrın 1-də Heydər Əliyev Mərkəzində keçiriləcək. Proqramda Azərbaycan incəsənət xadimləri, həmçinin ABŞ, Türkiyə, İran, İordaniya və Mərakeşdən ənənəvi musiqi ifaçıları iştirak edəcəklər.

Qeyd edək ki, festival dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin (1369-1417) yaradıcılığının tədqiqi və təbliği, onun fikir və düşüncələrinin müasirlikdə əksini izləmək məqsədi daşıyır və ilk dəfə 2018-ci ildə keçirilib.

Budəfəki festival həm də şairin 650 illik yubileyinə təsadüf edir. Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri İmadəddin Nəsiminin anadan olmasının 650 illiyi ilə əlaqədar 2019-cu il "Nəsimi ili" elan olunub.

KİVDF "DOST"la birgə müsabiqə elan edib

Dayaniqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi (DOST) və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu (KİVDF) DOST (Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat) konsepsiyası əsasında innovativ yeniliklərin tətbiqi ilə dövlət sosial xidmətlərinin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, bu xidmətlərin əhaliyə vahid standartlar əsasında "bir pəncərə"dən, tam şəffaf və operativ, vətəndaş rahatlığı və məmnunluğu prinsipi ilə təşkili sahəsində aparılan islahatlarla əlaqədar birgə fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsi elan edir.

Fondan AZƏRTAC-a bildiriblər ki, "DOST mərkəzləri müasir Azərbaycanın siması kimi" mövzusunda keçirilən müsabiqənin məqsədi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sosial islahatlar proqramının nailiyyətlərindən biri kimi dövlət sosial xidmətlərinin təşkilində DOST layihəsi əsasında innovativ yenilikləri, optimal və effektiv idarəçiliyi ehtiva edən yeni keyfiyyət mərhələsinə keçidin təmin olunması və sosial sahə üzrə genişmiqyaslı xidmətlərin əhaliyə vahid standartlar əsasında "bir pəncərə"dən, tam şəffaf, operativ, vətəndaş rahatlığı və məmnunluğu prinsipi ilə təşkilində layihənin mühüm üstünlükləri barədə geniş ictimai məlumatlandırmada peşəkar jurnalist əməyinin stimullaşdırılmasıdır.

Müsabiqə elan olunan gündədən ən azı bir il müddətində kütləvi informasiya vasitələrində (qəzet, jurnal, informasiya agentliyi və rəsmi qeydiyyatdan keçmiş internet media resurslarında) fasiləsiz çalışan şəxslər müsabiqədə iştirak edə bilərlər. Təqdim olunan yazıların sərlövhəsi təklif edilmiş mövzu ilə eyni olmalıdır. Müsabiqəyə hər jurnalist yalnız bir yazı təqdim edə bilər. Qəzet və jurnallarda çalışan jurnalistlərin yazıları yalnız çalışdıqları mətbuat orqanlarında dərc olunmalıdır. İnformasiya agentliklərində, sayt və portallarda çalışan jurnalistlər yazılarını həmin saytlarda yerləşdirməli və linki məqalənin yazıldığı diskdə təqdim etməlidirlər. Yazı son bir ildə, həftədə bir dəfədən az olmayaraq nəşr edilən, Azərbaycan Mətbuat Şurasının tərtib etdiyi "qara siyahı" ya düşməyən mətbuat orqanlarında dərc edilməlidir, eyni zamanda, saytlarda yerləşdirilməlidir. Dərc olunmuş yazıda "Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi birgə müsabiqəyə təqdim etmək üçün" qeydi göstərilməlidir.

Müsabiqədə I yer üçün 1 nəfər (1000 manat), II yer üçün 2 nəfər (800 manat), III yer üçün 3 nəfər (500 manat) qalibin mükafatlandırılması nəzərdə tutulub. Beş yazı müəllifinə (hər biri 200 manat) həvəsləndirici mükafatlar verilecək. Qaliblər, həmçinin Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun xüsusi diplomu ilə təltif olunacaqlar.

Uşaqlara qarşı məişət zorakılığı yolverilməzdir

Son vaxtlar dünyada fiziki zorakılıq halları çox sürətlə inkişaf edir. Məişət zorakılığının əsasını təşkil edən qadınlara və uşaqlara qarşı yönəlmis zorakılıq tərəqqi və sülhə nail olmaq yolunda ən ciddi bir maneədir. Məişət zorakılığı əsasən ailənin iqtisadi vəziyyəti, valideynlərin işləyib-ışləməməsi ilə daha çox əlaqədar olur. Ölkəmizin "Uşaq hüquqları konvensiyası"na qoşulmasına, "Uşaq hüquqları haqqında" qanunun qəbul olunmasına, Cinayət Məcəlləsində uşağa zor tətbiq etməyin cinayət məsuliyyəti hesab olunmasına baxmayaraq, hələ də valideynlər övladlarına qarşı zorakılıq tətbiq etməkdən xilas ola bilmirlər.

Uşaqlara qarşı edilən zorakılıq hallarının qarşısını almaq üçün hər bir fərdin üzərinə böyük məsuliyyət düşür.

AZƏRTAC xəbər verir ki, sentyabrın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi və "Kimsəsiz uşaqların sosial müdafiəsi" İctimai Birliyinin təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən "Uşaqlar və gənclər məişət zorakılığından qorumaq mühüm ictimai vəzifədir" adlı tədbirdə bu barədə danışılıb.

Tədbirdə İctimai Birliyin sədri Lamiyə İsazadə ölkəmizdə məişət zorakılığına qarşı mübarizə, zorakılığın doğurduğu mənfi hüquqi və sosial nəticələrin qarşısının alınması, məişət zorakılığından zərər çəkənlərin sosial müdafiəsi, habelə zorakılığa səbəb olan halların aradan qaldırılması barədə məlumat verib.

Milli Məclisin deputatları Əflatun Amaşov və Elman Nəsirov, "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadə, Bakı Dövlət Universitetinin jurnalistika fakültəsinin müəllimi Sevinc Əliyeva və başqaları psixiki və fiziki travmalara səbəb olan davranışlar, uşaqların həyatında iz qoyan qayğısızlıq və etinasızlıq hallarından bəhs ediblər.

Layihə çərçivəsində paytaxtla yanaşı Gəncə, Tərtər və Şəmkirdə də həmin mövzuda tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Nazir: Azərbaycan bərpaolunan enerji sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığa açıqdır

Energetika naziri Pərviz Şahbazov Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin paytaxtı Əbu-Dabidə keçirilən "Asiya Enerji Nazirlərinin 8-ci Görüşü"ndə Azərbaycanı təmsil edib.

Energetika Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, nazir "Rəqabətli və məhsuldar enerji üçün yeni texnologiyaların rolu" mövzusunda çıxış edib. O, çıxışında növbəti 20 ildə enerjiyə tələbatın ağırlıq mərkəzinin Asiya regionuna düşəcəyi ilə bağlı proqnozlara istinad edərək enerjiyə artan tələbatın ödənilməsi ilə eyni vaxtda karbon emissiyalarının azaldılması kimi məsələlərin həlli baxımından tədbirin əhəmiyyətini qeyd edib.

Dünya enerji sistemində texnologiyaların böyük dəyişikliklərə yol açdığını vurğulayan nazir sənaye üsulu ilə ilk neftin çıxarılmasından bu günədək Azərbaycanın enerji sektorunda texnoloji yeniliklərin tətbiqi ilə bağlı təcrübəsini bölüşüb. Dünyanın ən nəhəng infrastruktur və global enerji təhlükəsizliyi layihələrindən sayılan, artıq yekunlaşmaqda olan "Cənub Qaz Dəhlizi"ni və onun resurs mənbəyi - "Şahdəniz" yatağının işlənməsini qabaqcıl mühəndislik və texnoloji uğurun nümunələri kimi diqqətə çatdırıb.

Energetika naziri Azərbaycanın enerji ölkəsi kimi davamlı inkişafı üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin rəhbərliyi ilə ekoloji cəhətdən təmiz texnologiyalardan, bərpaolunan enerjiden istifadənin genişləndirilməsinə və energetika sektorunun liberallaşdırılmasına imkan yaradan islahatların həyata keçirilməsindən bəhs edib: "Bu gün Azərbaycanın enerji siyasətində izlənilən kurs təbii ehtiyatlarımızdan səmərəli, bərpaolunan alternativ enerji mənbələrindən isə tam şəkildə istifadəyə yönəlib. Ölkədə elektrik enerjisinin 92 faizini ənənəvi enerji resurslarından - təbii qazdan əldə edir. Bir tərəfdən, ən yeni texnologiyalar tətbiq etməklə təbii qazla işləyən elektrik stansiyalarında yüksək nəticələr əldə etmək, stansiyaların faydalı iş əmsalını yüksəltmək, enerji səmərəliliyinə nail olunması istiqamətində tədbirlər görülür. Digər tərəfdən isə karbon emissiyalarını daha çox elektroenergetika sektorunun yaratdığını nəzərə alaraq elektrik enerjisinin istehsalında bərpaolunan enerji mənbələrinin payını artırmağa çalışırıq".

Nazir təmiz, məhsuldar və dayanıqlı enerji ilə dolu gələcəyin yaradılması üçün beynəlxalq əməkdaşlığın vacibliyinə də toxunub və Azərbaycanın bərpaolunan enerji sahəsində də belə bir əməkdaşlığa açıq olduğunu bildirib.

Naqif Həmzəyev:

Ölkəmiz daha bir mötəbər beynəlxalq tədbirə ev sahibliyi etdi

"Azərbaycan daha bir mötəbər beynəlxalq tədbirə ev sahibliyi etdi. Sentyabrın 7-də Bakıda Yeni Azərbaycan Partiyasının ev sahibliyi ilə "Gənclərin sosial və siyasi proseslərdə rolu və qadınların fəallığının gücləndirilməsi" mövzusunda Asiya Siyasi Partiyaları Beynəlxalq Konfransının (ICAPP) Gənclər Qolunun 5-ci və Qadınlar Qolunun 6-cı iclası keçirilib". Bu fikirləri YAP Gəncə şəhər təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputatı Naqif Həmzəyev deyib.

N.Həmzəyev bildirib ki, dünyada baş verən mürəkkəb siyasi proseslər fonunda bütövlükdə Asiyada fəaliyyət göstərən partiyalar bir araya gələrək, regionun bugünkü realıqlarını müzakirə etmək üçün mərkəz kimi məhz Bakını seçiblər. Onun sözlərinə görə, toplantıda təmsil etdikləri

dövlətin siyasətinə təsir etmək gücündə olan partiyaların nümayəndələri arasında əməkdaşlığın gücləndirilməsi, ölkələri narahat edən problemlər üzərində diskussiyaların aparılması 2030-cu ilədək Dayanıqlı İnkişaf Gündəminə, regionun gələcək inkişafına yeni bir töhfədir.

"Tədbirdə xüsusilə Asiya ölkələrində demokratik inkişaf proses-

lərində qadınların və gənclərin oynadığı roldan bəhs edilməsi, onların birgə fəaliyyətində yeni əməkdaşlıqların yaranmasına təkan olacaq. Prezident İlham Əliyevin imzaladığı çoxsaylı dövlət proqramları, sosial və iqtisadi layihələri ilə dünya ölkələrinə örnek olan Azərbaycan gənclər siyasətinin həyata keçirilməsində, qadınların səlahiyyətlərinin genişləndirilməsində dünya ölkələrinə hər zaman nümunə olub. İnandırıcı ki, demokratiyanın, insan haqlarının, siyasi plüralizmin inkişafı istiqamətində böyük rolu olan Asiya Siyasi Partiyaları Beynəlxalq Konfransının işində müasir inkişafın Azərbaycan modeli də maraqlıdır və ölkəmizdə həyata keçirilən gənclər siyasəti, qadın hərəkatı diqqət mərkəzində olacaq" - deyərək, deputat qeyd edib.

"Azərbaycanın 7 möcüzəsi"

LAYİHƏNİN ƏMƏKDAŞLARI NAXÇIVANDAN XOŞ TƏƏSSÜRATLARLA AYRILIBLAR

Azərbaycanda ilk dəfə reallaşdırılan "Azərbaycanın 7 möcüzəsi" layihəsi çərçivəsində Möminə xatun türbəsi, "Əshabi-Kəhf" Ziyarətgahı Dini-Mədəni Abidə Kompleksi, Naxçıvanqala, Nuh Peyğəmbərin türbəsi, Duzdağ Fizioterapiya Mərkəzi və duz istehsalı sahəsi, Əlincəqala, Haçadağ, Xanəqah Abidə Kompleksi, Qarabağlar Türbə Kompleksi, Güllüstan türbəsi, Gəmiqaya, Sədərək rayonunun Heydərabad qəsəbəsi, Cəllikənd buxanası və Yengicə kəndindəki Şərq hamamında çəkilişlər aparılıb, tarixi və memarlıq abidələri-miz "Azərbaycanın 7 möcüzəsi" seçilməsinə daxil edilib.

AZƏRTAC-ın Naxçıvan bürosu xəbər verir ki, layihənin məqsədi cəmiyyətdə vətənpərvərlik hisslərini artırmaq, milli-mədəni və tarixi irsimizi qorumaq, Azərbaycan tarixinin mübahisəli və təhrif edilmiş faktlarını dövrün tarixi abidələri fonunda öyrənərək araşdırmaq, ölkəmizin ərazisində yerləşən tarixi, mədəni və təbii obyektlərin tanıtılmasına, qorunmasına və bərpa edilməsinə diqqəti yönəltməkdir. Həmçinin "Azərbaycanın 7 möcüzəsi" layihəsi ölkə daxilində və xaricində Azərbaycanın tarixi, mədəni və təbii incilərini tanıtmqla yerli və xarici turizmin, eləcə də həmin ərazilərdəki infrastrukturun inkişafına təkan verməyi öz qarşısına məqsəd qoyub.

Layihənin yaradıcı direktoru Elnur Talıblı AZƏRTAC-ın Naxçıvan bürosuna verdiyi müsahibəsində deyib: "Layihənin ən mühüm əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, Azərbaycanın 7 möcüzəsi xalqımız tərəfindən seçiləcək. Seçilən həmin abidələr Azərbaycanın 7 möcüzəsi kimi tarixdə qalacaq. Bu layihə çərçivəsində bütün Naxçıvanı gəzdik və çəkilişlər apardıq. Müşahidə etdiyim bir neçə məsələni qeyd etmək istəyirəm. Naxçıvanda heyətləndirici amillər çoxdur. Məsələn, qonaqpərvərlik, insanların gülərüzlü- lüyü, xoşbəxt simaları. İndiki dövrdə bu, çox önəmlidir. Çox az ölkələr var ki, orada küçədə gəzərkən xoşbəxt simalı insanlara rast gələsən. Lakin Naxçıvanda bu belədir.

Muxtar respublikada çəkiliş apararkən üç amil məni daha çox heyətləndirdi. Birincisi, Naxçıvanda bir ideologiya var. Yeni Naxçıvan Muxtar Respublikasında yaşayan hər bir Azərbaycan vətəndaşının ideoloji cəhətdən düşüncəsi tam formalaşıb. O, bilir nə üçün yaşayır, necə yaşayır. Onun gələcəyi necə olacaq və bu gələcəkdən çox ümidlidir. Bilir ki, nəyə görə çalışır, nəyə görə zəhmət çəkir. Onun gələcəyə baxışı tam fərqlidir, öz gələcəyindən çox əmindir. Bu, çox önəmlidir.

İkincisi, Naxçıvanın iqtisadi sistemi, ən əsası isə idarəçilik sistemi mənim çox xoşuma gəldi. Çünki bilirsiniz, blokada şəraitində olan Naxçıvanın Azərbaycanın əsas ərazisi ilə heç bir quru əlaqəsi yoxdur. Lakin Naxçıvanda çox mü- kəmməl idarəetmə sistemi qurulub. Ucqar kəndlərə getdik, sərhədyanı zonalar- da, hətta birbaşa sərhəddə olduq. Hara getdiksə, biz bu sistemin effektiv işlədiyinin şahidi olduq.

Üçüncüsü və ən əsası Naxçıvanın gələcək inkişaf strategiyası var. Yeni Naxçıvanın bugünkü inkişafı xaos kimi deyil. Muxtar respublikada planlı və nizamlı şəkildə gələcəyin inkişaf strategiyası formalaşdırılıb. Naxçıvan bu strategiya əsa- sında iri addımlarla irəliləyir. Bizə bəzən elə gəlir ki, bunun bəhrəsini yalnız bu gün görürük. Təbii ki, bu gün də görürük. Amma biz Naxçıvanın bugünkü inkişaf strategiyasının əsl bəhrəsini 50 il sonra gördükdə in- a bilməyəcəyik. Yeni 10 il bundan əvvəlki Naxçıvanla bugünkü Naxçıvan arasında necə fərq varsa, 50 il sonra 10 qat fərqi şahidi olaca- ğıq. Çünki bu gün onun çox gözəl təməli qoyulur.

Naxçıvanın inkişaf strate- giyası möhkəm funda- ment üzərində həyata keçirilir. Məktəblər, uşaq bağça- ları, ali təhsil ocaqları tikilir. Əsas güc insanların rahatlı- ğına, təhsilinə, gənc nəslin formalaşdırılmasına sərf olunur. Layihəmiz "Azər- baycanın 7 möcüzəsi" adla- nır. Lakin tam səmimi etiraf edirəm ki, Azərbaycanda 8- ci möcüzə layihəsi təqdim olunmalıdır və 8-ci möcüzə olaraq da Naxçıvanın idarə- çilik sistemi nümunə götü- rülməlidir. Çünki dünyanın bir çox ölkələrində olmu- şam, lakin bu cür mükə- mməl idarəçilik sistemi gör- məmişəm. Belə düşünürəm ki, bir çox ölkələrdə Naxçı- vanın idarəçilik sistemi dər- slik kimi öyrənilməlidir. Ən əsası isə təbliğ olunmalıdır ki, belə bir idarəetmə siste- mi var və bu, sırf Naxçıvan- da tətbiq olunan idarəçilik sistemidir".

Layihənin baş prodüseri İslam Əhmədovun fikirləri də maraqlıdır: "Sentyabrın 1-dən Naxçıvanı qarış-qarış gəzdik. Bütün abidələrlə ta- niş olduq. Abidələri tanıyırdıq, lakin bu dəfə abidələrin tarixi əhəmiyyəti ilə yanaşı, həm də möcüzələrini öyrən- didik. Çox yaxşı təəssüratları- mız var. Layihə boyunca da onları tamaşaçılarımıza təq- dim edəcəyik. Yeddi.az saytına daxil olub onlarla ta- niş ola bilərsiniz. Üstəlik, saytda "Öz möcüzəni əlavə et" bölməsi də var ki, hər bir şəxs möcüzə hesab etdiyi bir abidəni əlavə edə bilər. Bundan başqa, yeddi.az saytında hər kəs 7 möcüzə- yə səs verə bilər. İlk 25-lik- də olan abidə finala vəsiqə alacaq və onların hər biri haqqında film və verilişlər hazırlanıb geniş ictimaiyyə- tə təqdim olunacaq.

İlk dəfədir, Naxçıvanda oluram. Naxçıvanda inki- şafın, qonaqpərvərliyin, qə- dimliklə müasirliyin vəhdə- tini bu dərəcədə təsəvvür etmirdim. Muxtar respubli- kanın hər bir guşəsində bir nizam-intizam, səliqə-sah- man var. Əvvəllər düşünür- düm ki, Naxçıvana nə vaxt- sa imkan olsa, ailəmlə bir- likdə gedərəm. Amma gəlib gördükdən sonra qəti ola- raq qərar verdim ki, bu ya- xınlarda ailəmlə birlikdə ye- nidən Naxçıvana qayıdaca- ğam. Mənə məlumət verdi- lər ki, Naxçıvanda müxtəlif festivallar keçirilir. "Ailə tə- sərrüfatları" və "Bal" festi- valleri xüsusi diqqətimi çəkdi. Ailəmlə birlikdə müt- ləq həmin festivalların bi- rində iştirak edəcəyəm. İs- təyirəm ailəmə də əyani su- rətdə bu gözəlliyin, niza- mın, səliqə-sahmanın şahidi olsun.

Naxçıvanda tarixi abi- dələr çoxdur və ən qürurve- rici cəhət ondan ibarətdir ki, abidələr yüksək səviyyədə qorunub saxlanılır, zama- nında restavratsiya edilir. Səfər müddətində tarixə sa- hib çıxmaq, abidələri qoru- maq baxımından da bir Naxçıvan nümunəsinə şa- hidlik etdik. Naxçıvanı Azər- baycan tarixinin beşiyi kimi tanıyırdıqsa, bu abidələri, eləcə də Gəmiqayanı gör- dükdən sonra, əminliklə de- yə bilərik ki, Naxçıvan dün- ya tarixinin beşiyidir".

Qeyd edək ki, foto və vi- deogörüntüləri götürülən abidələr haqqında məlu- matlar yeddi.az saytına yer- ləşdirilir. Sözügedən saytda "Azərbaycanın 7 möcüzəsi" layihəsinin səsvərməsi ke- çirilir. Səsvərmə oktyabrın 18-də başa çatacaqdır.

Ön xətdə düşüncələr

Vətən, səndən ayrı ömrü neynirəm

Təbiəti necə sevməyə bilərənsən?

Təbiəti özünü sənə sevdirecək - narın-narın yağan yağışını sevecəksən, dənəbir-dənəbir yağan qarını sevecəksən, can səniden mehini sevecəksən, yaz yağışından sonra göy üzünə yayılan qövsi-qüzehini sevecəksən...

Təbiət gözəldir. Təbiət dəyişikcə daha da gözəlləşir; təbiətdə hər dəyişiklik hökm qüdrətindədir. Təbiət hadisələri heç zaman kənar təsirlərə tabe olmur, təbiətdə hər şey öz axarıyla gedir - cəmiyyət seyrçidir. İctimaiyyət hər fəslin öz gözəlliyi seyr edə-edə yaşayır, yaşaya-yasaya seyr edir. Görür ki, heç bir fəslin başlanğıcı sonuna bənzəmir. Bu bənzərsizlik də qanunauyğunluqdu; zaman anlarının da dünün yaşillığının harmoiyası göz oxşayan, könül xoşluğuna dönnən çölün-çəmən bənzərində bu gün bir sarılıq görürsən. Müharibə illərdə də belə olub, müharibədə də belədi...

Ön xətdə ezamiyyətdeydim.

Yayın orta ayında gördüyüm səngərlərin yan yörəsinə çökən dəyişikliklər səhər bura çatanda diqqətimi cəkməyibmiş, dəyişiklikləri dönüşümdə gördüm. Səngərdən uzaqlaşmamış xatırladım ki, bayaq səngərlərdən biri "Təbiəti dəyişməyə gücümüz çatmasa da dünyanı nizamına qaytarmağa gücümüz çatacaq. Buna Ali Baş Komandanın bir əmriylə nail olacağıq", - demişdi, yeni işğalı sonlandıracığıq. Səngərdə bu mətləbin araçılığıyla söhbətləşmişdik. Demişdik- eşitmişdilər, demişdilər - eşitmişdik. Vətəndən danışmışdıq, torpaqdan, dövlətdən, döyüşlərdən, şəhidlərdən danışmışdıq, yaxın vaxtlarda məmləkətimizin həmyaili olacaq Böyük Qələbədən danışmışdıq. Söz-sözə söykək olmuşdu, söz-sözü çəkməmişdi, mətləb mətləblə tamamlanmışdı. Həmişə olduğu kimi indi də gözəl könül xoşluğu yaşanılmışdı. Bu könül xoşluğu sevgiydi. Bu sevgi Vətən sevgiydi...

Səngərdən aparən yol səngərə gətirən yol olsa da onlara heç zaman eyni yol deməmişəm; bu yol dönüşündə ruhumuzun yoluna döndüyü üçün deməmişəm; haqlıyamı, haqsızamı, bilmirəm. Səngərdən aparən yolun döngəsinə çatmamış yadıma düşdü ki, bir az əvvəl sağ cinahda döyüş növbətçiliyi aparən əsgəri jurnalist, həm də vətəndaş-jurnalist marağıyla gözdölusu, könüldölusu müşahidə etmişdim. Bir daha əmin olmuşdum ki, Azərbaycan əsgəri vətənsəverdi, məsuliyyətli, yüksək döyüş hazırlığına malikdi, döyüş növbətçiliyində Vətənin ona tapşırılan səmtini kirpik çalmadan qoruyur. O anlarda baxışlarını həmin əsgərin baxışlarıyla qoşalaşmağa meyillənmişdi, qarşı tərəfə əsgərin baxışlarına məterişlənib baxmaq istəmişdim. 2016-cı il aprelin 7-də Lələtəpədən o tərəfə baxdığım ki-

mi baxmaq istəmişdim. İndi döyüş növbətçiliyi aparən əsgəri müşahidə edə-edə düşünürəm, düşünə-düşünə mənə elə gəlir ki, bu əsgər 2016-cı ilin martın sonlarında Cəvş Mərcanlıda döyüş növbətçiliyi aparən əsgərin ruh qardaşıdı, davamçısıdı, o əsgərin qazandığı böyük qələbəni bu əsgər tamamlıyacaq - Böyük Qələbəylə.

Bu inam sevgiydi. Bu sevgi Vətən sevgisiydi...

Belə bir ovqatın zamanətiylə bir daha aydınlığıyla dərk etdim ki, ön xətdə, səngərlərdə döyüş növbətçiliyi aparənlərin hamısının baxışlarının mahiyyəti eynidi - düşmənin bütün tərpənişlərini nəzarətdə saxlamaq. Bu mahiyyət deyir ki, bu gün döyüş növbətçiliyi aparən əsgər yaxın vaxtlarda Ali Baş Komandanın döyüş əmriylə ilk güllələri indi nəzarətdə saxladığı ərazidə atacaq - üzü Cıdır düzünə, Qələbənin yoluna. Qələbə yoluna çıxmaq üçün. İlk güllələr orda atılacaq, son güllələr dövlət sərhədində - üzü o tərəfə.

Bu düşüncələrin cazibəsindəy-kən bayaq baxışların baxışlarına məterişlənməyə meyillənən əsgər döyüş növbətçiliyindən qayıtmışdı. Zabitin təqdimatıyla əsgərlə söhbətləşmişdik. Əsgər özü haqqında danışmamışdı, əsgər yoldaşlarından, əsgər dostluğundan danışmışdı. Özünü tanıtmamışdı, əsgər yoldaşlarını tanıtmışdı:

- Sabirdi, Şəbrandandı, o Şahindi, Bakıdandı, o hamımızın şair dediyimiz Kərəmdı, Qazaxdandı,... Hər biri ön xətdə xidmətin nə qədər məsuliyyətli olduğunu yaxşı bilir. Hər biri Böyük Qələbənin əsgəri olmaq niyyətiylə xidmət edir. Hər biri döyüş növbətçiliyini Hərbi Andə sədaqətini ilkini, başlanğıcı, qayəsi bilib xidmət edir, döyüş növbətçiliyi aparanda ona tapşırılan ərazini bütöv Vətən kimi qoruyaraq xidmət edir...

Ürəyimi qürurla silələyən kəlmələrə görə əsgəri bağırma basmaq istəmişdim. Sözünü kəsməyə, fikrini yarımcıqlamağa ürəyim gəlməmişdi. Əsgər sözünə davam edərək demişdi:

- Vətəni uşaqlığımızdan sevməyə başlayırıq. Necə dərk edirik, necə sevirik, heç kim qəti söz deyə bilməz. Sevirik, vassalam, - əsgərin işıqlı fikirlərini könül xoşluğuyla dinləmişdik. - Evdə atanın, ananın, məktəbdə müəllimlərin söhbətləri bu gözəl sevgini daha da möhkəmləndirir, dərinləşdirir, müqəddəsləşdirir. Yeniyyətliyimizdə xalq şairi Səməd Vurğunun "Ananın öyüdü" şeirini hamımız əzbər bilirdik. Mənim anam da mənə, qardaşıma "Bir anan mənəm, biri Vətəndi, ay oğul!" - deyirdi, yeni yetməliyimizdən bilir ki, Vətən - anadır...

Bu kəlmələr sevgiydi. Bu sevgi Vətənə sevgiydi...

Əsgər yoldaşlarına baxmışdı. Onların baxışlarından sözünə qüvvətimi umurdu, fikirlərinə təsdiqmi - bilmək çətin idi. Bunu bilmədən

əsgərin fikrinin davamını, tamama aparacaq kəlmələri dinləmək daha gözəlmiş:

- Hərbi xidmətin ilk günü kimi ilk döyüş növbətçiliyini də heç zaman unutmayacam. İlk döyüş növbətçiliyinə getməzdən əvvəl zabitlərimiz mənə təlimatlandırsalar da, əsgər yoldaşlarım mənə məsləhətlər versələr də bir qədər həyəcanlıydım. Vaxt ağır-ağır ötdükcə dərk edirdim ki, döyüş növbətçiliyi aparən əsgər həmin anlarda həmin səmtdə Vətənin sipəridi.

Ani olaraq duruxmuşdu:

- Bəlkə də zirehidi, - demişdi...

Zabit məmnunluqla gülümsünmüşdü. Bu gözəl təbəssümü əsgərin gözəl fikirlərinə zabit-komandir hədiyyəsi bilmişdim:

- Bəli, məhz zirehdi. Zireh zəif olarsa, ağır-acısını Vətən çəkər. Bu isə əsgərə ölümdən də bətərdi. Döyüş növbətçiliyində əsgərə olur, qarşıda düşmən, əsgərin düşüncələrində müqəddəsliyiylə Vətən. O məqamlarda əsgərin ən ehtibarlı silahı Vətən sevgisidir.

Zabit əsgərlərə xitabən:

- Hər biriniz döyüş növbətçiliyini bu, qüdrətli, bu əvəzənilməz silahın işığında aparırsınız. Ona görə də düşmən sizdən çekinir, - deyir. Nələrisə xatırlayır:

- Hər əsgərin özünəməxsus xarakteri olur. Müxtəliflik fərq deyil, eyniliyin çalarlarıdır. Belə müxtəlifliyi bir ümumilik tamamlayır: Hərbi anda sədaqətlə xidmət etmək.

Müxtəlif hərbi hissələrdə müxtəlif zamanlarda müxtəlif əsgərlərdən çox eşitmişəm: orta məktəbdə oxuyanda da, çağırışçı olanda da Vətən hər birimizin könül sultanı olub. Hərbi xidmət xarakterimizi də möhkəmləndirib, bu sultanlığı da. Döyüş növbətçiliyi əsgərin Vətən sevgisini mətinləşdirir...

Dönüb səngərlərə sarı baxdım. Ora qayıtmaq istədim, əsgərlərə deyəcəklərim var:

- Səngərlərdə göy üzünün sizə baxan haləsinə Vətən dediyiniz üçün, o halənin baxışınıza qarışmağa meyillənə, həvəsinə Vətən dediyiniz üçün, səngərlərin o üzündə sızıldayan torpağa da, yol gözələyən kəhrizə də, bulağa da, bağırının başında gəzdirdiyin bayrağa da Vətən dediyiniz üçün hər biriniz hər birimizin əzizisiniz!..

...Bir az əvvəl xırdaca yağış yağmışdı. Çiçəklərin ləçəyinin damcı payı qurumaqdaydı. Bir az əvvəlki görüntülər dəyişməkdəydi...

Bayaqkı söhbətlərin qayəsi, məfkurəmizi yaşadan kəlmələr düşüncələrimin göyqurşağına dönmüşdü...

...Gözəl təəssüratlar öz yerində, özüm - ürəyimdə, könlümdə, düşüncələrimdə - səngərdə əsgərlərdən eşitdiyim bir kəlamı da aparıram:

Vətən, səndən ayrı ömrü neynirəm...

✍ Rəşid Faxralı

Dünyanı lərzəyə gətirən gün

11 sentyabr hadisələrindən 18 il ötür

18 il öncə bu tarixdə, 2001-ci ilin sentyabrın 11-də Əl-Qaidə terror təşkilatı tərəfindən ABŞ-ın Nyu-York və Vaşinqton şəhərlərindəki hədəflərə qarşı dünya tarixində misli görünməyən terror aktları həyata keçirildi.

Terrorçular qaçırdıqları sənişin təyyarələrini Nyu-Yorkdakı Dünya Ticarət Mərkəzinin 110 mərtəbəli qoşa binalarına və Vaşinqtonda Birləşmiş Ştatların Müdafiə Nazirliyinin Pentaqon binasına çırpıblar. Daha bir təyyarə isə Pitsburq şəhərindən 80 mil məsafədə vurulub. Terror aktları 3 minə yaxın insanın ölümü, 6 mindən çox insanın yaralanması ilə nəticələndi.

Təkcə Nyu-York şəhərinə dəyən zərərin ümumi həcmi 36 milyard dollar təşkil edib. "Əkiz" binaların dağıntılarının təmizlənməsi isə 8 aydan çox vaxt aparıb. Pentaqonun binasının dağılmış qərb hissəsi 2002-ci ilin sentyabr ayında bərpa olunub.

Dünyanın ən böyük ofis binası sayılan Pentaqon Amerika Birləşmiş Ştatlarının üreyi hesab edilir. 11 sentyabr hücumlarında binanın 10 hissəsindən biri zərər gördü. Pentaqonda yerləşən Dünya Ticarət Mərkəzi dünyada iki ən yaxşı müdafiə olunan binadan biri hesab edilirdi. Geriyə qalan mənzərə isə misli görülməmiş bir dəhşətdir. 11 nömrəli sənişin təyyarəsinin Şimal qülləsinin 95-ci mərtəbəsi ilə toqquşması nəticəsində yaranan qəza 92-ci mərtəbədən yuxarıda olan insanlara zərər verdi. Qəza bölgəsi olan mərtəbələr tüstü ilə dolduqca insanlar tullanmağa başladılar. Təməz havada 10 saniyə yaşamaq zəhərli tüstünü ciyərlərə çəkərək ağır və dözülməz ölümdən əziyyət çəkməkdən daha yaxşı idi. Çoxlu sayda insan ilk öncə Cənub qülləsinin partlayışına şahidlik etdi. Onlar Dünya Ticarət Mərkəzinin tamamilə dağılacağı haqda heç bir fikri olmayan, binanın ətrafına yığışan çoxlu sayda yanğınsöndürən və tibb işçilərindən ibarət fəvqəladə hallar zamanı yardıma gələn insanlar idilər. Hər iki qüllə qəza bölgəsində yaranan partlayış nəticəsində aşağıya doğru parçalandı və yerə çatmamışdan əvvəl çox böyük toz və çöküntüyə çevrildi.

11 sentyabr hücumlarının amerikalılar üzərində çox ağır təsirləri qaldı. Ölkənin hər yerindən polis məmurları və xilasetmə işçiləri "Əkiz" Qüllələrin qalıqları altında qalan insan cəsədlərini qurtarmaq prosesinə yardım etmək üçün Nyu-York şəhərinə axışmış gəldilər. Birləşmiş Ştatlar üzrə qanvermə göstəricisində 11 sentyabr həftəsindən sonra böyük artım yaşandı. Bu hücumlar Amerika və dünya bazarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir etdi. Nyu-York Məzənnə Fondu və Amerika Məzənnə Fondu sentyabrın 11-də açılmadı və sentyabrın 17-dək qapalı qaldı. Məzənnə Fondu yenidən açılanda səhm bazarı 71%-dən 8921-ə endi, bu isə bir gündə qeydə alınan ən böyük enmə idi.

Sentyabr hadisələri terrorla mübarizədə beynəlxalq fəallığı gücləndirib. 2001-ci ilin oktyabrında ABŞ və Böyük Britaniya Əfqanıstanda hərbi əməliyyatlara başlayıb. Əməliyyatlar terror aktında ittiham olunan "Əl-Qaidə" təşkilatına və onları dəstəkləyən "Taliban" hərəkatına qarşı yönəlib.

Hadisənin təhqiqatı ilə ABŞ-a terror hücumları üzrə milli komissiya məşğul olub. Təhqiqatın nəticələrinə dair 2004-cü ildə dərc edilən məruzədə bildirilir ki, terror aktının qarşısının alınmasına Birləşmiş Ştatların kəşfiyyat xidmətlərinin fəaliyyətində koordinasiyanın olmaması əngəl törədib. Bir müddət sonra ABŞ Prezidenti Corc Buş kəşfiyyat xidmətlərində islahatlar aparılması barədə sərəncam imzalayıb.

ABŞ-da sentyabrın 11-də baş verən bu hadisələr "Vətənpərvərlik günü" və "Dualar günü" kimi qeyd olunur. Bütün ölkə ərazisində mətəm tədbirləri və yerli hökumət, ictimai assosiasiyalar, universitet və məktəblər tərəfindən memorial konsertlər təşkil edilir. Bütün federal binalarda dövlət bayraqları endirilir.

2002-ci il martın 11-də Ümumdünya ticarət mərkəzinin yerində həlak olanların xatirəsinə müvəqqəti abidə qoyulub. Bir ay ərzində Manhetten səmasına dağılan binaların simvolu olaraq iki paralel işıq sütunu ucalıb.

Terror aktının onuncu ildönümündə isə "Əkiz" Qüllələrin yerində hadisə qurbanlarının adlarının həkk edildiyi memorial kompleksin açılışı olub.

2014-cü ilin mayında ABŞ-da 11 sentyabr hadisələrinə həsr olunmuş muzey fəaliyyətə başlayıb. Ekspozisiyada, əsasən insanların qaçaraq xilas olmağa çalışdıqları beton pilləkən, dağılan binanın polad karkasının fraqmentləri, dağıntılar altında qalaraq əzilmiş yanğınsöndürən maşın və terror aktı qurbanlarının şəxsi əşyaları nümayiş olunur.

✍ Yaqut Ağasahqızı, "iki sahil"

NEFT DAŞLARININ 70 İLLİYİNƏ

Dünyanın səkkizinci möcüzəsi...

...Qazaxın cənnətməkan guşəsi olan doğma kəndimizdə orta məktəbin 7-ci sinfini bitirmişdim. Yay tətili idi. Ədəbiyyat müəllimimiz tapşırırdı ki, tətil vaxtlarında bədii ədəbiyyat oxuyum. Qazaxın kitab mağazasından Mehdi Hüseynin "Abşeron" romanını aldım və çox həvəslə oxudum. Dəniz neftçilərinə həsr olunmuş bu roman sanki məni ofsunladı və qəti qərar verdim ki, NEFTÇİ olacağam, dəniz neftçisi!

İllər, sınavan və ucaldan illər... bir göz qırpımında, gəlib keçdi. Orta məktəbi bitirib, Bakıya üz tutdum və yaşım az olduğu üçün (16 yaş), sənədlərimi ali məktəbə qəbul etmədilər. Nəhayət, belə qərara gəldim ki, işə düzəlirəm. Böyük əmim oğlu Akif Neft Daşlarında geoloq işləyirdi, onun vasitəçiliyi ilə dənizdə fəaliyyət göstərən tikinti idarəsində çilingər kimi işə başladım.

...1965-ci ilin 2 noyabr günü. Ömürlük yadımdan çıxmayan həmin gündə sərnəşin gəmisi ilə ilk dəfə bu dəniz şəhərinə gəldim. Özümü kosmosu fəth etmiş kosmonavt kimi hiss edirdim.

Dalğalar qoynunda polad dirəklər üzərində salınmış şəhər-möcüzələr şəhəri! Artıq ən saf arzuma çatmışdım. O gündən işə düzəlib burada çalışdım, burada işləyən bir çox peşə sahibləri ilə tanış olub-dostlaşdım. Burada-geoloqa da, inşaatçıya da, qazmaçıya da, neft çıxarana da bir sözlə, hamıya NEFTÇİ adı veriblər!

Burada öyrəndim ki, "Qara daşlar" deyilən ərazidə ilk neft quyusu 1949-cu il noyabrın 7-

də fontan vurub və bu şəhərin yaranması tarixə düşübür.

Bu il noyabrın 7-də "Qara daşlar"ın - Neft Daşlarının 70 illik yubileyidir!

Mən bu dəniz şəhərində düz 25 ildən də artıq müddətdə müxtəlif vəzifələrdə - çilingər, usta, iş icraçısı, böyük iş icraçısı, tikinti materialları bazasının müdiri kimi çalışdım.

İşləyə-İşləyə Bakı Neft Texnikumunu, Moskvada N.M.Şvernink adına Hüquq və Sosial Münasibətlər Akademiyasını bitirdim. 17 il idarə Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri, Neft Daşları qəsəbə Sovetinin deputatı və s. vəzifələrdə çalışdım.

Burada çalışarkən kimlərlə görüşmədik,

ilahi! Birinci katiblərlə, kosmonavtlarla, dünyanın tanınmış yazıçı və şairləri, digər sənət adamları ilə...

Neft Daşlarında çalışdığım zamanlarda - Azərbaycanın neft sənayesinin korifeyləri-Bəxtiyar Məmmədov, Bəhmən Hacıyev, Fərhad Həməzəyev, Xanədan Bayramov, Neftçi Qurban (Abbasov), Səyyad İbrahimov, İsrail Hüseynov və digər şərəfli ömür yolu keçmiş insanlarla tanış oldum.

Burada kütləvi tirajla çıxan "Neft Daşları", "Neftçiyə Kamni" qəzetlərinin xüsusi müxbiri kimi də 350-dən çox məqaləm, şeirlərim və müsahibələrim dərc olunub.

İstərdim ki, əməksevər və sülhsevər xalqı-

mızın güzəranı günü-gündən yaxşılaşsın, neft və qaz ixracından gələn gəlir gələcək nəsliimizin ümid çırağına çevrilsin.

Əvvəlcədən dəniz neftçilərini - həmkarlarımı təbrik edir, 70 illik yubileyiniz mübarək olsun deyib, bir Hacı xeyir-duası verirəm!

Məhz burada qazandığım nailiyyətlər məni sahilə apardı və Azərbaycan Neft və Qaz Sənayesi İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin sədri vəzifəsinə seçildim, sonra isə Qaradağ Neft və Qazçıxarma İdarəsinə reis müavini vəzifəsində çalışdım, indi isə əmək təqaüdündəyəm.

Mən istehsalatda çalışmağımla paralel, ədəbi yaradıcılıqla da məşğul olmuşam, 15 kitab müəllifiyəm.

Son olaraq Neft Daşlarına həsr etdiyim bir şeirimlə fikrimi yekunlaşdırıram:

Neft Daşları ürəyimin parası

(Əfsanəvi dəniz şəhərinin 60 illik yubileyinə)

*Neft Daşları - ürəyimin parası,
Qara qızıl səltənətim, sərvətim,
Qara daşlar - gözlərimin qarası,
Neft Daşları - şəriyyətim, söhbətim.*

*Dalğalarda ağ qanadlı kəhərim,
Zülmətlərə nur paylayan şəhərim.
Neft Daşları - qəhrəmanlar şəhərim,
Neft Daşları - məhəbbətim, şöhrətim.*

*Məftun edən həm doğmanı, həm yadı,
Mavi gözlü Xəzərimin övladı.
Neft Daşları - xəyalımın qanadı,
Neft Daşları - əzəmətim, qüdrətim.*

*Ümman üstə poladlaşan izlərim,
Hüsnündən doymadı mənim gözlərim.
Neft Daşları - nağıllaşan sözlərim,
Neft Daşları - dizlərimdə taqətim.*

*Neft Daşları - ürəyimin parası,
Möhtəşəmlik abidəmsən, zəhmətim.
Qara daşlar - gözlərimin qarası,
Zaməddinəm, Neft Daşları - qamətim.*

✍ Zaməddin Ziyadoğlu

Vətən uğrunda canlarından keçmiş şəhidləri, eləcə də döyüşlərdə qəhrəmanlıq göstərmiş qaziləri yaddan çıxarmaq mümkün deyil. Biz də bu amalla şəhidlərimizi anır, qazilərimizlə görüşür, onların fikirlərini ictimaiyyətə çatdırırıq. Bu dəfəki həmsöhbətimiz ehtiyatda olan kapitan Elnur Əmirovdur.

-Cənab zabit, bəlkə söhbətimizə iştirakçısı olduğunuz Aprel döyüşləri ilə başlayaq?

-Bəri başdan deyim ki, bu zəfər bizdə işğal altındakı torpaqlarımızı tezliklə mənfur düşməndən azad edəcəyimizə qəti inam yaradı. Fəxr edirəm ki, həmin döyüşlərdə mən də iştirak etmişəm. Bu mənada ehtiyatda olan kapitan kimi Aprel döyüşlərini həm də qürurla xatırlayıram.

-İllər boyu düşməni tapdağı altında olan ərazilərimizə ayaq basanda hansı hissləri keçirdiniz?

-Doğrusu, həmin hissləri ifadə etməyə söz tapa bilmirəm. Yalnız onu deyə bilərəm ki, onda beynimdən bir fikir keçirdi: irəli gedə-

rək işğal altındakı digər ərazilərimizi də azad etmək.

-Yeri gəlmişkən, Aprel döyüşlərindən sonra azad edilmiş ərazilərimizi ziyarət etmisinizmi?

- Bəli, iki dəfə Lələtəpədə olmuşam. Bir daha əmin olmuşam ki, ordumuz həqiqətən də elverişsiz mövqelərdən çıxaraq strateji mövqelərə sahib olub. Həmin strateji yüksəkliklər imkan verir ki, təmas xəttində vəziyyətə tam nəzarət edək.

-Cənab zabit, xidmətləriniz kifayət qədər qiymətləndirilibmi?

- Bilirsinizmi, belə şeylər heç bir zaman maraq dairemədə olmayıb. Nəyə görə? Çünki bu, mənim borcumdur. Bu mənada mən sadəcə, Vətən qarşısındakı borcumu yerinə yetirməyə çalışmışam. Buna rəğmən, bildirmək istəyirəm ki, ümumiyyətlə, ölkəmizdə şəhid ailələri, qazilər, eləcə də digər hərbiçilərimiz dövlət qayğısı ilə əhatə olunublar. Şəxsən mən özüm II qrup Qarabağ qazisi kimi pensiya alıram. Bu yaxınlarda mənzillə də təmin olunacağam. Həm də avtomobil növbəsinə dəyanmışam.

- Hiss edirəm ki, səhhətinizdə yaranmış problemlərdən irəliləyən səbəblərdən bir qədər narahatsınız. Bəs bu ağrılar canınızdan nə vaxt çıxacaq?

- Onurğamdakı ağrılardan əziyyət çəkirəm, həm də sağ ayağımda problemlər var. O ki qaldı konkret sualınıza. Mənə elə gəlir ki, işğal altındakı ərazilərimiz

azad olunandan sonra bütün ağrıları keçib gedəcək.

-İnşallah, bu arzunuz da reallaşar...

- Fikrimcə, bu gün ordumuz Xankəndini də, üstəlik İrəvanı da fəth etməyə hazırdır. Mən bunları sözləşmə demirəm. Çünki bu gün ordumuz Prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqəti sayəsində elə formalaşmış ki, maddi-texniki bazası elə möhkəmləndirilib ki... Bu mənada bugünkü ordumuzun qarşısında düşmən tab gətirə bilməz. 2014-cü ilin avqust hadisələri, 2016-cı ilin aprel döyüşləri və nəhayət, Naxçıvanda Günnüt zəfəri Silahlı Qüvvələrimizin gücünün praktik təsdiqi deyilmi? Fəxrət hissi ilə qeyd etməliyəm ki, bu gün ordumuzda rütbəsindən asılı olmayaraq xidmət keçən hər bir şəxs öz hərbi borcunu layiqincə yerinə yetirir.

Qarqar çayını keçib Əfətlüyə üz tutduq

-Cənab zabit, xahiş edirəm, özünü haqqında daha ətraflı məlumat verəsiniz?

- Mən Əmirov Elnur Zahir oğlu 1982-ci ildə Ağdamın Yusifcanlı kəndində anadan olmuşam. Doğma ocağımızın ermənilər tərəfindən işğalı ilə əlaqədar Bakının Nizami rayonunda məskunlaşmışıq. 1999-cu ildə bu rayondakı 62 saylı məktəbi bitirəndən sonra Heydər Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbi zabit kimi başa vurmuşam və müxtəlif hərbi hissələrdə xidmət etmişəm. Onu da deyim ki, mənə hərbi sənətinə

maraq birdən-birə yaranmayıb. Belə ki, əmim, hazırda ehtiyatda olan polkovnik Həsən Əmirov tez-tez Yusifcanlıya - bizə gəlirdi. Mən də onun furaşkasını başıma qoyub əsgərlər kimi hərəkətlər etməyə çalışırdım. Hərbi formaya olan sevgimi nəzərə alan əmim sonradan mənim üçün bir dəst əsgər paltarı da tikdirdi. Bir sözlə, əmim mənim kumirim olub. Bir də Valeh Bəşadlı... O Valeh Bəşadlı ki, 50 yaşında sovet ordusunda general-leytenant rütbəsi almış ilk azərbaycanlı olub. Müstəqil Azərbaycanın ilk müdafiə naziri olmaq və ilk müvəffəqiyyətli Goranboy və Ağdərə əməliyyatlarını həyata keçirmək də ona nəsib olub.

-Kəndinizi xatırlayırsınızmi?

-Hə, beşinci sinfə keçmişdim. Kəndimiz elə gözəl idi ki... Yaşamaq üçün hər cür şəraitimiz vardı. O da yadımdadır ki, camaat min bir zülmə gursulu Qarqarı keçdi. Özü də çayın həm o tərəfindəki, həm də bu tərəfindəki traktorlara bağlanmış trolarlardan tuta-tuta... İndi kəndimizin Qarqar deyilən ərazisində keçirilən Novruz şənlikləri yadıma düşəndə istər-istəməz qəhər məni boğur. İnandırım sizi, kəndimiz azad olunan gün bir an belə fikirləşmədən ora yollanacağam.

Elə yazılar dərc olunmalıdır ki...

- Yəqin övladlarınıza da bütün bunlar barədə danışmışınız?

- Bir qızım var. O da bu il məktəbə gedəcək. Onunla bağlı bir arzum var: qoy o, Vətəninə layiq övlad olsun.

-Bəs gənclərimizə nələr tövsiyə edərdiniz?

- Onlara ilk növbədə vətənpərvər olmağı tövsiyə edərdim. Bu ruhda yetişməklə onlar xalqımıza daha çox töhfələr verə bilərlər. Burada bir məsələyə də toxunmaq istərdim. Nədənə bizim bəzi televiziya kanallarımızda vətənpərvərliklə, eləcə də tariximizlə bağlı verilişlərə çox az-az rast gəlmək olur. Bəzilərində isə ya həftədə, ya da ayda bir dəfə. Halbuki belə verilişlər mütəmadi nümayiş olunmalıdır.

- Sizcə, indiki dövrdə yalnız silahla, texnika ilə vuruşmaqla nəyə isə nail olmaq mümkün-dürmü?

-Bu suala mən bir qədər fərqli cavab verməyə çalışacağam. Silah, texnika, canlı qüvvə öz yerində. Amma mənə elə gəlir ki, indiki internet dövründə yalnız silahla döyüşmək kifayət etmir. Görək hər kəs sosial şəbəkələrdə də vuruşsun, başqa sözlə desək, daha fəal olsun. Yəni internetdə elə yazılar dərc olunmalıdır ki, onlar düşməni daim vahiməyə salsın. Zənnimcə, bugünkü realıq bunu hər birimizdən tələb edir.

✍ Qvami Məhəbbətoğlu, "İki sahil"

Məmmədağa Şirəliyev - 110

AKADEMİK MƏMMƏDAĞA ŞİRƏLİYEV VƏ DİALEKTOLOGİYA MƏSƏLƏLƏRİ

Azərbaycan dilçilişinin inkişafında müstəsna xidmətləri olan dilçi alim, Azərbaycan Dövlət Mükafatı laureatı, Əməkdar elm xadimi, filologiya elmləri doktoru, akademik Məmmədağa Şirəliyevin anadan olmasının 110-cu ildönümünü tamam olur. Yubileyin qeyd edilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev 19 iyul 2019-cu ildə Sərəncam imzalamışdır.

Dünya şöhrətli türkoloq, böyük Azərbaycan dilçisi, görkəmli akademik Məmmədağa Şirəliyevin elmi yaradıcılığı olduqca geniş və çoxşaxəlidir. Dilçilik sahəsində tədqiqatlarının genişliyi ilə seçilən görkəmli alim müraciət etdiyi hər bir mövzunu zəngin faktlarla, mükəmməl nəticələrlə tamamlamışdır. O, sistemli şəkildə dialektologiya ilə məşğul olsa da, dilçiliyimizin elə bir sahəsi yoxdur ki, ora müraciət etməsin və həlli yollarını göstərməsin. M.Şirəliyev mühüm elmi əhəmiyyətə malik sanballı tədqiqatları ilə Azərbaycan dilçiliyini zənginləşdirib, onun bir çox istiqamətlərinin müəyyənlişməsi və formalaşmasında tədqiqatçı xidmətlər göstərmişdir. Alimin dilçiliyin aktual problemlərinin öyrənilməsində, xüsusən Azərbaycan dialektologiyasının əsaslarının yaradılmasında və türkoloji dilçilik sahəsində ardıcıl nailiyyətlər qazanmasında müstəsna rolu var. Azərbaycan dilinin ilk dialektoloji atlası və lüğətlərin tərtibi Məmmədağa Şirəliyevin adı ilə bağlıdır. Görkəmli elm xadiminin adı ədəbi dil tarixi, müasir Azərbaycan dili, türkoloji dilçilik, ümumi dilçilik, Azərbaycan dilinin qrammatikası və habelə nitq mədəniyyəti, orfoepiya məsələləri, üslubiyyat və b. sahə-

lərdən hər birinin mötəbər tədqiqatçıları sırasında ixtisarla çəkilir. Onun elmi yaradıcılığı, türkologiya elminin ən dəyərli əsərləri sırasında daxildir. Buna görə də, elmi yaradıcılığı Azərbaycan dilçiliyinin böyük bir mərhələsini təşkil edən akademik Məmmədağa Şirəliyev dilçilik sahəsində məktəb yaratmış alimlərimizdən biridir. Alim ömrünün 50 ildən çoxunu dilçiliyin nəzəri və tətbiqi problemlərinin araşdırılmasına həsr etmişdir. Alim bu sahədəki tədqiqatlarının nəticəsi olaraq 200-dən çox elmi əsərin, o cümlədən 10-a yaxın kitabın, 20-dən çox kollektiv monoqrafiyanın əsas müəlliflərindən biri olmuşdur.

Bu korifey dilçinin yaradıcılığı kifayət qədər monoqrafik material verir. Bu məqalədə akademik M.Şirəliyevin zəngin və çoxşaxəli elmi yaradıcılığının konkret bir istiqamətinə - dialektologiya məsələlərinə toxunacağıq.

Bəri başdan vurğulamaq lazımdır ki, Məmmədağa Şirəliyevin bir dialektoloq kimi formalaşmasında Bəkir Çobanzadənin müstəsna xidmətləri olmuşdur. O, Azərbaycan dilinin dialekt və şivələrinin inkişaf tarixinə diqqət yetirir, onu digər türk dilləri ilə müqayisəli şəkildə tədqiqatla cəlb edir. Amansız repressiyanın qurbanı olan Bəkir Çobanzadə dialektologiya və bu sahədəki yarımçıq qalan tədqiqatların tamalanması işini öz xələfinə - Məmmədağa Şirəliyevə həvalə etmişdir. Unutmaq olmaz ki, 30-cu illərin əvvəllərindən dialekt və şivələrimizin monoqrafik tədqiqatı işinə başlanılmışdır. Lakin repressiyalar və sonra da İkinci Dünya müharibəsi araşdırmaların ləngiməsinə səbəb olmuşdur. Belə bir dövrdə istedadlı dialektoloq kimi yetişməkdə olan M.Şirəliyev professor Bəkir Çobanzadənin tövsiyəsinə sadıq qalaraq öz fəaliyyətini birdəfəlik dialektolo-

giya elminin inkişafına yönəltmişdir.

Onun 1941-ci ildə müdafiəyə namizədlik dissertasiyası kimi təqdim etdiyi "Bakı dialekti" araşdırması Dissertasiya Şurası üzvləri tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş və heç bir tərəddüdsüz o, birbaşa filologiya elmləri doktoru alimlik dərəcəsinə layiq görülmüşdür. Dialektologiyaya həsr olunmuş sonrakı hər bir araşdırma da M.Şirəliyevin "Bakı dialekti" monoqrafiyasından faydalanmışdır. M.Şirəliyevin bu tədqiqat əsəri nəinki Azərbaycanda, eləcə də digər türk respublikalarında dialektoloji araşdırmalar, xüsusilə monoqrafik tədqiqatlar üçün bir nümunə rolunu oynamışdır. Buna görə də Azərbaycan ictimaiyyəti M.Şirəliyevi Azərbaycan dialektologiyası məktəbinin yaradıcısı kimi qiymətləndirir.

M.Şirəliyev Azərbaycan filologiya elminin dilçilik coğrafiyasının da banisidir. Maraqlıdır ki, hələ 1941-ci ildə M.Şirəliyev rus dilində çap etdirdiyi bir məqaləsində ilk dəfə olaraq Azərbaycan dialektlərinin təsnifatını coğrafi prinsip əsasında aparmış və bu bölgü sonralar, 1959-cu ildə UNESCO-nun "Fundamental turcica" əsərində öz əksini tapmışdır. M.Şirəliyev, həmçinin türk dillərinin dilçilik coğrafiyası üsulu ilə öyrənilməsi ideyasının da müəllifidir. Akademik Bolqarıstanda türk kəndlərini gəzərək zəngin material toplamış və həmin materiallar əsasında "Türk dialektologiyası" əsərini ərsəyə gətirmişdir.

M.Şirəliyev müharibənin gərgin dövründə - 1942-ci ildə ali məktəblər üçün Azərbaycan dialektologiyası fənnindən ilk dəfə proqram və dərs vəsaiti "Azərbaycan dialektologiyası" I hissəsini (6), II hissəsini isə 1943-cü ildə çap etdirmişdir.

1945-ci ildə Azərbaycanda Elmlər Akademiyasının təşkil olunması və ondan az sonra Dilçilik İnstitutu yaradılarkən açılan üç şöbədən birinin dialektologiya şöbəsi olması və uzun müddət akademik M.Şirəliyevin bu şöbəyə rəhbərlik etməsi daim bu şöbənin öz elmi fəaliyyətilə öndə getməsinə və dilimizin dialekt və şivələrinin öyrənilməsində respublika elminə rəhbərlik etməsinə stimula vermiş oldu. M.Şirəliyevin dialektologiya sahəsində elmi tədqiqatları canlandırmaqda dialektoloqların hazırlanmasında da xidmət göstərmişdir. O, Musa Adilov, Musa İslamov, Məmməd Qasimov, Müseyib Məmmədov, İsmayıl Məmmədli və başqa alimlərin elmi rəhbəri olmuşdur. Həmçinin türkdilli respublika və vilayətlərdə çoxlu elmlər namizədi və doktorları yetişmişdir.

Akademik M.Şirəliyev tez-tez ekspedisiya yolu ilə Azərbaycan dialektlərini öyrənmək üçün 1933-1958-ci illərdə fasilələrlə Qafqaz ərazisində, o cümlədən Azərbaycanın rayon-

larında elmi səfərlərə başçılıq etmiş, 400-dən artıq şəhər, qəsəbə və kəndindən dil materialı toplamışdır.

Bu materiallar Azərbaycan dili dialekt və şivələri ilə bağlı sanballı kitabların və Azərbaycan dilinin dialektoloji atlasının meydana çıxması üçün əsaslı zəmin yaradırdı. 50-ci illərdə müqayisəli-tarixi metoddan istifadə üçün geniş imkanlar yaranmışdı. Bu dövrə qədər təsviri şəkildə davam etdirilən dialektoloji tədqiqat işlərində 50-ci illərdən başlayaraq müqayisəli metoda geniş yer verilir, müqayisəli və tarixi-müqayisəli metodlardan lazımi şəkildə istifadə edilir, Azərbaycan dilinin dialekt və şivə faktları yeri gəldikcə müasir türk dilləri və türk dillərinin qədim abidələri ilə müqayisəli şəkildə öyrənilir.

Cəlb edilən elmi qüvvələrin topladığı materiallar əsasında 1962-ci ildə M.Şirəliyevin ümumiləşdirici "Azərbaycan dialektologiyasının əsasları" kitabı ilk dəfə nəşr olunur. 1968-ci ildə isə təkrar nəşr edilir. Akademik M.Şirəliyevin bu fundamental əsəri 1972-ci ildə Azərbaycan SSR Dövlət Mükafatına layiq görülür. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, M.Şirəliyevin bu əsəri ölkə Prezidentinin xüsusi Sərəncamı əsasında 2008-ci ildə yenidən nəşr edilmişdir.

Əsərdə ədəbi dilimizlə müqayisə əsasında dialekt və şivə qruplarına aid fərqli fonetik, leksik, morfoloji və sintaktik xüsusiyyətlərin ətraflı şərh verilmişdir. Burada çox qədim dövrlərlə bağlı olan bir sıra arxaik elementlərin ilkin tədqiqatı da xüsusi əhəmiyyətə malik idi. M.Şirəliyev əsərdə ümumtürk leksik qatı ilə yanaşı, şivə leksikası içərisində qədim alınmalara da diqqət yetirmiş, onların şivə tələffüz tərzinin Azərbaycan dili qanunları ilə bağlı izahını vermişdir. Dialekt və şivələrimizi fərqləndirən əsas əlamətlər xalqımızın təşəkkülündə iştirak etmiş aborigen türk tayfalarının ümumxalq dilinin qollarında sabitləşmiş qədim izləridir. Eradan əvvəlki minilliklərdən Azərbaycanda kök salmış aborigen türk tayfalarının və onların dillərinin ümumxalq Azərbaycan dilinin təşəkkülündə rolu əsas olmuşdur.

Akademik M.Şirəliyevin ən böyük xidmətlərindən biri də

türkologiya tarixində ilk olaraq "Azərbaycan dilinin dialektoloji atlası"nı yaratmasıdır. M.Şirəliyevin təşəbbüsü, rəhbərliyi və iştirakı ilə hazırlanan atlas türkoloji aləmdə bu sahədə atılan ilk və uğurlu addımdır. Hələ tərtib proqramı 1958-ci ildə hazırlanmış dialektoloji atlasın ərsəyə gəlməsi uzun illər və böyük zəhmətin bəhrəsi idi. Onun rəhbərliyi və şəxsi təşəbbüsü ilə Azərbaycan dialektoloqları bu işə başlamış və 20 il gərgin əmək sərf etməklə 128 xəritədən ibarət "Azərbaycan dilinin dialektoloji atlası"nı 1990-cı ildə nəşr etdirməyə müvəffəq olmuşlar. Bu atlasın redaktorları akademik M.Şirəliyev və professor M.İslamovdur.

Azərbaycan dilinin dialektoloji lüğətlərinin tərtibi və nəşri sahəsində də akademik M.Şirəliyevin dəyərli xidmətləri olmuşdur. Belə ki, o, 1964-cü ildə çapdan çıxmış bircildlik Azərbaycan dilinin dialektoloji lüğəti-nin redaktoru olmuşdur. Sonralar bu lüğətin sözlüyü artırılaraq Ankardada 1999-2000-ci ildə ikicildlik kimi nəşr olunmuşdur.

Akademik M.Şirəliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasının da dialekt və şivələrinin öyrənilməsində danılmaz xidmətləri və əvəzedilməz əməyi var. Belə ki, onun Naxçıvan dialekt və şivələrin xüsusiyyətləri haqqında 1949-cu ildə nəşr etdirdiyi "Naxçıvan dialekti" (ümumi qeydlər) məqaləsi diqqəti özünə cəlb edir. Burdan aydın olur ki, Naxçıvan Azərbaycan Respublikasının dialektoloji baxımdan zəngin bölgələrindən biridir.

Cənub qrupuna daxil olan Naxçıvan dialekt və şivələri hələ keçən əsrdən özünə xüsusiyyətinə görə dialektoloq-alimi özünə cəlb etmişdir. M.Şirəliyevin rəhbərliyi ilə beş il müddətində (1950-1955) Naxçıvan MR-in Naxçıvan, Ordubad, Culfa, Şərur və Şahbuz rayonlarının müxtəlif kəndlərindən ekspedisiya yolu ilə külli miqdarda dialektoloji materiallar toplanmışdır. Əldə edilən dil faktlarının təhlili və müqayisəsi nəticəsində M.Şirəliyevin redaktorluğu ilə 1962-ci ildə "Azərbaycan dilinin Naxçıvan qrupu dialekt və şivələri" adlı əsər meydana gəlmişdir. Həmçinin M.Şirəliyev dialekt materialları əsasında dilimizdə mühafizə olunan qıpçaq xüsusiyyətlərini müəyyən etmiş, qədim qıpçaq yazılı abidələri və müasir qıpçaq dilləri ilə müqayisələr aparmışdır. Bəhsi keçən əsər kollektiv əməyin nəticəsi olaraq meydana çıxmışdır.

Naxçıvan dialekt və şivələri özünəməxsus xüsusiyyətləri ilə seçilir. Lakin bu dialekt və şivələri birləşdirən bir sıra ümumi cəhətlər də mövcuddur ki, bunlar Naxçıvan qrupu dialekt və şivələrini Azərbaycan dilinin digər dialekt və şivələrindən ayırır.

Məmmədağa Şirəliyev eyni zamanda, mövcud elmi potensialdan daim ölkənin və xalqın mənafələrinə uyğun səmərəli istifadə olunmasına çalışan bacarıqlı elm təşkilatçısı kimi Azərbaycan xalqının yaddaşına həkk olub.

✍ Zülfiyyə İsmayıl,
AMEA Naxçıvan Bölməsi
İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat
İnstitutunun aparıcı elmi işçisi,
filologiya üzrə
fəlsəfə doktoru, dosent

ASTARADA ÇOX MƏNZİLLİ BİNA

Astara rayonunda tikinti-quruculuq işləri bir an belə səngimir. Dövlətin qayğısı sayəsində görülən tədbirlərin əsasında əhalinin həyat şəraitinin yaxşılaşması öndə durur. Hazırda şəhərin H. Aslanov küçəsində ucalan bina öz görkəmi ilə seçilir. Bu yeni tikili dörd mərtəbəli olmaqla 48 mənzilli yaşayış evidir. Binaın keyfiyyətlə tikilib başa çatması üçün ötən ili ölkə rəhbərinin müvafiq sərəncamına əsasən Prezidentin ehtiyat fondundan Astara Rayon İcra hakimiyyətinə 3 milyon manat vəsait ayrılmışdır.

Artıq burada son tamamlanma işləri aparılır. Belə ki, binaın hörgü işləri başa çatıb, dam örtüyü vurulub, su, işıq, kanalizasiya, istilik xətləri tam hazırdır. İndi isə otaqların suvağı vurulur, içəridə qalan qapı-pəncərələr yerinə qoyulur. Binada olan mənzillərin 12-si üç, 24-ü iki, 12-si bir otaqlıdır. Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Qəzənfər Ağayev vaxtaşırı tikinti meydançasına baş çəkir, fəhlələrə lazımi köməkliyini göstərir. Onu da deyim ki, burada 50-dən çox işçi çalışır. Onların əksəriyyəti yerli sakinlərdir. İnşaatçıların əsas məqsədi yeni binanı dekabr ayında istifadəyə verməkdir.

Bina tam hazır oldandan sonra onun arxa hissəsində daha bir 36 mənzildən ibarət dördmərtəbəli yaşayış evi tikilər. Hər iki binanın ara sahəsində sakinlərin istirahətindən ötrü guşənin, eləcə də avtodayanacağın inşası nəzərdə tutulubdur.

✍ Zəfər Orucoğlu,
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Əli Kərimli, mediaya təzyiq etmək kişilik deyil!

Vəli İlyasov

Bu sözləri ona keçmiş ANSçi, hazırda müxalifətdə olan jurnalist İsmayıl Cəlilov deyib.

Buna səbəb İsmayıl Cəlilovun internet televiziya kanalının efirində Əli Kərimli haqqında loyallıq tənqidi fikirlərin getməsinə əvəz olaraq AXCP-nin trol dəstəsinin onu ən nalayiq söyüşlərə məruz qoymasındır.

AXCP sədrinin ən kiçik tənqiddə belə dözümsüzlükdə olduğu məlumdur. Onun həтта partiya daxilində Afrika cəngəlliklərinin qanunlarını tətbiq etdiyi də deyilir. Zahirə söz azadlığından, demokratiyadan gen-bol danışan bu adamın sosial şəbəkədə yaratdığı trol dəstəsinin əsas funksiyası ən kiçik tənqid səsləndirənlərə total hücumun edilməsi, söyüş və təhqirlərlə qarşı tərəfin susdurulmasıdır. "Xüsusi təyinatlı trol dəstəsi"nin tərəfindən bu taktika 2005-ci ildən sonra tətbiq olunur və araşdırmalar göstərir ki, Azərbaycanın siyasi həyatına trolluğu da məhz o gətirib.

İsmayıl Cəlilovun məruz qaldığı təhqir və təqib onu göstərir ki, Əli Kərimli düşüncəsindən, mövqeyindən asılı olmayaraq, ona qarşı çıxan hər kəsi düşmən gözündə görür. İsmayıl Cəlilov deyir: "Efirimdə Əli Kərimli yumşaq formada tənqid olunmuşdu, heç bir təhqir yox idi, sadəcə olaraq, mövcud vəziyyətdə gücsüz olduğu deyilmişdi. Bundan sonra AXCP-nin trolları tökülüdü üstümə, iki gündür "Facebook" və "Youtube" səhifəmdə ana-ata söyüşlərinə məruz qalıram, iki gündür bu söyüşləri silməklə məşğulam. Adi bir tənqiddə bu qədər söyüşlə cavab verən qrupa nə deyəsən?!"

Müəllif qeyd edir ki, Əli Kərimli dövlətlərimə baxmayaraq, mənim efirime gəlmir: "Çünki mənim izləyicilərim azdır. Bunu anlayıram, amma izləyicisi az olan bir kanaldan niyə bu qədər qorxursunuz, Əli bəy. Nəyə görə ata-ana söyüşləri yağdırırsınız?! Bunlar hakimiyyətin yox, sənin tərəfdarlarındır. Tərəfdarlarına göstəriş ver ki, mediaya hücum etmək olmaz. Siz susmağınızla media tərəfindən rəğbət qazanmırsınız. Nədən qorxursunuz, niyə mediaya təzyiq göstərirsiniz, sizin ardınızca gedən məxluqlar niyə mənim sosial şəbəkə səhifələrimi alçaqcasına təhqir edir?"

Bloqger Əli Kərimliyə xitabən vurğulayır ki, kiçik tənqiddə görə bu qədər söyüş söymək, mediaya təzyiq etmək kişilik deyil:

"Sevinc Osmanqızının kanalında hər gün danışmağa vaxt tapırsınız, lakin bir dəfə belə gələcək haqqında, platformanız haqqında danışmırsınız. Mən sizin gələcəklə bağlı fikirlərinizi bilmək istəyirdim, lakin görün tərəfdarlarınız hansı biabırçılığı yaradır? Belə liderlik olmur, Əbülfəz Elçibəyin irsini çamura bulaşdırmayın. Sizin yolunuzu gedənlər Elçibəyə layiqdirmi? Trollarınız müstəqil medianı təhqir edir, bu kişilikdir? Sənin haqqında bir cümlə tənqid gedib, mən bunu sərlövhəyə çıxarmışam, bu mənim haqqımdır. Əli Kərimli, açıqlayın, siz Azərbaycanın gələcəyini necə görürsünüz, müstəqil mediaya alçaqcasına hücum edən iqtidarmı quraçaqsınız? Budurmu Azərbaycanda qurmaq istədiyin gələcək, əgər bu deyilsə, niyə tərəfdarlarınız belə alçaq hərəkət edir. Sizin tərəfdarlarınız özünə çoban axtaran sürüdür. Məgər Əli Kərimli peyğəmbərdir ki, onu tənqid etmək olmaz?! Siz hansı haqla müstəqil mediaya təzyiq edirsiniz? 4 min izləyicisi olan kanaldan qorxursunuz? Budurmu sizin azad, demokratik ideyalarınız?! Tüpürələr belə ideyalara. Mən müxalifətdən belə alçaq hərəkət gözləməyirdim, ana söyüşünə qədər eşitdim, daha nə edəcəksiniz? Yəqin siz iqtidara gələndə medianı kökündən bağlayacaqsınız. Sizin qurmaq istədiyiniz Azərbaycandan qorxuram".

Qorxma İsmayıl, Əli Kərimli bu ağılla, bu təfəkkürlə və iyrənc əməllərlə heç vaxt ayağını hakimiyyət kəmərinə belə basma bilməyəcək. Onun yeganə qazancı haram qrant və ianə pulları, bir də xəyanət etdiyi Azərbaycan xalqının qatı nifrəti olacaqdır.

Asiya ölkələri ilə iqtisadi əlaqələr genişlənir

Son illər iqtisadi müstəvidə daha mühüm nailiyyətlərə imza atan Azərbaycan gələcəkdə Ərəb dünyası, eləcə də Asiya nəhəngləri ilə münasibətlərini daha da genişləndirməyi düşünür. Xatırladaq ki, Azərbaycan iqtisadi müstəvidə münasibətlərini bu vaxta qədər daha çox Qərbi dövlətləri, Rusiya və bir sıra digər MDB ölkələri ilə qurub. Amma hazırda ərəb ölkələri ilə iqtisadi əlaqələrin dinamik şəkildə genişlənməsi baş verir və bu, əsas etibarilə qeyri-neft sektorunu əhatə edir.

Asiya nəhəngləri ilə də əlaqələr dumadan genişlənir. Məsələn, Azərbaycan Çinlə "Bir kəmə, bir yol" kimi böyük bir transmilli layihənin həyata keçirilməsində fəal əməkdaşlıq edir. Bu məqsədlə son vaxtlarda Çin şirkətləri ilə çoxsaylı müqavilələr imzalanıb. Belə bir vaxtda Pakistan və Hindistan kimi böyük Asiya ölkələrinin də Azərbaycana marağı artır. Elə bu günlərdə ölkəmizə Pakistandan dövlət rəsmiləri və özəl sektoru təmsil edən 150-dən çox sahibkar gəlib. Onlar bildirdilər ki, Pakistanın iş adamları Azərbaycanlı həmkarları ilə əməkdaşlıq qurmaqda çox maraqlıdır.

Qeyd edək ki, Pakistan Azərbaycanda farmakologiya və tekstil sahələrində hər iki ölkədən olan sahibkarların iştirakı ilə müəssisələr yaratmaq niyyətindədir.

Pakistanın Azərbaycandakı səfiri Səid Xan Möhmənd xatırladı ki, təmsil etdiyi ölkədə əczaçılıq inkişaf etmiş sektordur: "Həzrətdə ölkədə bu sahədə fəaliyyət göstərən 2000-dən çox farmakologiya müəssisəsi var. Bizim bu sahədə böyük təcrübəmiz var. Mən ölkəmizdən olan sahibkarlarla bununla bağlı müzakirələr aparmışam. Onlar Azərbaycanda bu sahəyə investisiya yatırmaq istəyirlər. Bütün bunlar isə qarşıdakı dövr ərzində Azərbaycan və Pakistana kifayət qədər böyük üstünlüklər və daha dərin əməkdaşlıq vəd edir".

Xatırladaq ki, Azərbaycan ilə Pakistan arasında hərbi sahədə də əməkdaşlıq dinamik şəkildə inkişaf edir. Belə ki, Azərbaycan Pakistan istehsalı olan JF-17 "Thunder" döyüş təyyarələrini almaqda maraqlıdır. Tərəflər arasında

bununla bağlı indiyədək bir neçə dəfə danışıq keçirilib. Azərbaycan mütəxəssisləri Pakistanda JF-17 "Thunder" təyyarələrinin uçuş və atışlarını izləyiblər. Pakistan bəyan edir ki, təyyarənin satışında heç bir problem yoxdur.

Azərbaycan Pakistanla yanaşı, Hindistan üçün də olduqca maraqlıdır. Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizi fonunda əslində bu ölkələr arasında yeni əməkdaşlıq münasibətləri qurulur. Hindistan Avropaya ixrac etdiyi yükləri Mumbai limanından İranın Bəndər-Abbas limanına göndərəcək və oradan da yüklər qatarla Rusiya və Şərqi Avropa ölkələrinə daşınacaq. Bu isə o deməkdir ki, qarşıdakı dövr ərzində hind yüklərinin bir hissəsi Azərbaycandan keçərək Avropa bazarlarına çıxacaq. Amma əməkdaşlıq təkə bununla məhdudlaşmır.

Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO) prezidenti vəzifəsini icra edən Yusif Abdullayev bildirib ki, Azərbaycan və Hindistan üçüncü ölkələrin informasiya texnologiyaları bazarlarında iştirakla bağlı müzakirələr aparılır: "Bu ilin yayında Hindistandan gələn ticarət missiyalarının iştirakı ilə biznes forumu təşkil edilib. Biznes forumu çərçivəsində əldə edilmiş razılıqlara uyğun olaraq, informasiya texnologiyaları sektorunda fəaliyyət göstərən iki Hindistan şirkəti Bakıda ofislərini açmaq istəyir. Hindistanın dünyada informasiya texnologiyaları sahəsində ön sıralarda olduğunu nəzərə alaraq, həmin ölkənin Banqladur vilayətində fəaliyyət göstərən informasiya texnologiyaları şirkətləri ilə birgə layihələrin həyata keçirilməsi müzakirə edilir. Bununla yanaşı, ortaq nöqtələr axtarılır ki, hansı sahələrdə üçüncü ölkələrin bazarlarında iştirak edə bilərik".

Bu isə o deməkdir ki, yaxın gələcəkdə Azərbaycan-Hindistan əməkdaşlığı genişlənən xətt üzrə inkişaf edəcək. İndiki məqamda bu, hər iki tərəf üçün çox sərfəlidir.

Cauid Əkbərov,
"iki sahil"

Sahibkarlığa növbəti dəstək: yeni işçi götürənə subsidiya veriləcək

Azərbaycanda hər il 100-150 min insan əmək bazarına daxil olur. Bu göstəricini nəzərə alaraq, ölkədə yeni iş yerlərinin yaradılması prioritet məsələdir və ölkədə qeyri-neft sektorunun inkişafına verilən əhəmiyyətin bir istiqaməti də məhz bu amillə bağlıdır.

Əhalinin səmərəli məşğulluğunun təmin edilməsi sahəsində aparılan məqsədyönlü siyasətin davamı kimi Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası, Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyası ilə birlikdə Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) "Gənclərin layiqli məşğulluq imkanlarının genişləndirilməsi" layihəsi çərçivəsində 12 aylıq pilot subsidiya proqramına start verib.

Məlumatla görə, proqram iş təcrübəsi olmayan gənclərin məşğulluğunun artırılması, onların əmək bazarında layiqli yer tutmaları, işaxtaranlar və işəgötürənlərin təşviq edilməsi məqsədi daşıyır.

Layihə Bakı şəhərinin 12 rayonunu əhatə edəcək. Layihəyə əsasən işəgötürənlər və BƏT arasında subsidiya müqaviləsi bağlanılır. Bunun əsasında işə götürülən hər bir gəncin 12 ay ərzində əmək haqqının 50 faizi (vergilər və sosial sığorta haqları daxil olmaqla) işəgötürənə subsidiya şəklində ver-

lənəcək. Proqramın sonunda hər rayon üzrə 4 nəfər olmaqla cəmi 48 nəfər işsiz və iş axtaran vətəndaş rəsmi əmək fəaliyyətinə cəlb ediləcək.

Əlavə edək ki, layihəyə işəgötürənlər olaraq iqtisadiyyatın qeyri-neft sektoru sahələrində fəaliyyət göstərən kiçik və orta sahibkarlıq subyektləri müraciət edə biləcəklər.

Qaydaya görə, işsiz və iş axtaran vətəndaş layihə başlanma tarixinə qədər Dövlət Məşğulluq Xidmətində işsiz və işaxtaran kimi qeydiyyatda olan ali, orta-ixtisas və texniki peşə məktəblərini bitirən gənclər olmalıdır. Onlar üçün əmək haqqı isə işə qəbul edildikləri sektor üzrə respublika üzrə orta aylıq əmək haqqı miqdarına uyğun olaraq müəyyənləşdiriləcək.

Həmçinin sahibkarlar bu proqram vasitəsilə işçiyə olan ehtiyacın qarşılanmasında əlavə maliyyə dəstəyi almış olacaqdır. Bunun üçün işəgötürənlər işə cəlb edəcəkləri işçiləri mövcud boş iş yerinə və yaxud yeni iş yeri yaratmaqla işə cəlb etməlidir. Yeni onların işə qəbul etdikləri işçilər müəssisədə əvvəldən işləyən işçilərin işdən çıxarılmasına səbəb olmamalıdır.

Eyni zamanda, işəgötürənlər layihə çərçivəsində işə qəbul etdikləri işçiləri layihə müddəti bitdikdən sonra ən azı bir il müddətində işdə saxlamağa təminat verməlidirlər. Bu məqsədlə onlar işə cəlb etdikləri iştirakçıların müvafiq peşə biliklərinə yiyələnməsinə və sərişələrin mənimlənməsinə təminat verməli, bunun üçün təcrübəli işçilərdən birini usta kimi ayırmalıdırlar. Bundan başqa, müəssisənin maliyyə dayanıqlılığı da tələb olunanların siyahısındadır.

Nəticə etibarilə, yeniliyin işaxtaran və işsiz gənclərin bilik və bacarıqlarının artırılması yolu ilə layiqli məşğulluğunun təmin edilməsinə şərait yaradacağı nəzərdə tutulub. Layihənin, həmçinin işəgötürənlər üçün mənfəətini artırmaq və müvafiq işçi qüvvəsi ilə təmin olunmaq imkanlarının artırılmasına, müəssisə və təşkilatların kadr siyasəti sahəsindəki işinin müvafiq məşğulluq xidməti orqanları ilə birgə aparılmasının təkmilləşdirilməsinə səbəb olacağı qarşıya qoyulan məqsədlərdəndir.

Ceyhun Priyev,
"iki sahil"

Fındıqçılıq: vəziyyət qənaətbəxşdirmi?

“Avropa ölkələrində Azərbaycanın fındıq ixrac etdiyi əsas bazarları İtaliya və Almaniya-dır. İtaliya və Almaniyanın Azərbaycandan idxalı ümumilikdə 8-12 min ton arasındadır”. Bunu “Azərbaycan Fındıq İstehsalçıları və İxracatçıları Assosiasiyası” İctimai Birliyinin sədri İsmayıl Orucov bildirib.

Onun sözlərinə görə, İtaliya və Almaniyanın Azərbaycandan fındıq idxalı ilə bağlı istekləri böyükdür: “Lakin bizim gücümüzün də həddi var. Düşünürəm ki, bu ayın sonunda Avropa bazarlarına ixrac reallaşacaq”.

İ.Orucov əlavə edib ki, ənənəvi bazarlar sırasında isə Rusiya dayanır və bu ölkə qiymət baxımından ən rahat bazardır.

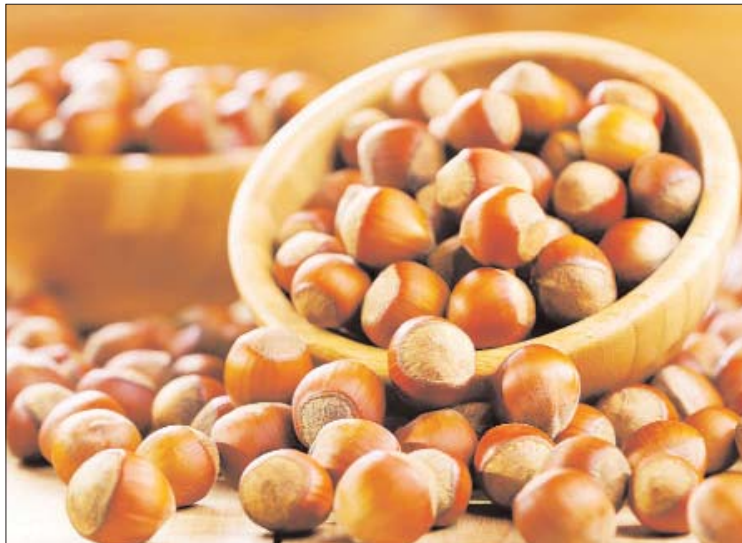
Qeyd edək ki, cari ilin yanvar-iyul aylarında ölkədən 72 milyon 67,02 min ABŞ dolları dəyərində 13 min 167,44 ton fındıq (ləpə) ixrac edilib. 2018-ci ildə 93,5 milyon dollar dəyərində fındıq ixrac edilib ki, bu da 2017-ci ildəkindən (114,5 milyon dollar) 18,34 faiz azdır.

Ümumilikdə götürdükdə isə son illərdə fındığın ixrac qabiliyyətliliyinin yüksəlməsi ölkə ərazisində fındıq bağlarının sahəsinin artmasına səbəb olub. Təkcə onu demək kifayət edir ki, Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 2015-ci ildə ölkədə fındıq bağlarının sahəsi 32 min 723,8 hektar olduğu halda 2017-ci ildə bu göstərici 2 dəfədən çox - 67 min 651,9 hektara yüksəlib.

Qiymətinə gəlinə, sosial şəbəkələrdə yayılan məlumatlardan aydın olur ki, fermerlərdən alınan fındığın qiyməti bir müddət əvvəl daha yüksək olsa da, hazırda nisbətən ucuzlaşıb. Məsələ bundadır ki, hava şəraitinin məhsuldarlığa təsiri səbəbindən qiymətlərdə artım olsa da, Avropa bazarındakı ucuzlaşma yerli alış qiymətindən də yan keçməyib.

Ucuzlaşmaya səbəb kimi, dünyanın ən böyük fındıq istehsalçısı Türkiyədə məhsul bolluğu, eyni zamanda, ən böyük fındıq alıcısı olan İtaliyanın şokolad və qənnadı məhsulları istehsal edən məşhur “Ferrero” şirkətinin alış qiymətini endirməsi göstərilir.

Xatırladaq ki, ötən ay dünya fındığının 75 faizini istehsal

edən Türkiyə, Azərbaycan və Gürcüstanın kənd təsərrüfatı nazirlikləri fındıq sahəsində əməkdaşlıq barədə sənəd imzalayıblar. Əməkdaşlıqda məqsəd qiymətləri yüksək səviyyədə saxlamaq olub.

Bununla yanaşı, Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyədə fındığın alış qiymətini növlərindən asılı olaraq 15,5-17 lirə (təxminən 4,6-5 manat) arası müəyyən edib. Lakin bu günlər

də qardaş ölkədə fındığın qiymətinin hətta 13 lirə səviyyəsinə (3,86 manat) qədər ucuzlaşması qeydə alınıb.

Paris Universitetinin Diplomantik və Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Naciyyə Selin Şenocaq Türkiyədəki ucuzlaşmanın səbəbini Avropadakı inhisarçı şirkətlərin apardıqları “qara piar”la əlaqələndirib. Onun sözlərinə görə, belə şirkətlər bu yolla dünyanın ən böyük fındıq is-

tehsalçısının və ixracatçısının məhsulunu ucuz almağa çalışırlar.

Qeyd edək ki, fındıq ixracı Türkiyənin kənd təsərrüfatı ixracının 15 faizini təşkil edir və istehsalın 90 faizi bu istiqamətə yönəldilir. Arxada qalan ixrac mövsümündə bu ölkədən fındıq ixracı kəmiyyət ifadəsində 6 faiz, dəyər ifadəsində isə 10 faizdən çox azalıb.

Fermerlərin sosial şəbəkələrdə yazdıqlarından belə qənaətə gəlmək olur ki, hazırda Azərbaycanda qabıqlı fındığın onlardan alış qiyməti keyfiyyət göstəricisindən asılı olaraq orta hesabla 3,1-5 manat arasında dəyişir.

Bu ilin birinci rübündə Azərbaycan 12 ölkəyə 7 060 ton soyulmuş fındıq ixrac edib. Ümumi ixracın 3213,8 tonu və ya 45,52 faizi Rusiyanın payına düşüb. Yerdə qalan hissəsi isə İtaliya (1710 ton), Almaniya (1447,2 ton), Polşa (146 ton), Estoniya (88 ton), Litva (87 ton), Fransa (80 ton), Gürcüstan (80 ton) və digər ölkələrə göndərilib.

Belə görünür ki, Avropa bazarındakı qiymət təlatümlərinin müqabilində Rusiyaya fındıq ixracı ixracatçılar üçün həm qiymət, həm də coğrafi baxımdan daha əlverişli olmaqda qalacaq. Bu faktor fermerlər üçün xüsusilə də aşağı məhsuldarlıq dövründə olduqca aktualdır.

Ceyhun Piriye, “İki sahil”

Aqrar subsidiyaların yeni mexanizmi nəyi dəyişəcək?

Bu gün Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun, xüsusən də onun vacib tərkib hissələrindən biri sayılan aqrar sektorun inkişafı diqqət mərkəzindədir. Son illər ərzində bu sahədə görülən tədbirlər nəticəsində əhəmiyyətli dəyişikliklərə nail olunub. İlk növbədə həm ərzaq təhlükəsizliyinin daha etibarlı təminatı, həm də aqrar sektorun ixracı baxımından bu sahəyə diqqət getdikcə artır.

Ekspertlər də qeyd edirlər ki, aqrar sektorun inkişafı Azərbaycan üçün ən prioritet istiqamətlərdən biri hesab olunur. Bu sahənin ölkə ixracatının strukturunda payı isə görülən işlər sayəsində əhəmiyyətli dərəcədə artır. Belə ki, ölkəmizdə qeyri-neft ixracatının 70 faizi aqrar sektorda istehsal olunan məhsullardır. Amma hökumət bu sahədə daha mühüm nailiyyətlər əldə etmək niyyətindədir.

Xəbər verildiyi kimi, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tərəfindən fermerlərə subsidiyaların vahid me-

xanizm vasitəsilə çatdırılması istiqamətində işlər aparılır. Prezident İlham Əliyevin müvafiq Fərmanına əsasən, 2020-ci ildən yeni subsidiya mexanizmi həyata keçiriləcək.

Belə ki, cari il iyunun 27-də Prezident İlham Əliyev “Aqrar sahədə yeni subsidiya mexanizminin yaradılması haqqında” Fərman imzalayıb. Sənəd subsidiyaların fermerlərə vahid mexanizm vasitəsilə çatdırılmasını nəzərdə tutur.

Yeni subsidiya mexanizmi elektron idarəetmədir. İndiyə kimi, subsidiyanın verilməsi üçpilləli şəkildə həyata keçirilirdi. Ümumiyyətlə, Azərbaycanda subsidiya proqramı 2007-ci ildən həyata keçirilir. Kənd təsərrüfatının stimullaşdırılmasında subsidiya bir alət kimi mühüm rol oynayıb. Son illər keyfiyyət göstəricisində subsidiyanın ciddi təsiri qeydə alınıb.

Yeni subsidiya qaydalarının əsas strateji hədəfi bitkiçilik və

heyvandarlıq sahəsi üzrə keyfiyyət göstəricilərinin daha da yüksəldilməsidir. Bu səbəbdən də məlum proqramın idarə olunması çox vacibdir. Subsidiya proqramına daxil olan 400 minə yaxın fermerin bütün təsərrüfat məlumatı elektron sistemə işlənib. İndiyə qədər fermerlərin özləri subsidiyanın həcmi təyin edirdilər. Ancaq yeni qanuna əsasən, elektron sistemdə fermerin təsərrüfat göstəricilərinə baxılaraq ona subsidiya məbləği təyin olunacaq.

Həmçinin əvvəllər fermerlər subsidiya məbləğinin 100 faizini nağdlaşdırı bilirdilər, hətta bəzən ümvanlı şəkildə istifadə olunurdu. Ancaq yeni Fərmana əsasən, fermerlər subsidiyanın 25 faizini nağdlaşdırmalı, 75 faizini isə kənd təsərrüfatı xidmətlərinə istiqamətləndirməlidir. Bu xidmət elektron sistemdə görünəcək.

Yeni subsidiya qaydaları istehsalçılara təklif edir ki, korporasiyalar yaratmaq vacibdir. Korporasiyalaşmanın yeni subsidiya prizmasında üstünlüyü ondan ibarətdir ki, mövsümi qiymət təlatümlərini aradan qaldırmaq mümkün olacaq. Bununla da istehsal planlaşdırılacaq. Liberal bazar iqtisadiyyatının prinsiplərinə uyğun olaraq istehsalçılara məhsulların əlçatanlığı təmin ediləcək. Bununla yanaşı, ixtisaslaşma müəyyən olunacaq. Həmçinin yeni subsidiya qaydalarında məhsulun hansı rayonda ekilməsi təyin ediləcək. Yeni regionların iqlim şəraiti və torpağı nəzərə alınaraq əkinin hansı rayonda ekilib-əkilməyəcəyi qeyd olunacaq.

Cavid Əkbərov, “İki sahil”

24-CÜ DÜNYA ENERJİ KONQRESİ ÖZ İŞİNƏ BAŞLAYIB

Əbu Dabidə 24-cü Dünya Enerji Konqresi təşkil edilib. Tədbirdə 150 ölkədən nazirlər, şirkət rəhbərləri, sənaye nümayəndələri iştirak edəcəklər. “Rifah üçün enerji” şüarı altında enerji konqresi dörd gün davam edəcək. Konqresdə əsasən, global enerji sənayesinin üzləşdiyi ən çətin problemlər, əsas innovasiya sahələri və yeni strategiyalar müzakirə olunacaq. 09-12 sentyabr tarixlərində, BƏƏ-nin prezidenti Şeyx Xəlifə ibn Zayed Əl Nahyanın rəhbərliyi ilə davam edəcək konqresdə müzakirələr neft, qaz, nüvə enerjisi, kömür, bərpa olunan enerji və s. daxil olmaqla bütün enerji növlərini əhatə edəcək.

QAZAXISTAN NEFT HASILATINI ARTIRACAQ

2025-ci ildən Qazaxıstanın illik neft hasilatı 105 milyon tona çatdırılacaq. Məlumatı ölkənin enerji naziri Kanat Bozumbaev açıqlayıb. O bildirib ki, tezliklə Qazaxıstan neft və qaz sektorunda yeni genişmiqyaslı və uzunmüddətli layihələrə start verəcək. Üç iri yataqda - “Tengiz”, “Kaşagan” və “Karaçaqanak” yataqlarında genişləndirmə və hasilat artımı layihələri ölkəyə investisiya axınının həcmi yüksəldib.

nişləndirmə və hasilat artımı layihələri ölkəyə investisiya axınının həcmi yüksəldib.

“Karaçaqanak” yatağında davam etdiriləcək layihələr hesabına hasilatın hələ uzun müddət yüksək saxlanılması gözlənilir.

25 İLLİK MÜQAVİLƏ İMZALANIB

Avropanın idxalçı ölkələri Belçikanın “Zeebrugge” terminalı vasitəsilə Qətərin mayeləşdirilmiş təbii qazına çıxış əldə edəcəklər. “Qatar Petroleum” və Belçikanın “Fluxys Belgium” müstəqil təbii qaz nəqli şirkəti sözügedən terminalın 25 il ərzində mayeləşdirilmiş təbii qazla təmin olunması ilə bağlı müqavilə imzalayıblar.

Xatırladaq ki, Qətər Şimal-Qərbi Avropaya mayeləşdirilmiş təbii qaz idxalı ilə bağlı uzunmüddətli müqavilələrə qoşulan yeganə ölkədir.

“Fluxys LNG” şirkətinə məxsus “Zeebrugge” terminalı isə bir neçə qaz kəmərinin kəsişməsində yerləşir və Avropanın təbii qazla təminatında böyük rol oynayır.

XIV Beynəlxalq Böyük Türk Dili Qurultayı və Türk Dili Bayramı keçiriləcək

XIV Beynəlxalq Böyük Türk Dili Təşkilatı Komitəsinin rəhbəri, Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Vəqfinin baş katibi, doktor Rasim Özyürek bildirib ki, XIV Beynəlxalq Böyük Türk Dili qurultayı 2019-cu il sentyabrın 26-da Azərbaycanın paytaxtı Bakıdakı Bakı Yunus Əmrə İnstitutunda keçiriləcək.

Həmçinin 87-ci Türk dili bayramı sentyabrın 26-da Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Vəqfi, Yunus Əmrə İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə Bakıdakı Yunus Əmrə İnstitutunda baş tutacaq.

Qurultayın Təşkilat Komitəsinin rəhbəri, Bilkənd Universitetinin bölgə ölkələri kurs proqramlarının direktoru R. Qaraca deyib ki, Türk Dili qurultayı və 87-ci Türk Dili bayramını həm ölkəmizdən, həm də xarici ölkələrdən gələn 120 elm adamının, azərbaycanlı müəllim və tələbələrin, türk dilini sevdələrin iştirakı ilə böyük bir coşqu və həyəcanla qeyd edəcəyik.

R. Qaraca vurğulayıb ki, XIV Beynəlxalq Böyük Türk Dili Təşkilatı Komitəsinin rəhbəri, Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Vəqfinin baş katibi, Bilkənd Universitetinin heyət sədri, professor Ehsan Doğramacı bir Atatürkçü, böyük bir elm adamı kimi daim türk dilinin yaşadılması, saflaşdırılması uğrunda böyük işlər görmüşdür.

R. Qaraca bildirib ki, Atatürk tərəfindən qurulan Türk Dil Qurumu keçmişdə olduğu kimi, gələcəkdə də gənclərə nümunə olmağa davam edəcək: "Türk dili haqqında Mustafa Kamal Atatürk kimi düşünək deyən müəllimlərimizi böyük hörmətlə anır və hörmətlə baş əyirəm. Bu gün Ulu Öndərin yaratdığı Türkiyə-Azərbaycan Dostluq, Əməkdaşlıq və Həmrəylik Vəqfi rəhbərliyini eyni xətt üzrə professor Ənvər Həsən oğlu böyük fədakarlıqla davam etdirir".

R. Qaraca hər kəsi Ural-Alтай dil qrupu Altay dilləri ailəsinə yer alan və dünyamızdakı ən zəngin dillərdən olan ortaq dilimizə, mədəniyyətimizə sahib çıxmağa, onu yad təsirlərdən qorumağa çağırır: "Gözəl türk dilimizə sonsuz qədər sahib çıxacaq. Türk dili mədəniyyətimizin varlığı üçün, mədəniyyətimiz üçün çox vacibdir. Dil və mədəniyyət birbirindən heç vaxt ayrılmamalıdır. Mədəniyyətimizin ortaq bir dili, mədəniyyəti, tarixi ənənələri vardır. Dilimiz, mədəniyyətimiz yox olmasın. Dilimiz və mədəniyyətimiz, tariximiz üçün dünən, bu gün əmək sərf edənləri, sabah bu mövzuda əmək sərf edəcək gənclərimizi indidən təbrik edirik. Türkiyə Cümhuriyyətinin qurucusu Ulu Atatürkün mənəvi hüzurunda baş əyirəm. Türk dünyasının elm adamlarının, türkçə danışan soydaşlarımızın, müəllimlərimizin, tələbələrimizin, azərbaycanlı vətəndaşlarımızın Türk Dil bayramını təbrik edirəm".

R. Özyürek XIV Beynəlxalq Böyük Türk Dili Qurultayı-nın iki gün davam edəcəyini bildirib.

“Ortaq türk mədəniyyətində Naxçıvan dialekt və şivələri” Almaniyada nəşr olunub

AMEA Naxçıvan Bölməsinin İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun Dilçilik şöbəsinin aparıcı elmi işçisi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Zülfiyyə İsmayilın “Ortaq türk mədəniyyətində Naxçıvan dialekt və şivələri” adlı monoqrafiyası Almaniyanın “Lambert Academic Publishing” nəşriyyatı tərəfindən türk dilində nəşr edilib.

Kitabda Oğuz dilləri ailəsinə daxil olan Azərbaycan dilinin inkişaf tarixindən bəhs edilir, həmçinin ümumtürk dilləri kontekstində qədim türk abidələri, müasir türk dilləri və onların dialektləri müqayisəli şəkildə tədqiqatla cəlb edilib. Zəngin dialektoloji materiallar əsasında Naxçıvan və Doğu Anadolu dialektlərinin ortaq türk mədəniyyətində rolu araşdırılır və faktlarla sübuta yetirilir.

Monoqrafiyada Naxçıvan dialekt və şivələrindəki termin seçiyəli sözlərin müqayisəli tədqiqi göstərir ki, qədim dil elementləri ən çox bu ərazidə qorunub saxlanılıb. Vəsait Azərbaycan dilinin dialektologiyası, ədəbi dilimizin tarixi, lüğətçiliyimiz, şifahi söz sənətimiz, bütünlükdə xalqımızın soy kökü, etnoqrafiyası, tarixi üçün faydalıdır.

Nəşr dialektologiya fənninin tədrisi, ali məktəb tələbələri, müəllimlər, tədqiqatçılar və geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulub.

Nərgiz Nəcəfli

POMPEONUN GİZLİ DANIŞIQLARI: ABS Avropada niyə fəallaşır?

Amerikanın dövlət katibi Mayk Pompeo-nun Brüsselə səfərinə ekspertlər böyük maraq göstərirlər. Səfər sentyabrın 2-3-də baş tutub. Maraqlıdır ki, təxminən eyni vaxtda Amerika Şərqi Avropada, Rusiya isə Cənubi Qafqazda daha böyük fəallıq nümayiş etdirirlər.

Hər bir halda M. Pompeo-nun danışıqları gizli aparması və mətbuata informasiyaların verilməməsi səfərə xüsusi məzmun verib. Ekspertlər Amerika ilə Avropa İttifaqının hansı məsələlər üzrə və hansı məzmununda müzakirələr apardığına ciddi maraq göstərirlər. Bu kontekstdə amerikalı rəsminin Brüssel səfərinin geosiyasi tərəfləri üzərində geniş dayanmağa ehtiyac görürük.

Cavabsız suallar: Vaşinqtonun Brüsseldən istədikləri

Son bir neçə ildə ekspertlər ABS-Aİ münasibətlərindən daha çox neqativ aspektlə bəhs edirlər. Səbəb isə Donald Trampın “ilk öncə Amerika” tezi fonunda Avropa ilə münasibətlərə yeni çağırışlar etmək istəyi ilə bağlıdır. O cümlədən Avratlantika məkanının siyasi-iqtisadi paçalanma ehtimalının çox alından danışılır. Bunlar faktsız deyilən fikirlər deyil. D. Tramp təhlükəsizlik, ticarət, hərbi, iqtisadi və hətta iqlim məsələlərində Brüsselə maraqlarını göstərmir. O, daim Amerikaya qarşı haqsızlıq olduğunu deyir.

Bu sırada avropalı rəsmilər Vaşinqtonun ikiqat vergi siyasətini, İranla imzalanmış sazişdən çıxmanı, Çinə qarşı ticarət müharibəsində Avropa şirkətlərinin maraqlarının nəzərə alınmamasını yaxşı qarşılamırlar. Üstəlik, D. Tramp NATO çərçivəsində Avropa ölkələrini maliyyə cəhətdən ciddi sıxışdırmaqdadır. O, təşkilata ödəmələrin artırılmasını tələb kimi qarşıya qoyub. Həmin kontekstdə digər məsələ Almaniyaya və Fransanın vahid Avropa ordusu yaratmaq təşəbbüsü ilə çıxış etməsi ilə bağlıdır. Bu aspektdə də ənənəvi müttəfiqlər arasında ciddi fikir ayrılığı qalmaqdadır.

D. Tramp xüsusilə Fransa prezidenti Emmanuel Mak-

ronla fərqli mövqedədir. İqlim və təhlükəsizlik məsələlərində D. Tramp E. Makronu qətiyyətlə qəbul etmək istəmir. Əlbəttə, burada “Breksit” prosesinin işə düşməsinə ABS Prezidentinin aktiv rolunu da Brüssel nəzərə alır. D. Tramp açıqca Londonda “Breksit” tərəfdarı olan siyasi kəsimi dəstəkləyir və ona böyük vədlər verir. Bunlara iqtisadi əlaqələr və nəhəng sazişlərin imzalanması daxildir.

Bütün bu deyilənlər onu göstərir ki, Amerika müstəqil, geosiyasi mühitdə əsas oyunçulardan biri olan Aİ-ni arzulamır. Bunun konkret siyasi əlaməti D. Trampın xarici siyasətinin ana tezislərindən birində açıq ifadə olunub. Amerika Aİ kimi təşkilatların deyil, müstəqil dövlətlərin güclü olmasına üstünlük verir. Məsələn, ABS-a güclü Aİ deyil, güclü Almaniyaya və ya güclü Böyük Britaniyaya sərf edir. Səbəbi aydındır, çünki Avropada elə bir dövlət yoxdur ki, Amerika ilə bəhsə girə bilsin. ABS bütün əsas parametrlər üzrə onların hamısından qat-qat güclüdür. Ancaq Aİ inkişaf etsə, onun Amerikaya rəqib olmaq şansı az deyil. Bu isə Vaşinqtonu qane etmir, baxmayaraq ki, söhbət çox yaxın müttəfiqlərdən gedir.

ABS-Aİ münasibətlərinin məzmunu baxımından məsələnin başqa tərəfi Vaşinqtonla Brüsselə Çin, İran və Rusiya ilə bağlı tutduqları mövqe ilə bağlıdır. ABS İranla nüvə sazişindən çıxıb, ancaq Avropa bu məsələdə onu dəstəkləmir. Hətta Avropa şirkətləri İranla əməkdaşlığa davam etmək arzularını tez-tez dilə gətirirlər. Rəsmi olaraq Almaniyaya və Fransa İran məsələsində ehtiyatlı və konstruktiv mövqe tutmağa üstünlük verirlər.

Çinlə bağlı da vəziyyət Amerikanın xeyrinə deyil. Avropanın böyük dövlətləri Pekinlə əməkdaşlığı davam etdirirlər. Hətta Çinin təsis etdiyi böyük bir banka Böyük Britaniya, Almaniyaya və Fransaya da qoşulub. Avropalıların Çinlə ticari əlaqələri yaxşı səviyyədədir. Rusiyaya münasibətdə tərəflər arasında çox məsələlərdə uyğunluq varsa da, bəzi incəliklər üzrə fikir ayrılığı qalır. Bütövlükdə götdürükdə, ABS-la Aİ-nin münasibətlərində problemlər az deyil.

Və təbii ki, bütün bunların fonunda ABS-in dövlət ka-

tibinin Brüsselə səfəri ekspertlərin marağına səbəb olmalı idi. Üstəlik, M. Pompeo-nun keçirdiyi görüşlərdə aparılan müzakirələr barədə çox az məlumatın verilməsi marağı gücləndirib. Ümumi səviyyədə müzakirə olunan mövzular haqqında informasiyalar yayılıb. O cümlədən amerikalı rəsminin kimlərlə görüşdüyü qeyd olunur. M. Pompeo Avropa Komissiyasının yeni prezidenti Ursula fon der Lyayen, xarici siyasət və təhlükəsizlik məsələləri üzrə yeni ali nümayəndə Jozep Borrel, Aİ Şurasının yeni seçilmiş prezidenti Şarl Mişel, Avropa Parlamentinin fəaliyyətdə olan sədri David Sassoli ilə görüşüb. Ekspertlər diqqət yetirirlər ki, M. Pompeo Aİ-nin hazırkı rəhbərlərinin heç də hamısı ilə görüşməyib. Yeni vəzifəyə gələnlərin səlahiyyətləri noyabrın 1-dən başlayır.

Gözlənilən nəticə: qeyri-müəyyənlik qalır

Buradan nəticə çıxarılır ki, Vaşinqtonu Avropa İttifaqı ilə münasibətlərin gələcəyi maraqlandırır. Özü də Amerika rəhbərliyi ümid edir ki, təşkilatın yeni rəhbərliyi əvvəlkindən fərqli mövqe tutacaq. Hər halda Vaşinqton buna ümidlidir. Onu Avropa istiqamətində aktivləşdirən səbəblər isə kifayət qədərdir. Yuxarıda vurğulanan məqamlarla bərabər bütövlükdə Qərbin xarici siyasətində özünü göstərən müəyyən ayrılımlara son qoyulmalıdır. Bunu yalnız Avratlantika məkanının gələcəyi üçün deyil, həm də hazırkı güclü geosiyasi rəqiblərə Qərbi siyasi, geosiyasi, təhlükəsizlik, iqtisadi, ticari və digər sahələrdə qarşılaşmaq şansı verməklə əlaqələndirirlər.

Konkret olaraq, Rusiya və Çin Amerika ilə Avropa arasında müxtəlif global məsələlərə yanaşmada fikir ayrılığı yaratmağa cəhd göstərirlər. Bu kontekstdə Moskva və Pekin apardığı kibermüharibə xüsusi təhlükə tədri. İndi Tramp ümid edir ki, Aİ-nin yeni rəhbərliyi bu kimi təhlükələri dərinlən dərk edib Vaşinqtonla birgə hərəkət edəcək. Müzakirə edilən mövzularda baxdıqda isə, bu məqamı daha aydın təsvir etmək olur.

M. Pompeo-nun Aİ Şurasının yeni prezidenti ilə real təhlükələrdən birgə müdafiənin təşkili, zərərli xarici aktiv-

liyə qarşı mübarizədə yeni strategiya və antiterror məsələlərini müzakirə etdiyi haqqında məlumatlar yayılır. Bunların hər birinin arxasında geniş fəaliyyət tələb edən məsələlər dayanır. Müdafiə məsələsində Aİ-nin özünün müstəqil ordusunu yaradıb yaratmaması aktualdır. Vaşinqton buna qarşıdır, Parislə Berlin isə avropalıların öz ordusunun yaradılmasında ısrar edirlər. “Xarici təhlükələr” ifadəsi altında isə başlıca olaraq Rusiya və Çinin informasiya savaşı nəzərdə tutulur. Hərçənd, buraya beynəlxalq terror təşkilatlarının fəaliyyəti də daxildir.

Burada Çinin Avropada iqtisadi-maliyyə fəaliyyətini genişləndirməsi də nəzərdə tutulur. Amerika bir neçə dəfə avropalıları xəbərdar edib ki, Pekinin sərmayələri ilə ehtiyatlı olsunlar. Lakin, deyəsən, Çinin müdaxiləsinə qarşı duruş gətirmək mümkün olmur. Son olaraq, Ukraynada Çin şirkətinin fəaliyyəti ilə əlaqədar Vaşinqton Kiyevdə müzakirələr aparır.

Terrorla mübarizə məsələsinin də xeyli incəlikləri vardır. Burada, təbii ki, Yaxın Şərq və ayrıca İran məsələsi Amerika üçün aktuallıq kəsb edir. Xüsusilə İranın bir sıra güc strukturlarının terror təşkilatı kimi tanınması vəziyyəti xeyli mürəkkəbləşdirib. Amerika avropalılarından da oxşar addımın atılmasını və hər yerdə İrana qarşı mübarizə aparmasını tələb edir.

Bununla yanaşı, Vaşinqtonun Əfqanıstanda “əl-Qaidə” ilə danışıqları yekunlaşdırmaq üzrə olduğu haqqında məlumatlar var. Gözlənilir ki, Vaşinqton Əfqanıstandan hərbi qüvvələrinin bir hissəsini çıxarsın. Boşalan yerləri kimlərin dolduracağı və Avropanın oradakı rolu məsələsi də Amerika üçün maraqlıdır.

Yayılan informasiyalara görə, bütün bunlar Aİ-nin yeni rəhbərliyi ilə ciddi şəkildə müzakirə edilib. Hətta yeni rəhbərliyin D. Trampı görüşünün keçirilməsi də razılaşdırılıb. Ekspertlər bu məqamı Vaşinqtonun Aİ-yə münasibətini daha da ciddiləşdirməsi kimi qiymətləndirirlər. ABS nə olur-olsun, Avropanı əldən vermək istəmir. M. Pompeo-nun səfəri haqqında geniş məlumatın verilməməsi də vəziyyətin ciddiliyindən xəbər verir. Konkret olaraq, hansı nəticələrin alındığı haqqında informasiya yoxdur. Lakin görüşlərdən sonra verilən qısa bəyanatlar göstərir ki, tərəflər ortaq mövqe tapacaqlarına inanırlar. Onlar “çox gözəl görüşlər oldu” kimi fikirlər ifadə edirlər. Tərəflər razılığa gəliblər ki, “global problemlərin geniş dairəsi ilə bağlı birgə fəaliyyət göstərsinlər”.

Beləliklə, ABS dövlət katibinin Avropa turnesinin çox vacib məsələlərə bağlı olduğu haqqında nəticə çıxara bilərik. Bütövlükdə Qərbi global geosiyasi proseslərdə təşəbbüsü əldən verməməyə çalışır. İndiki halda bunun nə dərəcədə mümkün olub-olmayacağını isə zaman göstərəcək.

Newtimes.az

SOCAR-ın TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR)

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyi

akkumulyator və batareyalara olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (29030-19) elan edir

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (forma əlavə olunur);
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə təklifi (müsabiqə təklifləri zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 təqvim günü qüvvədə olmalıdır).

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 03.10.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son gününədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Satınalanın mallar üzrə müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə təklifləri bir əsl və iki surəti olmaqla 10.10.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 11:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. Satınalanın mallar üzrə iştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan, rus və ya ingilis dilində əldə etmək istəyənlər satınalanın mallar üzrə 118 AZN (ƏDV daxil) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I bəndində göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi (AZN):

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,

AZ38IBAZ38010019449306332120,

VÖEN: 9900003871,

Müştəri Xidməti Departamenti,

Kod: 805250,

Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,

VÖEN: 9900001881,

SWIFT BIK: IBAZAZ2X

* Xaricdən valyuta ilə edilən ödənişlər üçün hesab nömrələri:

TAX ID: 9900003871

AZ08IBAZ38110019789306332120 (EURO)

Intermediary bank: Commerzbank AG, Frankfurt am Main

S.W.I.F.T: COBADEFF

ACC: 400 88 660 3001

AZ28IBAZ38110018409306332120 (USD)

Intermediary bank: Deutsche Bank Trust Company Americas, New York

S.W.I.F.T: BKTRUS33

ACC: USD 04-164-504

AZ23IBAZ38110018269306332120 (GBP)

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Təminatlar: Tətbiq olunmur.**Müsabiqə təklifinin təminatı:**

I. İddiənin müsabiqə təklifinin ümumi qiymətinin 0%-i miqdarında təminat tələb olunur.

II. Bank qarantiyalarının əsl müsabiqə zərfində müsabiqə təklifi ilə birlikdə təqdim edilməlidir. Əks təqdirdə satınalan təşkilat belə təklifi rədd etmək hüququnu özündə saxlayır.

III. Qarantiyayı vermiş maliyyə təşkilatı Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalan təşkilat etibarlı hesab edilməyən bank qarantiyaları qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

IV. Əgər satınalma müsabiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (akkreditiv, qiymətli kağızlar, satınalan təşkilatın müsabiqəyə dövlət sənədlərində göstərilmiş xüsusi hesabına pul vəsaitinin köçürülməsi, depozitlər və digər maliyyə aktivləri) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkünlüyü barədə elanda göstərilmiş əlaqələndirici şəxsə əvvəlcədən sorğu verməlidir və razılıq əldə etməlidir.

Avans ödənişinə görə təminat:

Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olacaqdır. Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı: Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı satınalma müqaviləsinin qiymətinin 0%-i məbləğin tələb olunur.

V. Müqavilənin icra müddəti:

Satınalma müqaviləsinin 60 gün ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

VI. Təltif olunacaq müqavilə üzrə icazə verilən maksimum avans həddi müqavilə dəyərinin 30%-dən çox olmamalıdır.

VII. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1025; Bakı şəhəri; Xətai rayonu; Yusif Səfərov küçəsi, 23

Əlaqələndirici şəxs: Bağirov Süleyman

“Azəriqaz” İB-nin Satınalmaların təşkili şöbəsinin böyük mühəndisi

+994 12 521-00-00 (daxili 29-169)

suleyman.bagirov@socar.az

VIII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

IX. Satınalanın mallar üzrə müsabiqə təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 10.10.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə 12:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

X. Satınalanın mallar üzrə müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə biləcək: <http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Azəriqaz” İB-nin Satınalmalar qrupu

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR)

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyi

müxtəlif təyinatlı mallara və kabellərə olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (29031-19) elan edir.

Lot 1: müxtəlif təyinatlı mallar

Lot 2: yağlar

Lot 3: kabellər

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə təklifi (müsabiqə təklifləri zərflərinin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 təqvim günü qüvvədə olmalıdır).

* Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi ən gec 03.10.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə təklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərilə bilər. Belə halda sənədlərin əsl müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son gününədək Satınalan təşkilata təqdim edilməlidir.

II. Satınalanın mallar üzrə müsabiqə təkliflərinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə təklifləri bir əsl və iki surəti olmaqla 10.10.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. Keçiriləcək müsabiqənin iştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan, ingilis və ya rus dilində əldə etmək istəyənlər:

Lot 1 üçün 236 AZN (ƏDV daxil),

Lot 2 üçün 59 AZN (ƏDV daxil),

Lot 3 üçün 59 AZN (ƏDV daxil),

və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsə elanın I qrafada göstərilmiş tarixədək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,

AZ38IBAZ38010019449306332120,

VÖEN: 9900003871,

Müştəri Xidməti Departamenti,

Kod: 805250,

Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,

VÖEN: 9900001881,

SWIFT BIK: IBAZAZ2X

Xaricdən və valyuta ilə edilən ödənişlər üçün hesab nömrələri:

TAX ID: 9900003871

AZ08IBAZ38110019789306332120 (EURO)

Vasitəçi bank: Commerzbank AG, Frankfurt am Main

S.W.I.F.T: COBADEFF

ACC # 400 88 660 3001

AZ28IBAZ38110018409306332120 (USD)

Vasitəçi bank: Deutsche Bank Trust Company Americas, New York

S.W.I.F.T: BKTRUS33

ACC # USD 04-164-504

AZ23IBAZ38110018269306332120 (GBP)

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

IV. Təminatlar: Tətbiq olunmur.**Müsabiqə təklifinin təminatı:**

I. İddiənin müsabiqə təklifinin ümumi qiymətinin 0%-i miqdarında təminat tələb olunur.

II. Bank qarantiyalarının əsl müsabiqə zərfində müsabiqə təklifi ilə birlikdə təqdim edilməlidir. Əks təqdirdə satınalan təşkilat belə təklifi rədd etmək hüququnu özündə saxlayır.

III. Qarantiyayı vermiş maliyyə təşkilatı Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalan təşkilat etibarlı hesab edilməyən bank qarantiyaları qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

IV. Əgər satınalma müsabiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (akkreditiv, qiymətli kağızlar, satınalan təşkilatın müsabiqəyə dövlət sənədlərində göstərilmiş xüsusi hesabına pul vəsaitinin köçürülməsi, depozitlər və digər maliyyə aktivləri) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkünlüyü barədə elanda göstərilmiş əlaqələndirici şəxsə əvvəlcədən sorğu verməlidir və razılıq əldə etməlidir.

Avans ödənişinə görə təminat:

Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olacaqdır. Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı: Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı satınalma müqaviləsinin qiymətinin 0%-i məbləğində tələb olunur.

V. Müqavilənin icra müddəti:

Satınalma müqaviləsinin hər üç lot üzrə 60 təqvim günü ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

VI. Təltif olunacaq müqavilə üzrə icazə verilən maksimum avans həddi müqavilə dəyərinin 30%-i qədər ola bilər.

VII. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1025; Bakı şəhəri; Xətai rayonu; Yusif Səfərov küçəsi, 23

Əlaqələndirici şəxs: Nəsimi Sultanov.

“Azəriqaz” İB-nin Satınalmaların təşkili şöbəsinin böyük mühəndisi

+994125210000 (daxili 29 694)

nasimi.sultanov@socar.az

VIII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

IX. Müsabiqənin təklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 10.10.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə LOT 1 üzrə saat 11:00-da, LOT 2 üzrə saat və LOT 3 üzrə isə saat 11:45-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

X. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə biləcək: <http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Azəriqaz” İB-nin Satınalmalar qrupu

MLS klubundan Messiyə təklif

"Barselona"-nın kapitanı Lionel Messi rəsmi təklif alıb.

Milli.Az xəbər verir ki, ABŞ klubu argentinalı superulduzun xidmətində maraqlıdır.

Belə ki, əfsanəvi ingiltərəli futbolçu David Bekhem sahibi olduğu "İnter Mayami"-yə Leonu transfer etmək niyyətindədir. Bekhem 32 yaşlı oyunçu ilə həttə bu barədə söhbəti də olub. O, Messiyə astronomik məbləğdə maaş boyun olub. Ancaq futbolçu bu təklifi cavabsız qoyub.

Qeyd edək ki, Messinin "Barselona" ilə müqaviləsindəki bəndə əsasən, o, gələn yaydan klubu azad agent kimi tərk edə bilər.

Bakıda 27 dərəcə isti olacaq, rayonlara leysan yağacaq

Bu gün ölkə ərazisində gözlənilən hava şəraiti ilə bağlı məlumat açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən Milli.Az-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, arabir tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gecə və səhər yarımadasının bəzi yerlərində qismüddətli yağış yağacağı ehtimalı var. Mülayim şimal-şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu Abşeron yarımadasında gecə 17-20, gündüz 24-27, Bakıda gecə 17-19, gündüz 24-26 dərəcə isti təşkil edəcək.

Atmosfer təzyiqi normadan yüksək 767 mm civə sütunu, nisbi rütubət gecə 70-80, gündüz 50-55 faiz olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında bəzi yerlərdə şimşək çaxacağı, arabir yağış yağacağı gözlənilir. Gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə yağışın leysan xarakterli olacağı ehtimalı var. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 16-20, gündüz 23-28, dağlarda gecə 5-10, gündüz 12-17 dərəcə təşkil edəcək.

Tibbi-meteoroloji proqnoza görə, Abşeron yarımadasında komfort temperatur şəraiti gözlənilir ki, bu da meteohəssas insanlar üçün əlverişlidir.

3D printer ilə saç istehsal edilib

Son dövrdə saç ekilməsi məsələsində mühüm irəliləyişlər baş verərkən, 3 ölçülü printer bu sahəyə də öz imzasını atdı. Laboratoriya şəraitində 3D printer ilə saç istehsal edilib.

3D printer ilə saç istehsalı necə aparılır?

Milli.Az chip.az-a istinadən bildirir ki, Kolumbiya Universitetinin tədqiqatçıları apardığı işlərlə bir ilk imza atıldı. Saç nümunəsini bu printer ilə istehsal etməyi bacardılar. Layihədə könüllülərdən alınan saç nümunələri dəriyə əyildi.

3 ölçülü printer ilə sayısız-hesabsız saç nümunələri istehsal edilə və 3 ölçülü printer saç ekilməsində bir nömrəli seçim ola bilər. Beləliklə, bədənə başqa hissəsindən tük alaraq, aparılan ekilmə prosesi artıq tarixə qarışır.

Klinik testlərin ardından yeni metodun mümkünlüyü məsələsində daha çox iş görülməlidir.

Ən güclü oyun smartfonu təqdim edilib

Çində "ZTE Nubia Red Magic 3S" oyun smartfonunun təqdimat mərasimi keçirilib.

Milli.Az ICTnews-a istinadən bildirir ki, smartfon 2340 x 1080 piksel təsvir ölçülü və 90 QHz tezlikli 6,65 düym diaqonallı "Super AMOLED" ekran ilə təchiz edilib. Bundan başqa, sensor təbəqəsinin iş tezliyi 240 QHz təşkil edir ki, bu da tərtibatçıların sözlərinə görə, oyunlarda maksimal dəqiq idarəetməni təmin edir.

Əvvəlki "Nubia Red Magic 3" modeli kimi, yeni qurğu mis borucuğa malik təkmilləşdirilmiş soyutma sistemi və dəqiqədə 14 min dəfəyədək dövrə vuran ventilyator ilə təchiz olunub. Smartfonun əsasını ən yeni qabaqcıl "Snapdragon 855 Plus" (əvvəlki modeldə Snapdragon 855)

prosessoru təşkil edir.

"ZTE Nubia Red Magic 3S" smartfonu 48 meqapikselli "Sony IMX586" modulu əsasında olmaqla bir arxa kameraya malikdir. Smartfon, həmçinin 27 vatlıq sürətli enerji doldurmaya (USB Power Delivery standartı) malik 5 min milliampere/saat tutumlu akkumulyator, 16 meqapikselli ön kamera, "USB Type-C" portu, qulaqcığın

qoşulması üçün 3,5 millimetrlilik çıxış, eləcə də səsi yaxşılaşdırıcı "DTS 7.1" sistemli stereodinamiklərlə təchiz edilib.

Qurğunun əsas oyun xüsusiyyətləri arasında vibrasiya vasitəsilə oyunlarda müxtəlif səhnə və hadisələrə reaksiya funksiyası, idarəetmə üçün barmaq izi skanerindən istifadə imkanı, korpusun yan tərəfində yerləşən oyun düymələri, eləcə də səslə çatlarda digər oyunçularla danışmalar üçün səs-küyü azaldan mikrofonlar dəsti qeyd edilir.

Çində "ZTE Nubia Red Magic 3S" smartfonu 8/128 və 12/512 gigabayt yaddaşlı (hər iki halda topalayıcılar UFS 3.0 texnologiyası ilə hazırlanıb) versiyalarda təklif olunacaq. Kiçik versiyalı modelin qiyməti 420 dollar təşkil edəcək.

İsti Yupiterin atmosferində ilk dəfə kalium tapılıb

Astronomlar ilk dəfə olaraq iki isti Yupiterin atmosferində kalium atomlarını aşkar ediblər. İşin nəticələri ekzoplanetlərin atmosferində baş verən kondensasiya və ya fotoionizasiya prosesləri haqqında daha çox məlumat əldə etməyə imkan verir.

Milli.Az Trend-ə istinadən xəbər verir ki, öz ulduzlarına yaxın olan isti yupiterlərin atmosferində natrium və kalium atomlarının olması təxminən 20 il öncə nəzəri olaraq təxmin edilmişdi. Hər iki element planetin öz ulduzunun diskinin qarşısından keçməsi zamanı optik spektrlərdə aydın udulma zolaqları vermişdir. Bu halda ulduzdan gələn işığın bir hissəsi planetin atmosferindən keçir və müxtəlif kimyəvi elementlər tərəfindən udulur ki, bu da atmosferin kimyəvi tərkibini təyin etməyə imkan yaradır.

Əvvəllər HD189733b və HD209458b ekzoplanetlərinin atmosferdə nat-

rium aşkar edilməsi ilə əlaqədar işlər dərc olunmuşdu, lakin indi qədər bu isti yupiterlərin atmosferində kalium atomunun etibarlı şəkildə qeydə alınması halları olmamışdır.

Astronomlar qeyd olunan ekzoplanetlərin yuxarı atmosfer təbəqələrində böyük dəqiqliklə kalium atomlarının və HD209458b atmosferində natrium atomları miqdarının HD189733b atmosferindəki iki dəfə az olmasını aşkar ediblər. Fərz

olunur ki, belə fərqlər planetlərin özlərinin yaranması prosesi ilə bağlı deyildir. Fərz, atmosferin yuxarı qatlarında fotoionizasiya və (və ya) atmosferin aşağı qatlarında metal buxarlarının kondensasiya prosesləri, həmçinin atmosferdə buludların meydana gəlməsi mexanizmlərinin müxtəlifliyi nəticəsində yaranır.

Əvvəllər dörd yeni isti yupiter tapılmışdır ki, onlardan biri, bu günə qədər məlum olan ən isti, qəribə orbitli ekzoplanetdir.

TƏSİSÇİ:

Baş redaktor: Vüqar RƏHİMZADƏ

Baş redaktorun I müavini: İsmayıl Hacıyev

Baş redaktorun müavini: Rəşad Bağirov

Bakı: Kapital Bankın 1 saylı Xətai filialı H/hesab

№AZ19AIB380300194437
00306107

Kod № 200071
VÖEN: 2000157291

TELEFONLAR:

Qəbul otağı: 530-26-46, 430-87-97

Baş redaktorun I müavini: 530-26-36

FAX: 430-87-47

Mühasibatlıq: 430-87-27

e-mail: ikisahil@azdata.net

Ünvan:

AZ1012 Bakı,
H.Zərdabi
prospekti-88

Qəzet "İKİ SAHİL"-in kompyuter mərkəzində yığılır və "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap olunur.

Çapa imzalanıb:
11.09.2019-cu il saat 01⁰⁰
Qiyməti: **40 qəpik**, Sayı: **8182**
İndeks: **0151**, Sifariş: **3033**

Qəzetdə "AZƏRTAC", "OLAYLAR", "AzadInform", "TREND", SİA, InterFAX informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunub.

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.